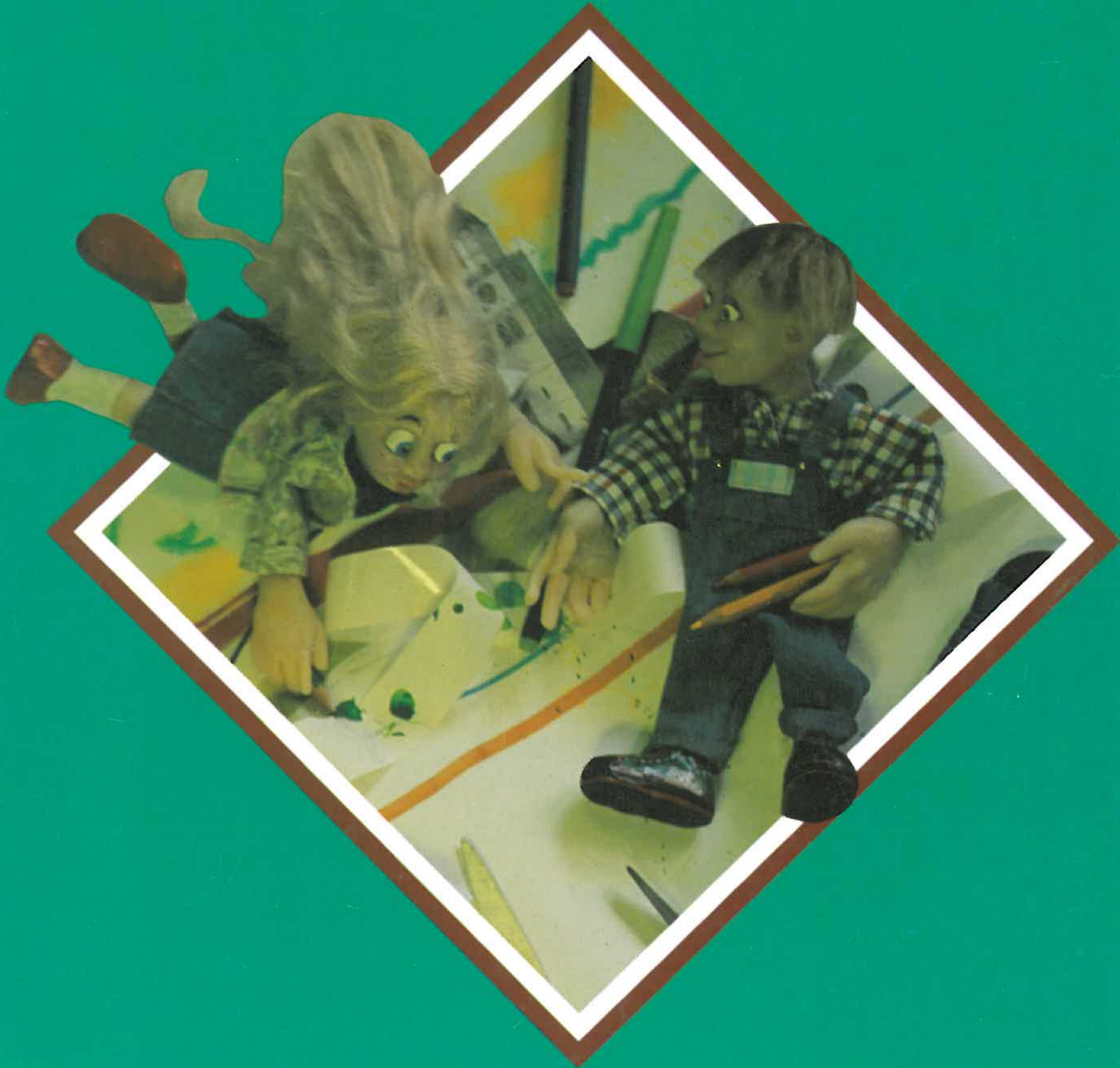

MEDI

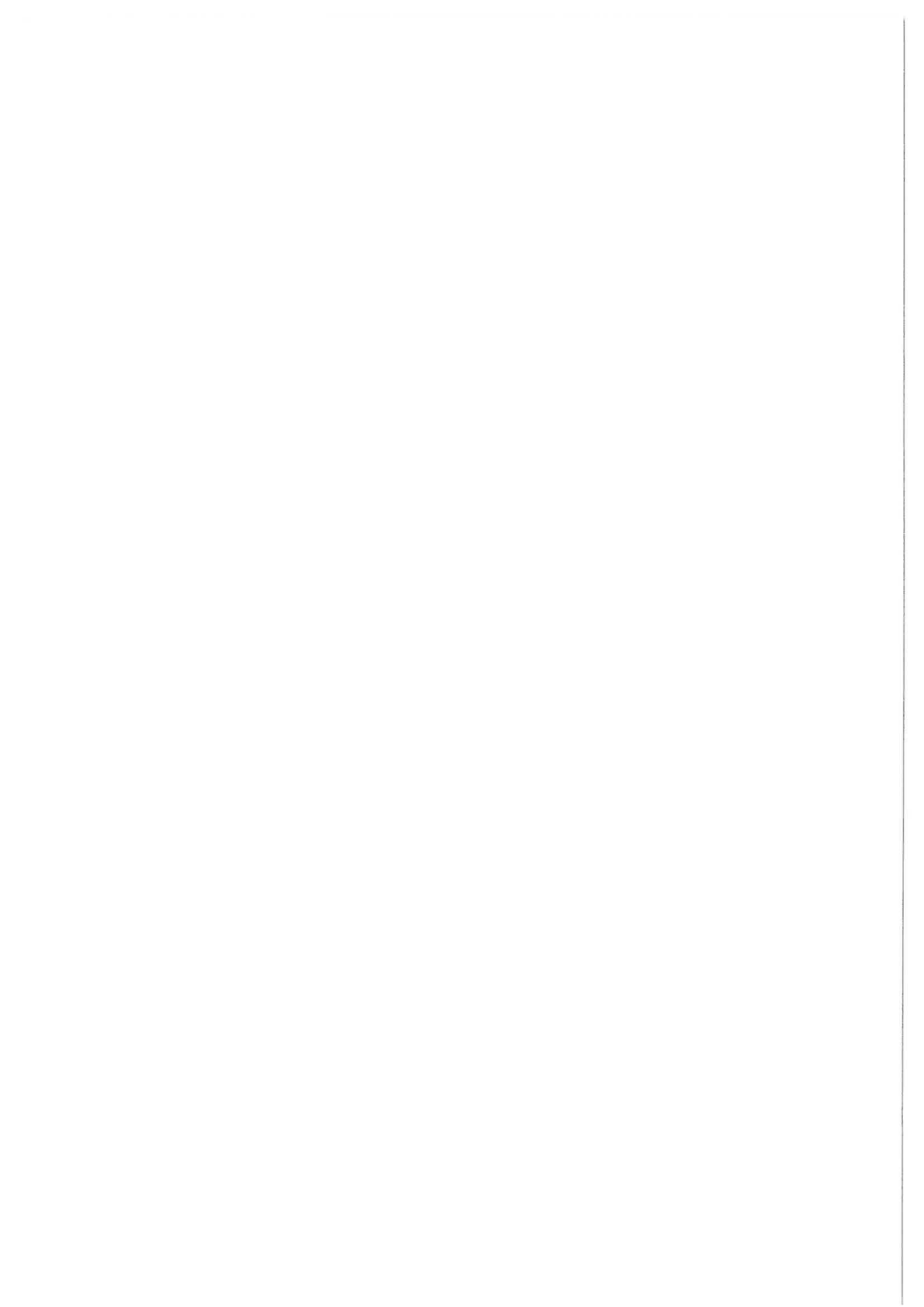
6-8 år

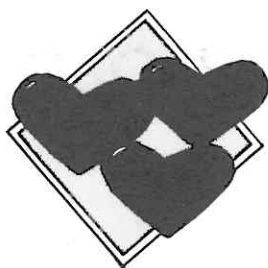
LÆRER-VEILEDNING

*Tekstplan for det
kristne barnearbeid*

Høst-Terminen 3

Fra Hjerte til Hjerte

6-8 år
MEDI

©1993 Norman Förlag, Dagen-huset 105 36 Stockholm og NSSU, Norge.

*Hovedredaktør: Åke Olofsson.
Svensk redaktør, Medi: Barbro Wingård.
Norsk redaktør: Jostein Janøy.*

NB! Undervisningsbildene i denne lærerveiledningen kan kopieres til overhead-bilder, fargeleggings-tegninger m.m. til bruk i gruppen i forbindelse med tekstmaterialet "Fra hjerte til hjerte".

All annen kopiering av tegningene er forbudt!

*Omslag og undervisningsbilder: Anders Kvåle Rue.
Småtegninger: Cathrin Hesselstrand og Anders Parsmo.*

*Utgiver i Norge: Norsk Søndagsskoleunion, Box 2665,
St.Hanshaugen, 0131 Oslo.*

Tlf: 22-56 89 50 Telefax: 22-56 89 22

Sats: HP LaserJet II P (NSSU)

Trykk: Oluf Rasmussen, Skien

ISBN 82-7291-077-2

**Norsk
Søndagsskoleunion**

Fra Hjerte til Hjerte

INNHOOLD

Artikkel-sider:

<i>Oppdag hverandre</i>	s 4
<i>Modell-teater</i>	6
<i>Sang</i>	7
<i>En skapende prosess</i>	8
<i>Tegn selv!</i>	10

HØSTENS TEKSTER:

A/ TA VARE PÅ LIVET!

<i>A1 I begynnelsen</i>	13
<i>A2 Gud skapte mennesket</i>	18
<i>A3 Skapelsen i dag</i>	23
<i>A4 Adam gjemmer seg</i>	28
<i>A5 Gud kjøper oss fri</i>	33

B/ ABRAHAM

<i>B6 På flyttefot</i>	38
<i>B7 Landet Kanaan</i>	43
<i>B8 Samtale med Gud</i>	48
<i>B9 Livet går videre</i>	53

C/ TA VARE PÅ HVERANDRE

<i>C10 Jakob og Esau</i>	58
<i>C11 Jakob møter Esau</i>	63
<i>C12 Tilgi hverandre</i>	67
<i>C13 Drømmen om fredsriket</i>	72

D/ I FORVENTNING

<i>D14 Anna og Simeon</i>	77
<i>D15 Johannes viser vei</i>	82

FORORD

Medi-alderen er et liv mellom flere ulike "verdener": Hjemmet, fritida, skolen, barnegruppa/menigheten. Her får man kontakt med ulike barn og voksne. Det fører også til at de inntar ulike roller og noen ganger også ulike normer og holdninger.

Barna bygger etterhvert opp sitt eget bilde av livet ved å sortere og bearbeide ulike opplevelser og inntrykk. Derfor er det viktig at det finnes flest mulig berøringspunkter mellom disse ulike virkelighetene, slik at barna kan kjenne seg som hele mennesker i et liv som oppleves som en helhet. Lykkes de med dette, trenger de ikke å spille ulike roller.

Se på barna som det de er: Medmennesker med ulike livserfaringer som de kan dele med seg. Så vent deg også noe fra barna!

I denne tekstplanen har vi lagt vekt på å koble de ulike virkelighetene sammen med Bibelens undervisning, slik at livet blir en HELHET.

Som voksne vil de nok ha glemt mye av det du sa, men minnes atmosfæren, ditt forbilde og nærværet av Ham som dere var samlet omkring.

Tal ikke bare til barna om Gud, men snakk med Gud sammen med barna. Og vær bevisst på at også barna kan ha en levende kontakt med ham.

Lykke til med høst-semesteret! Disse tekstene vil hjelpe dere til å gå videre og møte livet og LIVETS HERRE sammen.

Hilsen redaktørene.

OPPDAG HVERANDRE!

Fortsatt er det mye å OPPDAGE om vi bare tar oss tid til å SE! F.eks: Å se hverandre som LEDERE! Og å se BARNNA og LEDERNE! Eller: Når GUD og LEDERNE ser hverandre! - Å se hverandre er å sette pris på hverandre og verdsette hverandre, sa en leder om uttrykket "å se hverandre". - Å vise oppmerksomhet er en bekreftelse på at vi fins og er til, sa en annen. Det er viktig å bli sett, ikke bare for barna! Også vi ledere trenger å oppleve det. Det gir trygghet. Og under det hele merker en tryggheten i å vite at Gud ser oss.

GUD OG JEG.

- Hvordan ser Gud på meg?
Spørsmålet er både interessant og viktig.

- Hva svarer du?

Det er fantastisk å tenke på at Gud så oss før vi var til og før vi var formet i mors liv (Salme 139:16). I Guds øyne er vi verdifulle. (Salme 8:4-5). Ja, som edelstener (Jes 43:4).

Da Hagar forsto hvordan Gud så på henne, sa hun: "Du er en Gud som ser!" (1 Mos 16:13-14).

Gud ser på oss som enkeltindi vider som er skapt i hans bilde:

- Mennesker som han vil samarbeide med.

- Vi er satt til å forvalte og råde over skaperverket.

Så stor er hans tillit til oss. Han har gitt oss en fri vilje og et ansvar.

Jovisst, er det stort å få ønske hverandre Guds velsignelse og vite at han lar sitt ansikt lyse over oss (4 Mos 6:24-26).

HVORDAN SER JEG PÅ GUD?

Mange har ikke bearbeidet sitt gudsbilde særlig mye. Og selv om man har gjort det, trenger man stadig å komme tilbake til det og holde spørsmålene varme.

- Hva ser jeg når jeg ser på Gud? Hvem er han for meg? Hva betyr han?

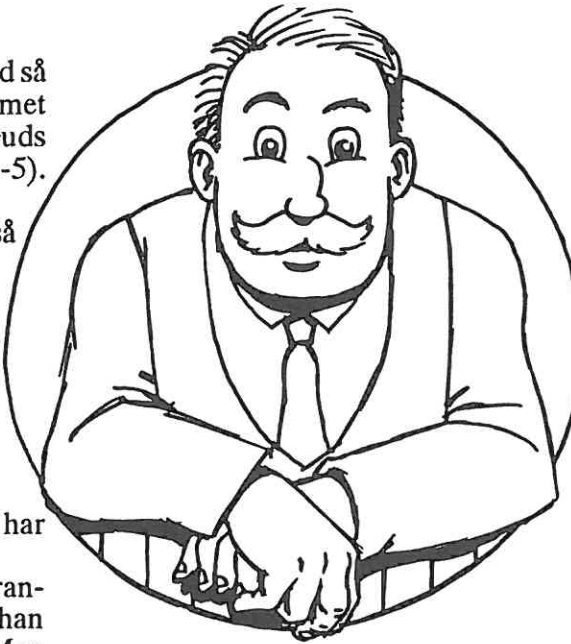
Vårt gudsbilde er kanskje ulikt i ulike perioder av våre liv avhengig av våre opplevelser og erfaringer, vår modenhet og kunnskaper.

En 40-årig leder beskriver Gud på denne måten:

- Som en far, en lege, en som har omsorg og som ikke går fra oss. Den som veileder gir glede og trygghet.

- Hvordan er ditt gudsbilde nå?

JEG OG DE ANDRE LEDERNE.

Det er mulig å engasjere seg så sterkt i sin egen lederrolle at man ikke "ser" de andre lederne. Men skal man kunne gjøre en god innsats, er samarbeid i ledergruppen svært viktig.

Når du betrakter en annen leder, så ta utgangspunkt i at vedkommende er verdifull i Guds øyne.

Men skal man komme innpå hverandre i en ledergruppe, er det verdifullt om man deler sine opplevelser av Gud med hverandre. Fortell om hvordan dere ble troende og del det personlige vitnesbyrd. Minn om at dere er utvalgt og kalt av Gud.

Se hverandres personlige egenskaper og gaver. Oppdag hvordan dere kan utfylle hverandre. Husk at Jesus sendte disiplene to og to. Dere vet jo også at Moses og Aron utfylt hverandre på en utmerket måte. Det kan være nyttig å tenke igjennom spørsmålene:

- Hvordan ser jeg på mine lederkollegaer? Hva ser jeg hos dem?

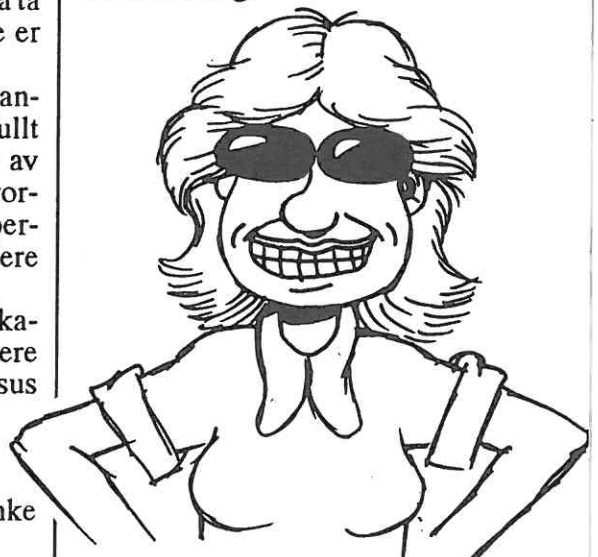
MÅTER Å SE PÅ HVERANDRE PÅ

Det er en god opplevelse å bli sett, å oppleve personlig omsorg fra en annen. Du ser med åpne øyne, når noen kanskje trenger en spesiell omtanke. Eller når du kan støtte en lederkollega rent praktisk.

Det kan også være fine stunder når dere samtaler og ber sammen. Er vi trygge på hverandre, våger vi også å ta opp problemer og ting som ikke fungerer så bra.

Å se hverandre, er også å oppmuntre, å rose og vise at vi setter pris på hverandre. Paulus gjorde det (2 Tim 1:3-5). At vi oppdager de andres gaveutrustning, viser tillit og ansvar, er også en måte å se en annen leder og vise at de har verdi.

Glem ikke å ha øynene åpne for nye ledere og lede dem inn i oppgaver. (Ap Gj 16:1-2). Legg også merke til hjelpelederne som stiller opp. Gi dem veiledning og støtte. Da vil også de i sin tid se deg.

JEG OG BARNA

Vårt syn på barna bør være slik Gud ser på dem. Bibelen sier at barn er hele og fullverdige mennesker. Jer 1:4-5 sier at vi allerede i mors liv er:

- Dannet av Gud (Gud har gitt oss en kropp!)
- Utvalgt av Gud (Vi har en sjel.)
- Helliget av Gud (Vi har en Ånd)

1 Tess 5:23 sier noe om å være et helt menneske, helt igjennom. Å være hele mennesker fra begynnelsen til slutten. Barn har også et åndelig liv. Og dette åndelige livet trenger næring for å vokse. Derfor er det en oppgave for oss som ledere, foreldre og menighet å se på barna som fullverdige mennesker som trenger hjelp til å vokse.

Barna er åndelige mennesker. De tilhører Guds rike (Mark 10:13-16) og de har kontakt med Gud. Samuel er et eksempel på dette (1 Sam 3). Om vi tenker på lignelsen om såmannen (Matt 13:8), kan vi si at barna er det gode "jordsmønn".

GUD BRUKER BARN

Vi har så lett for å tenke at barn må bli voksne først før Gud kan bruke dem. Barn er liksom noe som er til for å bli voksne.

Peter måtte revidere sin holdning til barna. Før pinsedagen hadde han vært med på å vise dem bort. På pinsedagen talte han om at "løftet gjelder deres barn". Når Ånden får påvirke oss, kommer de unge i fokus og da ser vi barna.

Det er viktig at vi i menigheten løfter fram spørsmålene om hvilke holdninger vi skal ha til barna. Si ikke: "De er for unge!"

Men fortell i stedet at barn er en stor ressurs. Det viser tjenestejenta hos Naaman og Tabita.

Bibelen minner oss også om at barns bønn har en stor makt i den åndelige verden (Salme 8:2-3 og Matt 21:12-16).

Barna har også noe å bidra med. Det ser vi av fortellingen om gutten med nistepakka (Johs 6:5-13):

- * Der ser vi foreldre som utstyrrer,
- * en disippel (leder) som ser barnet,
- * men også barnet som gir.

Jesus velsigner det gutten kommer med, og Gud gir et fantastisk resultat. Slik vil Gud at det skal være i dag også.

REGN MED BARNA!

Det er mange måter du kan vise at du ser barna i gruppa! Du tar imot dem når de kommer, spør hvordan de har det og lytter til det de har på hjertet. Du ser deres nye klær og kanskje gir dem en klem.

Under samlingen oppmuntrer du dem, gir dem bekræftelser og gode tilbakemeldinger. Du regner med dem, involverer dem, tar dem på alvor og utfordrer dem! Barna føler og kjenner at de er regnet med, blir involvert, blir tatt på alvor og utfordret. Barna føler at de er delaktige og dermed også blir sett.

Og dere kommer til å gjøre den viktige erfaring at dere som barn og ledere ser hverandre!

Åke Olofsson.

MODELL-TEATER

var ganske vanlig både i England, Tyskland og Danmark på 1800-tallet. Hos oss kom det først i begynnelsen av dette århundret da ulike kulisser og dekorasjoner stadig ble publisert i ukebladene. Så hadde man rollehefter og framførte scener fra kjente teaterstykker.

Modellteater kan man lage på en meget enkel måte, og barna kan godt være med i forberedelsene der det er praktisk mulig.

I lærerveiledningen finner dere tips på stoff som dere kan framføre på denne måten.

Dere trenger:

En kartong.

Saks og kniv.

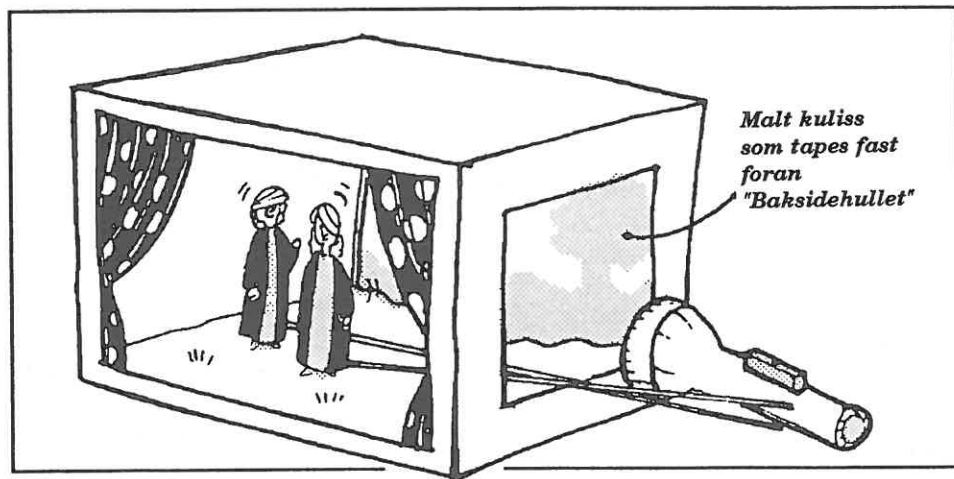
Lim.

Blomsterpinner.

Festemasse og tape.

Tekstiler.

Tegnepapir.

Legg esken på siden og skjær ut åpningene slik figuren viser. Fargelegg fronten og kulissene slik du ønsker. Behold en slags støttekant nederst på et par centimeter som du bretter bakover og limer fast i scenegulvet. Lim på plass et vakkert scene-teppe og slipp fantasien løs.

Figurene kan godt være flanellograf-figurer e.l. Fest dem på toppen av blomsterpinner med festemasse e.l. Når du spiller med dem, fører du figurene inn fra siden. Bruk gjerne en lommelykt til belysningen, og demp lyset i resten av rommet. Da blir det lettere å fange oppmerksomheten. Snur du kartongen motsatt vei, kan den også brukes til skygge-teater.

SKYGGESPILL

Bruk modell-esken og fest et hvitt ark over åpningen. La den bakre vegg, være åpen, og plasser en lampe som rettes mot front-åpningen.

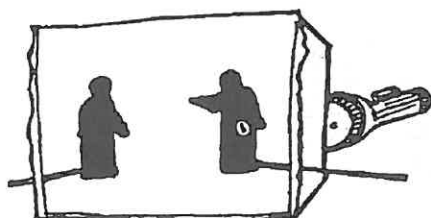
Klipp til passende silhuett-bilder. Flanellografbilder kan også brukes til dette. Bildene fører du med blomsterpinner som i modell-teateret.

I DØRÅPNINGEN

Som alternativ kan man benytte en døråpning der man fester et hvitt laken. Plasser en sterk lampe på baksiden der du og/eller barna kan opptre.

Slipp fantasien løs og lag noen små rollespill.

Utnytt profilene og gjør litt overdrevne bevegelser slik at de blir tydelige for tilskuerne. Så får dere bli enige om det skal være en mime-forestilling eller ha lyd også.

AKTUELL SANG DENNE HØSTEN

TAKKE-VISE

G-B.H.

GUN-BRITT HOLGERSSON

Bossa nova

$\text{♩} = 108$ F

1. Kjæ - re go - de Gud jeg vil tak - ke deg

tak - ke deg for alt som du gir til meg — .

Takk at so - len ly - ser for oss hver dag Tra - la - la

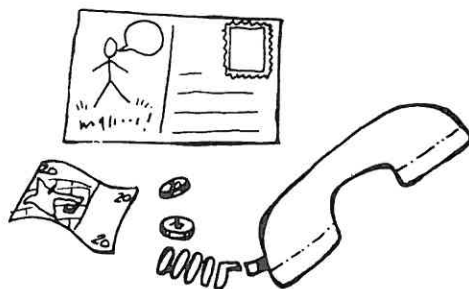
- la. Det gjør meg glad.

Kjære, gode Gud, jeg vil takke deg!
Takke deg for alt som du gir til meg.
Takk at solen lyser for oss hver dag.
Tra-la-la-la. Det gjør meg glad.

Takk for all den godhet jeg av deg får.
Takk for at jeg vokser hver dag som går.
Takk at jeg får synge for deg i dag.
Tra-la-la-la. Det gjør meg glad.

Takk for denne dagen du gir til meg.
Takk for alle venner. Alt er fra deg.
Takk at Du er Du og at jeg er jeg.
Tra-la-la-la. Det gjør meg glad.

EN SKAPENDE PROSESS

Når undervisningen fungerer som den skal, er den en skapende prosess der innlæring pågår. Men denne prosessen er avhengig av

- trygghet
- mellommenneskelig kontakt
- et skapende miljø
- plass for lek og improvisasjon

Den leder til

- nye oppdagelser
- skapertrang
- skaperglede

ULIKE METODER

Å FORTELLE

Den urgamle metoden som består i å formidle kunnskap gjennom en livfull fortelling, er en suveren metode. Men det er ingenting i veien for at man kombinerer denne metoden med ulike hjelpemidler for å nå inn hos dem som lytter.

Bruk enkle bilder som støtte for fortellingen og de øynene som skal se. Enkle keramikkfigurer eller dokker, kan også brukes.

I lærerveiledningen får du mange tips og en del forslag på hvordan du kan legge opp undervisningen.

Ved å forandre litt på fortellerperspektivet, kan man også fengsle dem som har hørt fortellingen fra før. F.eks. blir julefortellingen fortalt ut fra Simeon og Annas perspektiv. Ta også godt vare på de idéene som dukker opp i ditt eget hode (hjerte) i løpet av høsten!

SAMTALEN

I en levende samtale snakker man ikke til noen, men man lytter seg inn på folk og snakker sammen slik at man også får andre til å snakke. Dette er mulig om man tenker igjennom de spørsmålene man bruker. Unngå spørsmål som kan besvares med "ja" eller "nei". Slike svar leder sjeldent videre og lokker ikke noen til å uttrykke sine egne tanker.

Innled i stedet med "Hva? Hvorfor? Hvordan?" og "Hvem?". Tankene ansføres og nye spørsmål oppstår.

I veiledningen finner du en del spørsmål som kan være til hjelp i samtalen. Men det er ikke meningen at dere skal rekke å nå igjennom alle spørsmålene som fins i samlingsforslaget. Gjør et utvalg som passer for gruppa. Og ta vare på barnas egne spørsmål. Disse spørsmålene er viktige og unike fordi de sier noe om barnas måte å tenke på.

ENGASJÉR ALLEI

Sitt gjerne i ring slik at alle kan ha øyekontakt med hverandre. Sett deg tett inntil det barnet som har vanskeligst for å konsentrere seg. Nærkontakt hjelper ofte barna til å slappe av og bli mer delaktige i det som skjer. Legg spesielt merke til de stille og beskjedne. Trekk dem inn i samtalen ved å stille spørsmål.

EN AVSPENT RO

En viktig forutsetning for at undervisningen skal oppleves positivt av barna, er at gruppa har en harmonisk stemning. Blir det for mye prating i munnen på hverandre, er det ingen vits i å forsøke å overgå barna. Det gir en dårlig effekt og skaper en irritert og ukoselig stemning. Avvent barna en stund gjennom aktiv taushet.

Se vennlig på pratmakerne, men ikke si noe. Ganske snart vil tausheten spre seg til fler og fler, og til slutt ser alle mot den kanten der det låter mest. Pratmakerne pleier da å oppdage at alle venter på dem og oppmerksomheten kan bli fullstendig. På den måten tar man vare på en positiv stemning.

ROLLESPILL

I rollespillet får man muligheten til å oppleve ulike følelser og forstå det som ikke alltid er så enkelt å uttrykke med ord. Etterpå kan man gå tilbake til handlingen og spørre om det var noe man kunne ha gjort annerledes. Hva ville ha skjedd da? Så kan man gjøre om rollespillet flere ganger og velge ulike handlingsmønstre.

På denne måten får barna trening i å tenke ut ulike måter å oppføre seg på og hvilke konsekvenser det får. Dette kommer de til å ha stor praktisk nytte av.

Gjennom rollespill lever de seg også inn i andres situasjon og lærer seg å forstå hvordan andre tenker og føler.

I veiledningen får du tips på hvordan dere kan bruke rollespillet under bearbeiding av tekstene, men vær også åpen for å bruke rollespill ved andre anledninger når det passer inn.

DRAMA

Drama er en måte man kan lære noe gjennom opplevelser og lek, og har egentlig ikke noe med teater å gjøre. Det tar utgangspunkt i barnas egen virkelighet og kunnskaper. Da kan man utvikle deres erfaringer og kunnskaper ytterligere.

Ved hjelp av enkelt utstyr som laken, halstørkle, sandaler og belte, kan man gjøre det lettere for barna å leve seg inn i dramaet. Barna får forme sine egne replikker ut fra det de allerede vet.

FORELDRE-KONTAKT.

Se ikke på barnet som et isolert enkelt-individ, men som en naturlig del av en familie. Du har en unik mulighet til å nå hele denne familien. Bruk din oppfinnsomhet og innby til foreldrekvelder, familiegudstjenster der barna medvirker m.m.

Benytt også anledningen til å si litt om opplegget for undervisningen, og oppmuntre foreldrene til å følge opp hjemme ved å repetere minneordene, samtale om ukens oppgave, og holde andakten og bønnen ved like.

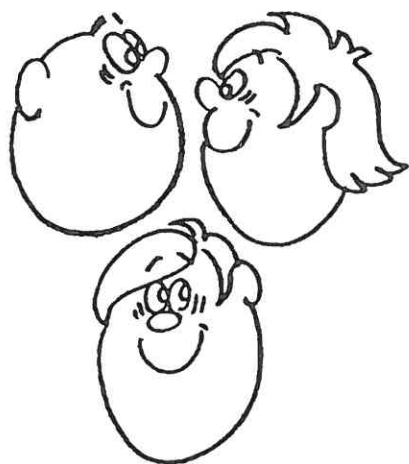

TEGN SELV

Du bruker en del ferdige bilder i gruppa, slik som flanellograffigurer og undervisningsbilder fra lærerveiledningen. Men du kan også variere ved å tegne egne tegninger på flipoveren eller tavla. Her kommer noen tips!

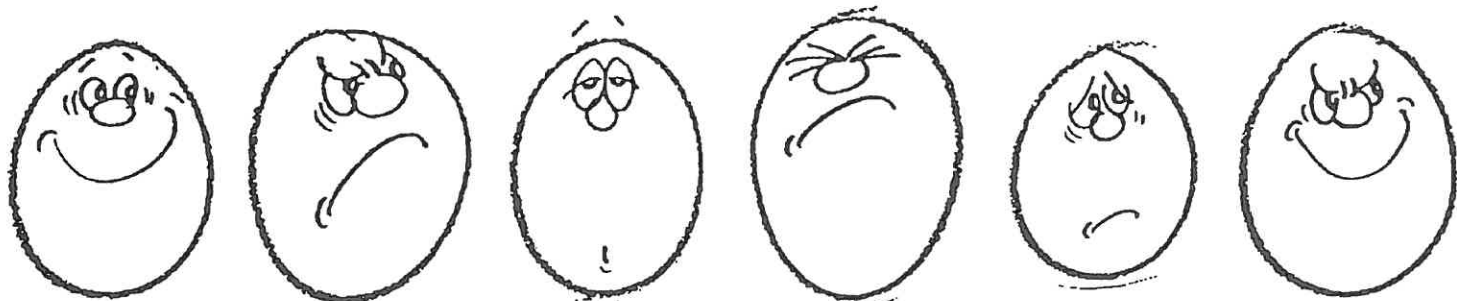
HERRE-ANSIKTER

Du har kanskje din egen figur som du liker å tegne. Da bør du fortsette med å bruke den. Hvis ikke, får du noen tips her. Disse figurene inneholder mange sirkel- og buformede linjer: Hodets form, øyne, ører, nese, munn osv.

UTTRYKK

Ved å variere øyne og munn kan man uttrykke ulike sinnstemninger.

KROPP; ARMER OG BEN.

Når det gjelder å uttrykke sinnstemninger, kan det være nok med ansiktsuttrykkene. Men vil man forsterke det menneskelige inntrykket, kan man plassere hodet på en kropp med armer og ben. Da kan man også uttrykke bevegelsene hos personen. Se figurene! Proporsjonene mellom hodene og kroppene, tilsvarer ikke de riktige proporsjonene hos voksne personer. Men de er laget slik at det er tydelig å lese minespill både i ansikter og bevegelser i armer, ben og kropp.

DAMENE

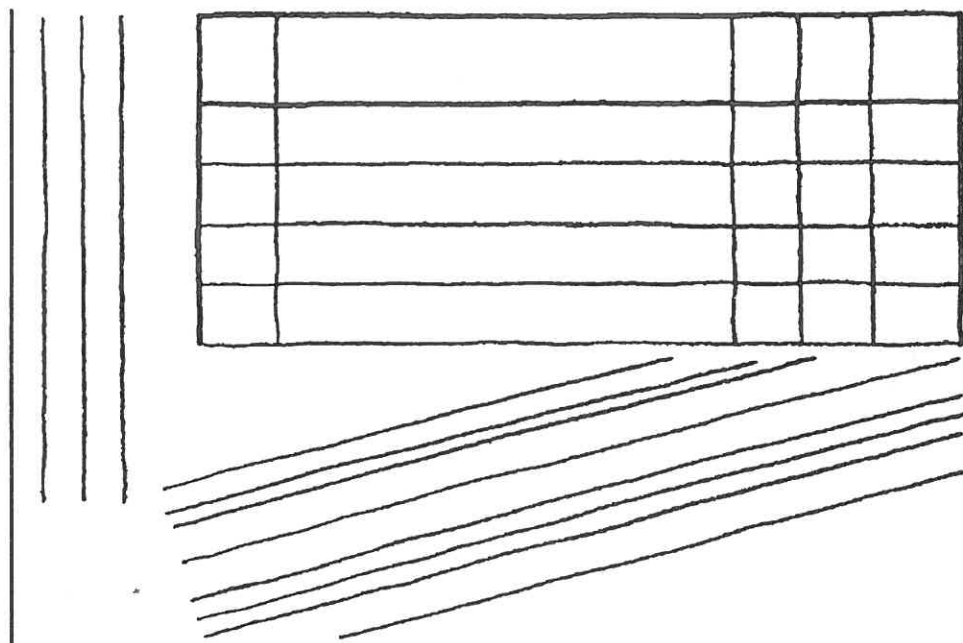
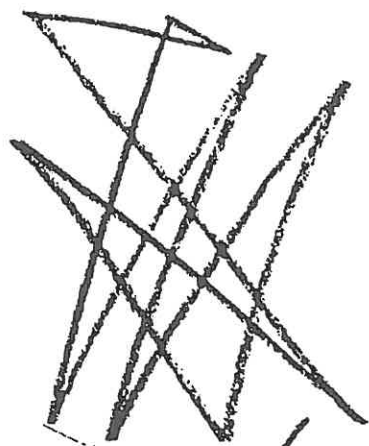
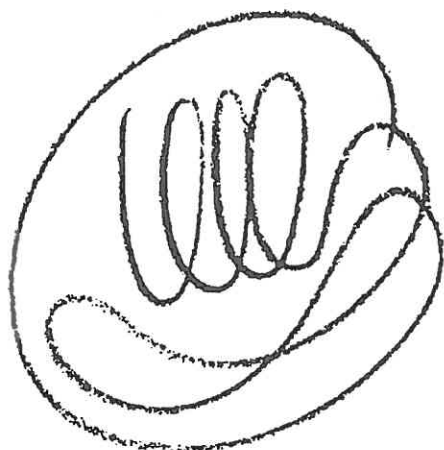
Har du lagt merke til at karikaturtegnere og tegnserie-tegnere foretrekker å tegne menn framfor damer. Kanskje kommer det av at de kvinnelige formene er langt mer krevende å karakterisere. Det blir lett noe plumt og uskjønt om man forsøker.

Mitt råd er følgende: Når du skal beskrive noe allmennmenneskelig, tegner du menn. Vil du symbolisere jenter, gutter, kvinner og menn, bruker du forenklete, stiliserte figurer.

Men om du ikke nøyer deg med denne begrensningen, kan du selvfølgelig gå videre og trene opp ferdighetene slik at du også blir en mester på å tegne damer!

PÅ KRYSS OG TVERSI

Rundinger og kruseduller er myke linjer. De gir varme og positive inntrykk. Men spisse vinkler og streker på kryss og tvers, formidler noe kaldt og hardt. Ubundne streker gir inntrykk av splittelse.

RENE LINJER.

Det går ofte fortere å tegne rette linjer på frihånd enn å bruke linjal. Skulle det bli litt ujevnt, så spiller det som regel ingen rolle. Det viktigste er at de går i riktig retning og at de er parallelle når det er behov for det. Små ujevnheter og skjelvninger gir bare liv til strekene.

TEKSTING

De tallene og bokstavene du skriver opp for barna, skal være letteste og tydelige. Tren opp dine ferdigheter på å skrive tydelig. Her ser du eksempler på ren frihåndsteksting.

Göte Holgerzon

ABCDEFGHIJKLMNOP

QRSTUVWXYZÅÄÖ

abcdefghijklmnopq

rstuvwxyzåääö

12345677890

OPPDAG BIBELORDET!

1 Mos 1:1-25

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Finns deg gjerne et sted i naturen der du setter deg ned, ser, lytter, lukter, kjenner og smaker.

Opplev naturen med alle sanser åpne.

Gjør dine iakttagelser.

Les teksten flere ganger.

- Har du noen tidligere minner av denne teksten?

LEV I TEKSTEN!

- Har du oppdaget noe nytt i teksten?

- Hva opplever du som det viktigste i denne teksten?

- Hvilket Gudsbilde formidler disse ordene?

- Hva sier de om Guds skaperkraft?

I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden. Jorden var øde og tom, og mørke lå over havdypet. Men Guds Ånd svevet over vannet. Da sa Gud: "Det bli lys!" Og det ble lys. Gud så at lyset var godt, og han skilte lyset fra mørket. Gud kalte lyset dag, og mørket kalte han natt. Og det ble kveld, og det ble morgen, første dag. Gud sa: "Det skal bli en hvelving midt i vannet, og den skal skille vann fra vann!" Og det ble slik. Gud gjorde himmelhvelvingen og skilte vannet som er under hvelvingen, fra vannet som er over den. Gud kalte hvelvingen himmel. Og det ble kveld, og det ble morgen, andre dag. Gud sa: "Vannet under himmelen skal samle seg på ett sted, så det faste land kommer til syne!" Og det ble slik. Gud kalte det faste land for jord, og vannmassen kalte han hav. Og Gud så at det var godt. Da sa Gud: "Jorden skal la grønne vekster gro fram, planter som setter frø, og trær som bærer alle slags frukt med frø i, på jorden!" Og det ble slik. Jorden bar fram grønne vekster, planter som setter frø, og trær som bærer frukt med frø i, hvert etter sitt slag. Og Gud så at det var godt. Og det ble kveld, og det ble morgen, tredje dag. Gud sa: "Det skal bli lys på himmelhvelvingen. De skal skille mellom dag og natt og være merker som fastsetter høytider, dager og år. De skal skinne på hvelvingen og lyse utover jorden." Og det ble slik.

LEV UT TEKSTEN!

- Har du selv opplevd noe av skapergleden?

- Når opplever du den?

- Når og hvor kan du selv være med og skape noe?

- Hvordan kan du få det til å bli en sammenheng mellom det du opplever og det du leser?

- Betyr Guds skaperglede noe for deg? Hvordan påvirker den deg?

Kle dine følelser i ord og skriv et enkelt dikt eller en bønn!

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Hvordan opplever og oppfatter dine elever skapelsen?

- Har dere hatt noen felles opplevelser som det går an å ta utgangspunkt i?

- Hvordan kan du følge opp barnas spontane reaksjoner på skapelsesfortellingen?

- Hvordan kan du hjelpe dem til å oppleve Gud gjennom skapelsen?

HØST 3

A:1

Ta vare på livet!

I BEGYNNELSEN

TEKST:

1 Mos 1:1-25
Skapelsens morgen

MÅL:

At barna skal se Skaperens storhet i det store og det lille.

MINNEORD:

"I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden."
1 Mos 1:1

HJELPEMIDLER:

Et stort veggbilde
(Se under "Litt å forberede")
Bilder av planter og dyr.
Bomullsdotter.
Festemasse (Kitt)
Kassett og kassett-spiller:
"Vivaldi: De fire årstidene"
Kurv med frukt,
grønnsaker og frø.
En skål med vann og flytende lys.
(Eller lys på en rynkete folie).

SANGFORSLAG:

Det er et under (12)
En rose kan stå (19)
Først var jorden tom (28)
Gud har skapt engen (33)
Han har den hele vide verden (43)
Han som holder hele verden (207)
Hvilken herlig dag (52)
Jorden vi bor på (Børud)
Sola er god (Børud)

NOTABENE

I første Mosebok kapittel 1 beskrives skapelsen av vår synlige verden.

Fortellingen hjelper oss til forstå livet på jorden og den drøm som lå i Guds hjerte da han skapte alt.

Skapelsesfortellingen er ingen avhandling i geologi, biologi eller noen annen vitenskap. Det er mye vi ikke får vite.

Skapelsesfortellingen slår fast følgende :- Det var Gud som skapte verden.

- Det var ikke tilfeldig det Gud gjorde da han skapte.

- Gud hadde en klar plan med skapelsen.

- Han var meget godt fornøyd med det han hadde skapt.

- Alt liv som Gud hadde skapt, skulle også få muligheten til å vokse og utvikle seg og fungere.

Grunnteksten viser at Gud skapte alt av ingenting. Dvs. Guds ord gav opphav til alle ting! (Se Rom 4:17 og Hebr 11:3)

I vers 2 kan ordet "var" også oversettes med "ble".

Når Gud sa "Det bli lys", så var det ikke sola og månen som ble skapt, for de

omtales senere i vers 14-19. Lyset var Gud og hans lys skulle være i verden. (1 Johs 1:5-7 og Johs Ap 21: 22-25)

Bibelen taler ikke om ulike utviklings-trinn; Fra det enkle til et mer avansert liv eller fra en art til en annen.

LITT Å FORBEREDE

Lag et stort veggbilde med papir fra en tegnerull under overskriften "TA VARE PÅ LIVET!".

Skissér opp konturene av et landskap mens papiret ligger på gulvet.

Bestem deg for om det er mest praktisk at du maler landskapet selv, eller om du vil engasjere barna i dette.

I alle fall kan barna tegne/male og klippe ut vekster og dyr som de fester på landskapsbakgrunnen.

La dette landskapsbildet henge på veggens så lenge som dere arbeider med tema A i undervisningen.

Skriv følgende overskrifter på "Post it"-lapper: LUFT, SOL osv. (Se under "Hva sier bibelen")

Lag en enkel illustrasjon slik bildet viser.

INNLEDNING

■ Sett på litt bakgrunnsmusikk mens barna samles. f.eks. Vivaldi, "De fire årstidene". (Høst)

Dere starter på en ny termin! Har det kommet noen nye barn i gruppa, så la dem føle seg velkomne.

Pass på at du alltid har øyekontakt med dem du snakker til. Sett dere tett inntil hverandre i ring.

■ Syng sanger som barna kjenner fra før.

Lek "fruktsalat-leken" sammen.
(Finnes under "Aktivitetsforslag".)

Ta fram en kurv med frukt og frø;
Lukt og smak samtidig som dere snakker om hvor frukten kommer fra.

■ Se på frøene i frøposen.
- Hvem har laget frøene? Hvor kommer de fra?

- Og Gud så at alt det han havde skabt var godt.

HVA SIER BIBELEN?

■ Sett vannskålene med lys i, i midten av ringen, (ikke tenn lysene!) Slokk de andre lysene i rommet, men ha en leselampe tent ved siden av deg. Les høyt fra en barnebibel om skapelsen.

Når du leser om Gud som skapte lyset, tenner du lysene i skålen. La lysene brenne mens du leser videre.

La barna få komme med eksempler på planter, smådyr, dyr osv. Stopp lesingen like før du kommer til avsnittet som handler om da Gud skapte mennesket.

■ Sett dere i en halvsirkel foran det store bildet som du har gjort i stand. (Se under "Litt å forberede".)

Samtal om det som skjedde under skapelsen. Legg fram bilder av:

Planter, trær og blomster.

Skyer (Bomulldotter)

Sol, måne og stjerner

Fisker i havet, Fugler i luften

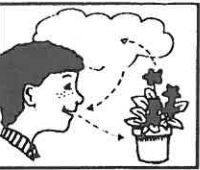
Dyr på land

La ett og ett av barna få komme fram og velge et bilde som de fester på bildet med kitt eller dobbelsidig tape:

NB! Ta hensyn til rekkefølgen i skapelsesfortellingen.

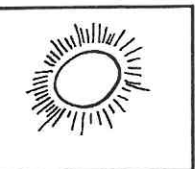
Legg også ut følgende faktaruter, som du lager ved hjelp av følgende illustrasjoner. Fortell kort om innholdet.

Bruk følgende hovedpunkter som du fester på tegningen som "Post'it"-lapper:

1/ LUFT

Mennesker og dyr puster inn det surstoffet som fins i luften og slipper ut igjen kulldioksyd. Mens plantene trenger kulldioksyd og lager surstoff. Hvis ikke vi hadde plantene, ville vi få for lite surstoff.

2/ SOL

Jorden har akkurat passe stor avstand til solen. Det gjør at det blir passe varmt her for alt som lever og beveger seg på jorden.

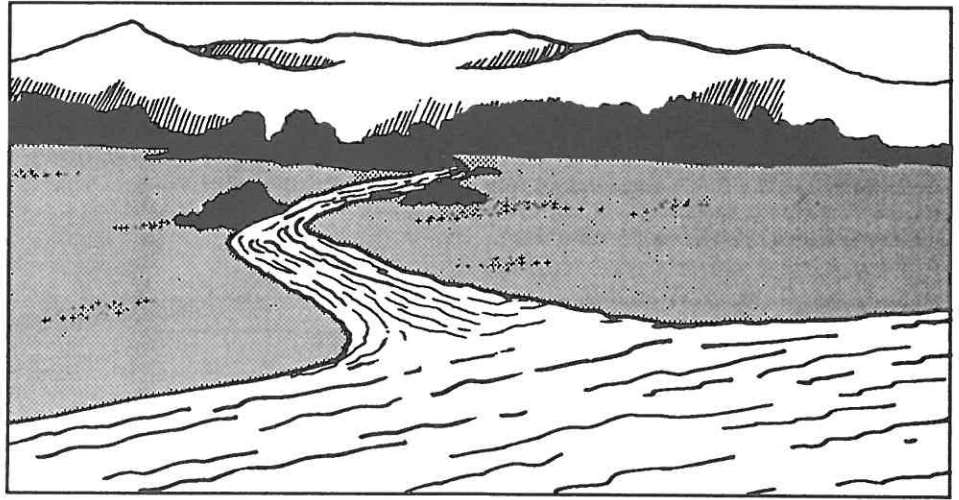
Tenk om jorden hadde ligget i en annen bane i forhold til solen slik planeten Mars gjør, da hadde det vært kaldt som i en fryseboks!

Og hadde den ligget litt nærmere solen, slik som planeten Venus, hadde det vært dobbelt så varmt som det er i bakerovnen når vi baker boller.

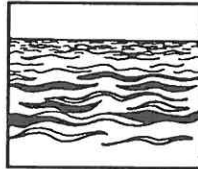

3/ VANN

Det finnes store mengder med vann på jorden. Solen varmer opp vannet, slik at

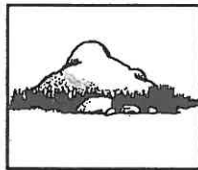
dampen stiger opp. Og når dampen blir kald, blir det til regn eller snø og faller ned igjen. Vann finner vi i sjøer, elver, hav, dyr og mennesker.

4/ HAV

Mesteparten av jordens overflate består av hav (2/3).

Havvannet er salt. Her fins det fisker, alger, skjell og mengder av andre dyr. Havdyrene er skapt til å leve på forskjellige steder i havet: Noen ved stranden (krabben!) og andre på havdypet (sjøstjerner).

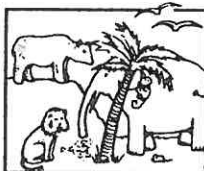
5/ FJELL

Fjell er størknet lava som består av mineraler og naturens kjemikaler. Men fjell kan også finnes som grus og stein. I fjellet finner vi også ulike metaller som jern, gull og sølv som vi graver ut gjennom gruver.

6/ PLANTER

Det fins mangeslags trær, planter, mose, gress osv. De har sine røtter nede i jorden som suger opp vann og næring til hele planten. Bladene fanger opp sollys og kulldioksyd og slipper ut surstoff til luften. Alt dette er nødvendig om plantene skal kunne vokse.

7/ DYR

Det fins mange ulike dyrearter, både store og små, så som fisker, fugler, bjørner, aper osv. Og hver art er skapt for å leve i sitt spesielle miljø.

HVA BETYR DET FOR OSS?

■ Gud skapte en verden der alle ting hører sammen og der alle trenger hverandre. Gud var veldig godt fornøyd med det han hadde skapt.

■ Velg et av punktene i tekstgjennomgåelsen å fordype dere i.

Kanskje noen av barna har spesiell interesse for ett av emnene?

Ha gjerne med noen faktabøker du kan slå opp i slik at dere kan se nærmere på det som opptar barna mest.

■ Samtal med barna og la dem fortelle hva de vet.

Fang opp de beskjedne gjennom enkle spørsmål, og gjør gjerne noen enkle forsøk som viser betydningen av samspillet i naturen.

Under punktet om "Solen", kan du vise hva som skjer med en plante som står helt mørkt (i et skap).

■ Vi mennesker blir aldri helt ferdige med å undres over hvor enestående alt er skapt. Og det fins utrolig mye spennende å oppdage ute i naturen.

Skapelsen er helt fantastisk! Og det forteller oss at det må være en skaper som er enda mer fantastisk og stor!
SKAPEREN ER FANTASTISK!

■ Lær dere minneordet.

■ Avslutt med å synge noen av de foreslåtte sangene om Guds storhet.

■ Ta hverandre i hendene og avslutt med å takke for alt Han har skapt.

Ta særlig med det som dere har lagt spesielt merke til.

Tips: Skaff dere noen natur og fakta-bøker fra biblioteket!

AKTIVITETS-FORSLAG

“FRUKTSALAT”

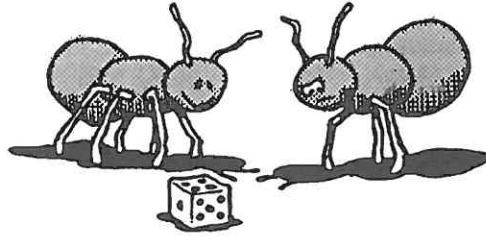
■ I denne leken er det barna som skal “blandes” sammen til en “fruktsalat”.

Ett barn får stå i midten mens de andre sitter i ring - enten på stolene eller på gulvet.

Før dere starter å leke, må hvert av barna få beskjed om hvilken frukt de er, enten eple eller appelsin (Også den som står midt i ringen!). Det enkleste er å la annenhvert barn ha samme frukt.

Den som står i midten, starter med å si: “Alle eplene” (Eller “Alle appelsinene”). Da skal eplene (appelsinene) bytte plasser med hverandre. Og den som står i midten skal forsøke å finne en ledig plass i ringen. Den som blir til overs, må stille seg i midten og fortsette leken. Om hansier “fruktsalat”, skal alle bytte plasser.

Leken blir morsomst om den som står i midten skynder seg med å si neste stikkord.

MAUR-SPILLET.

Dere trenger: Modelleire, fyrstikker og terninger.

To-tre barn kan spille sammen og kaste terning etter tur. Man må få en “1’er” for å starte med å lage hodet. Form en kule av modelleire til hode. Videre må dere få en “2’er” for å lage mellom-kroppen eller en “6’er” for hvert av følehornene (Bruk fyrstikkene).

Når det er gjort, må en få en “3-er” for bak-kroppen og “4-ere” for hvert av de seks bena. Bena lages ved å bryte en

fyrstikk på to steder uten at bitene faller fra hverandre.

Når leken er over, kan dere samle maurene på et bord.

SELVPORTRETT.

La hvert av barna tegne et selvportrett. Når tegningene er ferdige, skriver dere navnene nederst på arkene.

Klipp ut tegningene og legg dem i plast før dere henger dem opp på veggen. La tegningene stå tett inntil hverandre uten at navnene skjules.

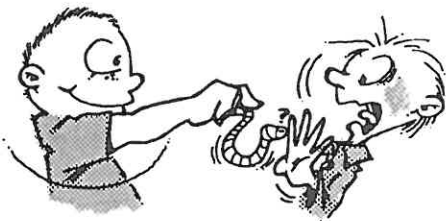
EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

■ Dersom det ikke ligger til rette for å ha hele eller deler av samlingen uten-dørs, kan du ta med en del løv som er i ferd med å råtne og noen tilhørende småkryp i en pappeske/bærepose.

Ha også med en kurv med frukt og tomme barnemat-glass.

■ Hils på barna og innled samlingen på en slik måte at alle føler seg velkomne i en trivelig atmosfære. Dere kan f.eks. syngesammen. Legg et stort flak fra tegnerullen midt på gulvet og sett dere i ring omkring arket.

■ Syng en av sangene som handler om skapelsen og naturen. Vis fram løvhaugen som du har tatt med.

- Hva er dette? - Hvorfor har bladene blitt slik? - Fins det noen småkryp i denne bladhaugen?

La noen av barna komme fram og løfte på løvet og oppdage hva som skjuler seg der. Småkrypen dere finner, kan legges i barnemat-glassene uten lokk. Da kan alle se dem uten at de blir skadet på noen måte.

La barna fortelle det de vet om dyrene. Kanskje du har med deg noen fakta-bøker du kan slå opp i og vise barna?

Samtal:

- Hvor mange ulike slag småkryp fant vi?

- Hvorfor bor de akkurat her i løvhaugen?

- Hvordan har de kommet dit?

- Hvem har bestemt at de skal bo der?

- Hvem har funnet på alle disse smådyrene?

■ Den som ikke bøyer seg mot bakken og løfter på løvet, oppdager ikke noe av alt dette. Men om vi setter oss ned og undersøker litt nøyere, er det mye spennende å oppdage.

Gjenfortell teksten med egne ord eller les høyt fra Barnas Bibel.

Følg opp barnas kommentarer og la dem fortelle om ulike dyr som de kjenner til.

■ Skapelsen er helt fantastisk! Alle passer nøyaktig inn der de lever og bor.

Den som har funnet på alt dette må være ganske smart, ikke sant?

Og det er Han vi skal få lære å kjenne her i gruppa!

Ta fram en frukt-kurv! Den inneholder også ting som Skaperen har laget.

Skjær opp noen frukt-biter som du byr fram.

■ Øv inn minneordet!

■ Avslutt samlingen med å synges takkesanger til Gud som har skapt alt og lag deres egne takkebønner.

■ PS! Sørg for at løvhaugen og dens “innbyggere” får komme tilbake der de hører hjemme.

SAMLING 2

OPPDAG BIBELORDET!

1 Mos 1:26-31

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Les teksten høyt for deg selv.

Gå igjennom teksten en gang til:

- * Legg spesielt merke til det Gud sa.
- * Tenk igjennom dette!

- Hvilke tanker og følelser vekker denne teksten hos deg?

LEV I TEKSTEN!

Gud skapte mennesket i sitt bilde.

- Hva innebærer dette?

- Hvilke egenskaper er mennesket utrustet med i forhold til den oppgaven de fikk?

- På hvilke andre måter gir Gud menneskene støtte?

lv26 Da sa Gud: «La oss skape mennesker i vårt bilde, som et avbilde av oss! De skal råde over fiskene i havet og fuglene under himmelen, over feet og alle ville dyr og alt kryp som det kryr av på jorden.»
lv27 Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem. lv28 Gud velsignet dem og sa til dem: «Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden og legg den under dere! Dere skal råde over fiskene i havet og fuglene under himmelen og alle dyr som det kryr av på jorden!» lv29 Og Gud sa: «Se, jeg gir dere alle planter som setter frø, så mange som det finnes på hele jorden, og alle trær som bærer frukt med frø i. De skal være til føde for dere. lv30 Og til alle dyr på jorden og alle fugler under himmelen og alt som kryper på jorden, alt som har livsånde i seg, gir jeg alle grønne planter til føde.» Og det ble slik. lv31 Gud så på alt det han hadde gjort, og se, det var overmåte godt. Og det ble kveld, og det ble morgen, sjettedag.

LEV UT TEKSTEN!

- Hvilken stilling har Gud gitt DEG i skapelsen?

- Hvilke konsekvenser får det for deg?

- Hvilke konsekvenser får det for ditt forhold til alt det andre Gud har skapt?

- Hva betyr det i ditt forhold til Gud?

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Hvilken plass har barna i skapelsen?

- Hvilke konsekvenser får det for deg og dine elever?

- Hva vet de om Guds tanker og planer for oss mennesker?

- Hvordan kan du gjøre menneskenes særstilling i skapelsen tydelig for barna?

HØST 3

A:2

Ta vare på livet!

GUD SKAPTE MENNESKET

TEKST:

1 Mos 1:26-31
Gud skaper menneskene

MÅL:

Å forstå at Gud gav menneskene en spesiell plass i skapelsen og lære barna til å ta ansvar for det Gud har skapt.

MINNEORD:

“For alt det Gud har skapt, er godt.”
1 Tim 4:4

HJELPEMIDLER:

Bilder og tegninger av mennesker (f.eks. fra Postordrekataloger).
En kassettspiller.
Kassett med rolig musikk. (Vivaldi/Grieg?)
“Adam og Eva” MC av Ivar Skippervold
Post-it lapper.

SANGFORSLAG:

Sanger fra Skippervolds “Adam og Eva”.
Da Gud talte Ordet (4)
Det fødes barn (14) Utvalgte vers
Du er du og du duger! (Høglund)
Du er jo ganske fantastisk!
Du har to øyne (154)
Først var jorden tom (28)
Gud er bare god mot meg (Børud)
Gud er så glad i meg (Børud)
Hansom holder hele verden (207)
Her er mitt øre (157)
Hvem har skapt alle blom.? (158)
Jeg har fått hender (162)
Jorda vi bor på (Børud)
Livet er herlig! (Børud)
Nederst sitter tærne (Børud)
Når jeg ser din himmel (238)
Måne og sol (107)
Takk min Gud for hele meg (132)
Vil du vite hvordan det låt? (Børud)

NOTABENE

Da Gud skapte mennesket, ble kronen på verket satt. For mennesket skiller seg fra alt annet liv på jorden på flere måter:

* Mennesket ble skapt i Guds bilde (1 Mos 1:27).

* Han blåste livets ånde i menneskets nese. (1 Mos 2:7)

* Mennesket ble satt til å forvalte de gaver som var gitt oss i naturen. (1 Mos 1:26-28 og 1 Mos 2:15)

* Mennesket har frihet til å velge mellom godt og ondt, mellom lydighet og ulydighet. Vi er moralsk ansvarlig for våre handlinger! Og disse etiske refleksjonene setter mennesket i en særklasse

framfor dyrene som utelukkende styres av kjertler, instinkter og drifter. Dyrene har derfor ikke noen mulighet for å overveie noe rent etisk, men de kan dresseres til å adlyde mennesket. Dyrenes oppførsel kan derfor ikke bedømmes som moralsk eller umoralsk slik som menneskets handlinger.

Selv om syndefallet satte mennesket i en tragisk situasjon i forhold til Gud, er mennesket fortsatt et fornuftig, moralsk og skapende vesen med forvalter-ansvar over jorden.

Å snakke om mennesket som et utviklet dyr (ape), har derfor ingen støtte i bibelen.

INNLEDNING

■ Gjør en beskrivelse av ett av barna i gruppa, der det gjelder å gjette hvem du tenker på.

Eksempel:

- Jeg tenker på en gutt som er flink til å synge. Han har lyst hår og grønn skjorte, og så går han på en skole som ikke ligger langt herfra!

■ Fortsett med flere beskrivelser. Målet er å la barna få høre positive beskrivelser av seg selv. F.eks. Nydelig brunt hår, snille øyne og en herlig latter!

Se på selvportrettene fra forrige samling!

Dette er særlig viktig for de nye barna i gruppa som skal finne seg venner, og lære seg nye navn.

■ Fortsett med musikkleken “Vi lager figurer” som du gjennomfører slik :

* Sett på rolig musikk og la barna gå fritt omkring i rommet.

* Stopp kassetten og si “rund ring”. Barna skal da skynde seg og lage en sirkel så fort som mulig. Når oppgaven er utført, setter du på musikken igjen.

* Ved neste stans, sier du f.eks. “linje”, “firkant” eller “triangel”.

Det er også mulig å si navn på dyr som barna skal etterligne hver.

NB! Legg merke til om det er barn som virker usikre og som stadig må se på de andre før de tør å prøve selv. Husk på disse barna og gi dem oppmuntring og støtte ved lignende anledninger.

- Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, til mann og kvinne.

HVA SIER BIBELEN?

■ Sett dere i en halvsirkel foran landskaps-bildet fra forrige samling.

Les fra en barnebibel om da Gud skapte mennesket.

Vær spontan når du leser og la f.eks. barna nevne navn på de dyrene Adam fikk i oppgave å kalle opp.

■ Bruk gjerne sangene "Kan du si meg hvem jeg er" (167) eller "Vil du vite hvordan det låt?" (Børud), samtidig som du peker på dyrene på veggbildet.

Hold Adam- og Eva-figurene i hånden og fest dem på tegningen når du er ferdig med å lese fra barnebibelen.

Forklar at hele skapelsen var fullført da Gud hadde skapt menneskene.

■ - Adam og Eva levde i et vidunderlig paradys sammen med alle de fine plantene og dyrene Gud hadde skapt. Men det var noe helt spesielt med menneskene. Det var bare dem som kunne forstå forskjellen mellom det som var bra og det som var dårlig. Derfor fikk menneskene i oppgave av Gud å passe på at alt var slik som Gud ville at det skulle være. Adam og Eva fikk derfor ansvar for å dyrke jorden og stelle med dyrene.

■ - Men hvordan kunne de vite hva Gud ville? Jo, Adam og Eva kunne snakke med Gud i Edens hage, og Gud fortalte dem hva de skulle gjøre og hva de ikke skulle gjøre.

HVA BETYR DET FOR OSS?

■ Samtal om følgende punkter:

- Hvem tenkte Gud på da han skapte alt så vidunderlig fint og vakkert?

- Hvilket ansvar fikk menneskene av Gud?

- Har vi vært flinke til å ta ansvaret for naturen, synes dere?

- Bruker vi vår forstand til å bevare og beskytte naturen?

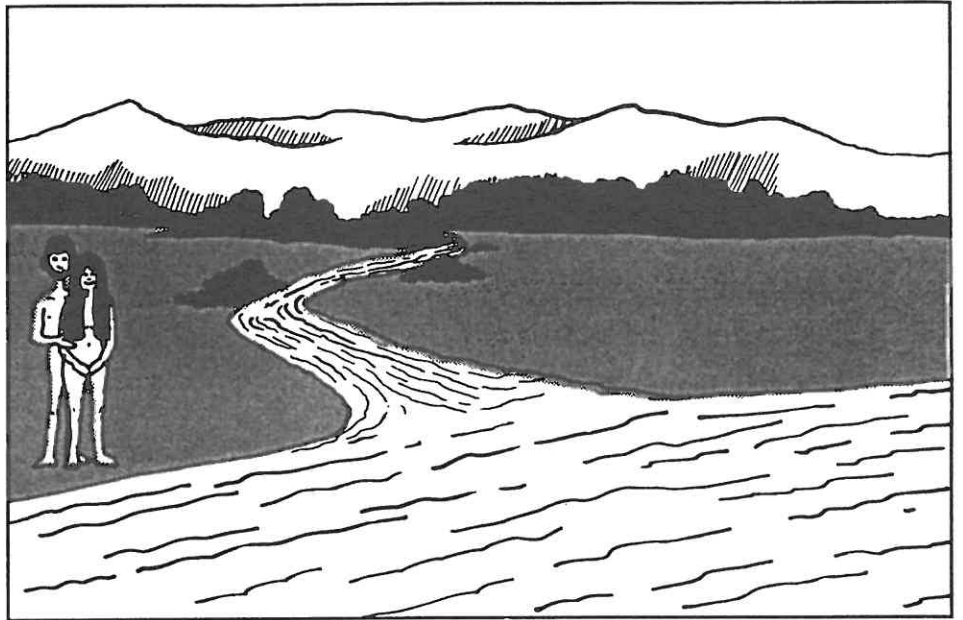
- Er det noe du og jeg kan gjøre?

■ Del ut selvklebende lapper ("Post-it") og blyanter.

La barna skrive ett eller to ord på hver av lappene - noe som de tenker på når de nå har hørt om Gud, skapelsen og mennesket.

Vær forberedt på å hjelpe dem som ikke kan skrive selv.

Samle inn lappene og fest dem på veggbildet idet du leser detsom står der.

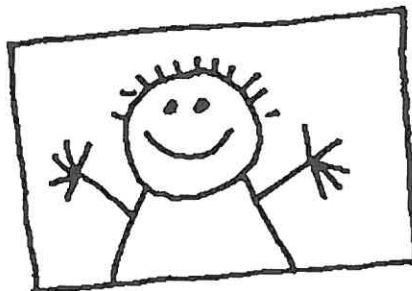
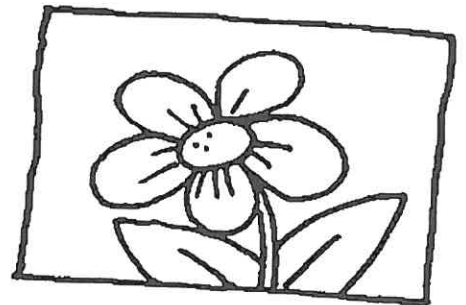

■ Lær minneordet sammen og takk Gud for at dere får være med i Guds plan.

Takk Gud for hverandre; Nevn navnene i takkebønnen.

Ta også med barn som ikke er til stede i dag.

Syng litt sammen før dere bryter opp. La barna foreslå sanger som dere kan fra før. Kanskje det er noen som har lyst til å fremføre en solosang?

AKTIVITETS-FORSLAG

Nattevakten

Hvisk ulike nummer til hvert av barna, og be dem om å tenke på et dyr som de vil etterligne. Velg ut en som får være "Nattevakten" og forsyn den utvalgte med et bind for øynene. (NB! Nattevakten trenger ikke noe nummer.)

Leken starter med at nattevakten roper et nummer. Den som har dette nummeret, forsøker så å etterligne det dyret han/hun har bestemt seg for. Nattevakten skal da gjette hvilket dyr det er. Dersom han gjetter rett, må barnet som ble identifisert, komme fram og finne seg i å være ute av leken. Dersom han gjetter feil, får ingen bevege seg, men nattevakten må rope et nytt nummer.

Fruktsalat

Lag en bolle med herlig fruktsalat sammen.

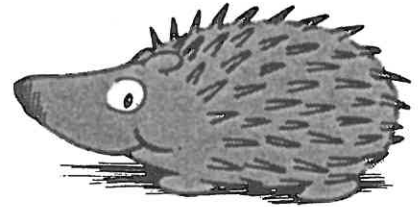
Innhold:

*Banan,
appelsin,
drue,
eple,
pære,
ananas,
coctailbær m.m.*

Serveres sammen med is krem eller pisket fløte! Mmm!

Piggsvin

Form et piggsvin av modell-leire. Bruk tannpirkere som pigger med de spisse endene stikkende ut.

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede.

■ Skjær bort bunn og lokk i en stor kartong-eske. Spar en kant på ca 10 cm. Form et landskap av mose, kvister (trær), steiner (fjell) m.m. Ikke glem blomster! Benytt deg av plastdyr eller dyr av modell-leire.

■ Form Adam og Eva i modell-leire (Alternativ: Playmobilfigurer e.l.) Du kan også bruke papp-figurer. Gjem dem unna så lenge!

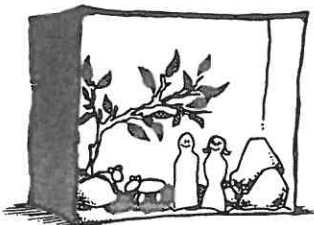
■ Sett dere nær hverandre i en sirkel på gulvet. Plassér "skapelses-esken" i midten. La barna starte med å fortelle hva de husker fra forrige gang.

■ Les diktet "Paradisets hage" av Britt G. Hallqvist, med stor innlevelse.

Les også selve bibelteksten.

■ Plassér Adam og Eva i "hagen" slik at skapelsen blir komplett.

■ Samtal med barna om hvordan Gud planla og ordnet det hele for at alt skulle bli helt perfekt for alt og alle.

■ Se på de ulike tingene som fins i esken og si litt om hvordan de fungerer:

* *Stein, mose og andre planter*

* *Noen dyr - øynene våre*

* *Hendene våre*

■ Ta god tid til samtale og la alle få slippe til.

- *Hva var det siste Gud skapte?*

- *Hvilken spesiell oppgave fikk de av Gud?*

■ De skulle ta ansvar for planter og dyr. Samtal om hva det betyr og sammenlign med dyrenes muligheter for å ta ansvar for skapelsen.

- *Hva er det som er så spesielt med oss mennesker? (Se under "Notabene")*

■ La samlingen munne ut i en TAKK til Skaperen.

Syng noen av de foreslåtte sangene eller syng til kassetten "Adam og Eva" av Ivar Skippervold. Slipp fantasien løs og gjør noe fint sammen!

PARADISETS HAGE.

Solen høyt på himlens sky
er så ung og glad og ny!

Gresset her ble grønt i går,
og det smiler der det står.

Fuglen som flyr over vann
kommer ifra Herrens hand.

Stenen er en nyfødt sten,
liten, morsom, blank og ren.

Blomsten der ved Pisons elv.
Den har Herren plantet selv.

Døgnfluen ved Hiddekel
den fikk vinger i går kveld.

For en liten fisk i Frat
ble den selv i morges mat.

Markmusa ved Gohons å,
har han lært å svømme nå.

Adam går omkring og ser,
Eva følger med og ler.

For Eva er det mye å lære:
Undres støtt: Hva kan det være?
Syns at mange ting er rare.
Hun er jo én time bare!

Se på Adam og Gud Fader
leder dyr i lange rader.

Nå må Adam finne på
navn til store og til små:
Løve, leopard og gnu.
Øgle, sebra, elg og ku.

Med en liten katt i fang
lærer Eva alle navn.

Fra samlingen "Gräset skrattar"
av Britt G. Hallqvist

OPPDAG BIBELORDET!

Salme 104:19-28/ Rom 8:19-22

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Les tekstene flere ganger.

- Hvordan kunne du tenke deg å gi uttrykk for disse tekstene?

Slipp skaperevnenes løs gjennom maling, tegning, dikt eller musikk!

LEV I TEKSTEN!

- Hva kan det bety at skapelsen venter på "Guds barn"?

- Hva hører med til det "forgjengelige"?

- Hvem var årsaken til at skapelsen ble lagt inn under forgjengeligheten?

Gå litt videre i tanken og se på "de indre årsakene"!

- Hva menes med uttrykket "lider som i fødselsveer"?

- Hva menes det med at skapelsen skal "få del i den frihet"?

- På hvilken måte ligner "skapelsens frihet" "Guds barns frihet"?

|v19 Du skapte månen til å fastsette tider, og solen, som vet når den skal gå ned.
|v20 Du sender mørket, og natten kom mer;

da kryr de fram, alle dyr i skogen.
|v21 Unge løver brøler etter bytte og krever at Gud skal gi dem føde.
|v22 Så rammer solen, de lister seg vekk og legger seg rolig i sine huler.
|v23 Da går mennesket til sin gjerning for å gjøre sitt arbeid til det blir kveld.

|v24 Herre, hvor mange dine gjerninger er!

Og alle har du gjort med visdom, jorden er full av det du har skapt.
|v25 Der er havet, så stort og vidt, med et mylder som ingen kan telle, både av små og store dyr.
|v26 Der går skipene, der er Leviatan, som du har skapt til å leke seg i havet.

|v27 Alle sammen venter på deg, at du skal gi dem mat i rette tid.
|v28 Du strør ut, og de kan sanke; du åpner hånden og metter dem med gode gaver.

|v19 Alt som er skapt, venter med fengsel på at Guds barn skal åpenbares i herlighet.
|v20 For det som er skapt, ble lagt under forgjengelighet, ikke frivillig, men på grunn av ham som gjorde det slik. Likevel var det håp.
|v21 For det skapte skal bli frigjort fra trelldommen under forgjengeligheten og få del i den frihet som Guds barn skal eie i herligheten.
|v22 Vi vet at alt som er skapt, stønner og lider som i fødselsveer helt til denne dag.

LEV UT TEKSTEN!

- Hvilket ansvar har vi mennesker for skapelsen i dag?

- På hvilken måte kan du ta del i dette ansvaret?

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Hva vet dine elever om miljø og miljøvern?

- På hvilken måte kan du gjøre deg bruk av denne kunnskapen?

- Hvordan kan du skaffe deg flere kunnskaper for å komplettere det du kan?

Gjør en språklig omskrivning av Romerne 8:19-22 slik at det blir forståelig for dine elever. Sammenlign gjerne med versjonene i "Nytt Liv" eller "Den levende boken".

- Hva ønsker du at barna skal lære av dette bibelavsnittet?

- Syns du versene i Romerbrevet passer inn i din undervisning, eller vil du nøye deg med å bruke dem i din egen forberedelse?

- Fins det noe du og dine elever kan bli enige om å ta ansvar for sammen?

HØST 3

A:3

Ta vare på livet!

SKAPELSEN I DAG

TEKST:

Salme 104:19-28
Skaperens lover
Rom 8:19-22
Skapelsens lengsel

MÅL:

Å forstå hvordan vi kan forvalte og ta vare på alt det Gud har skapt.

MINNEORD:

“Og Gud velsignet menneskene og sa: Vær fruktbare og legg jorden under dere!”

1 Mos 1:27-28, i utdrag.

HJELPEMIDLER:

Tegninger og bilder fra samling 1 og 2.

Bilder av natur, fabrikker, biler, søppel.

Festekitt.

Oppblåste ballonger med snorer.

Svart tusj

En lav, dekorert, pappkartong med påskriften “RETURPAPIR”.

SANGFORSLAG:

Skippervolds “Adam og Eva”.

Da Gud talte Ordet (4)

Det er et under (12)

Det fins hundrevis av spurver (13)

En rose kan stå (19)

Først var jorden tom (28)

Gud har skapt engen (33)

Hansom holder hele verden (207)

Hvem har skapt alle blomst? (158)

Hvilken herlig dag (52)

Jeg folder mine hender små (63)

Jeg kunne stå opp i dag (66)

Jesus, takk for at solen lyser (85)

Jorda vi bor på (Børud)

Livet er herlig! (Børud)

Når jeg ser din himmel (238)

Måne og sol (107)

NOTABENE

Syndefallet er årsaken til all elendigheten i verden. Og det var ikke bare mennesket selv som ble rammet av Adam og Evas fall, men også selve skapelsen! Derfor venter skapelsen på en befrielse som knytter seg til menneskets forløsning og forvandling. (Rom 8:19-21). Den nåværende tidsalder beskrives som et “slaveri under forgjengeligheten”. (Rom 8:21)

Men en dag skal det på nytt bli slik som Gud hadde tenkt det fra begynnelsen. Da vil dyrene og menneskene leve i fred med hverandre.

Salmisten undrer seg over Guds skapelse; Den er jo allerede så fantastisk. Hvordan skal den ikke da bli en gang når forgjengeligheten opphører?

- Hvem er disse “Guds barn” som omtales i Rom 8:19?

I bergprekenen sier Jesus: “Salige er de som stifter fred, for de skal kalles Guds barn” (Matt 5:9) og i Kol 3:4 taler Paulus om de frelste som skal åpenbares sammen med Jesus i herlighet.

Gud ville jo at menneskene skulle bruke jorden - ikke forbruke den!

Gud tenkte på forvaltning - ikke ødeleggelse.

Menneskenes egoistiske og ansvarsløse livsstil skader skapelsen.

LITT Å FORBEREDE

Tegn eller klipp ut bilder av natur, dyr, mennesker, biler, fabrikker, søppel m.m.. Blås opp noen ballonger som du fester til snorer og gjemmer bort.

INNLEDNING

■ Lekskaper en positiv atmosfære. Så utnytt de mulighetene som byr seg til å ha det trivelig sammen.

■ Stafett med smell i!

Del barna i to lag. Gjør det på en måte som ikke forsterker eksisterende grupperinger (“klikker”) i barnegruppa, slik at det verdifulle i samhold kommer tydelig fram.

Hvert lag får utdelt like mange papirposer ved start.

En leder på hvert lag gir posen til den som skal løpe først når starten går.

Løperne skal runde en markering på gulvet mens posen blåses opp. Når deltagerne er tilbake til veksling, skal posen først smelles, før lederen gir en ny pose til nestemann på laget. Det laget som først har gått tom for poser, har vunnet!

HVA SIER BIBELEN?

■ Sett dere i en halvsirkel foran landskapstegningen.

Gjenfortell teksten fra Salme 104:19-29. Bruk egne ord og uttrykk.

Her er hoved-punktene:

* Det var Gud som skapte alt i begynnelsen.

* Månen, sola, natt og dag.

* Alt liv hører sammen og er avhengige av hverandre.

HVA BETYR DET FOR OSS?

■ - Hvordan ser det ut i dag? Står det bra til i naturen?

- Hva har skjedd med miljøet omkring oss?

Se på landskapet, som dere har laget og la barna gi eksempler på hva som er i forandring. Lim på bildene som du har forberedt. Hør på barna og la dem få peke på ting som har med forurensing å gjøre. Markér det på tegningen.

- Hva har hendt med luften?

- Hvorfor har det blitt slik?

- Hva fører det til?

- Hva har hendt med vannet? Hvorfor? Hva fører det til?

Fordyp dere gjerne i ett av disse punktene og slå fast hva forurensing fører til.

Det er helt naturlig at vi kristne engasjerer oss i miljøspørsmål og at vi er så konkrete som mulig når det gjelder hva barna selv kan gjøre.

■ Start med å la barna selv komme med forslag.

Her er noen aktuelle prosjekt:

- Kildesortering av søppel.

- Innsamling av flasker, plast.

- Rydding av naturområder.

- Kompostering

- Valg av miljøvennlige varer i butikene.

- En dag skal også naturen befris fra alt det vonde. Det har Gud lovet oss i sitt ord (Vis fram bibelen!)

Men mens vi venter på den dagen, vil vi arbeide for å stanse alt som ødelegger jorden vår.

- Hva kan vi gjøre?

■ Ta frem ballongene og skriv forslagene med tusj på dem.

Fest ballongene i taket slik at ordene kan sees fra densiden der dere er samlet. Eksempel på ord er:

“Samle søppel” “Gjenbruk” “Stans sløsing!” osv.

■ Finn en kartong å samle papir i, og start med å samle inn papirposene som dere brukte i stafetten.

Følg med i lokalavisen slik at dere kan sette ut esker med papir når

det er papirinnsamling der dere bor.

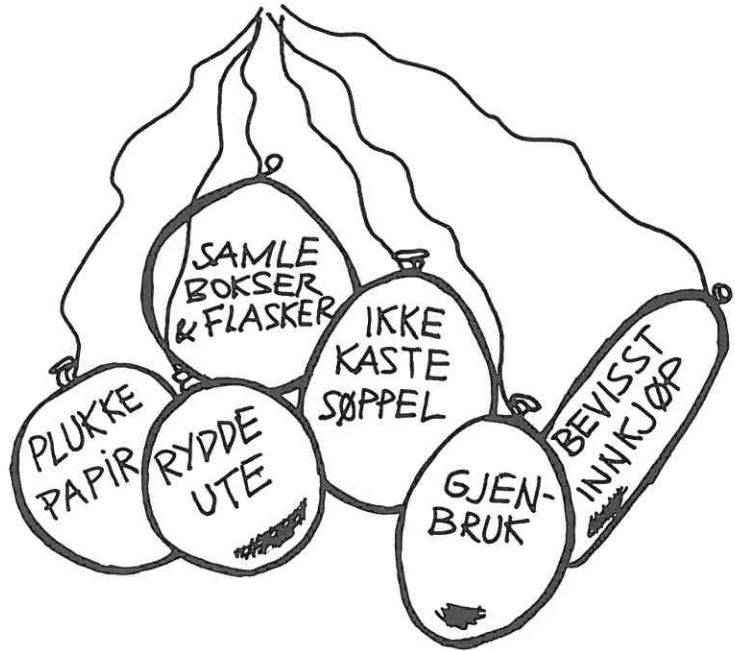
Kanskje dere kan besøke et resirkulerings-mottak? Eller besøke søppelfyllinga i kommunen for å se nærmere på avfallsproblemet?

Barna kan også gjennomføre noen av ideene hjemme ved aktivt å ta del i husstell. Heng opp ballongene ved siden av landskapstegningen i håp om at verken luften eller ideene blir borte!

■ Bruker dere barnebladet “Barnas Beste”, kan dere bestille ekstra mange av det siste nummeret, og gi barna muligheten til å dele det ut til sine venner. Snakk først sammen om innholdet i bladet, og spør om det er noen spesielle de ønsker å gi det til. Skriv gjerne opp navnene de nevner slik at dere kan be for vedkommende i avslutningen av samlingen. Dere kan også spørre om hvordan det gikk når dere møtes neste gang.

■ Avslutt med en takkesang til Gud før dere repeterer minneordet.

■ Takk Gud for naturen, og be om råd for hva dere kan gjøre.

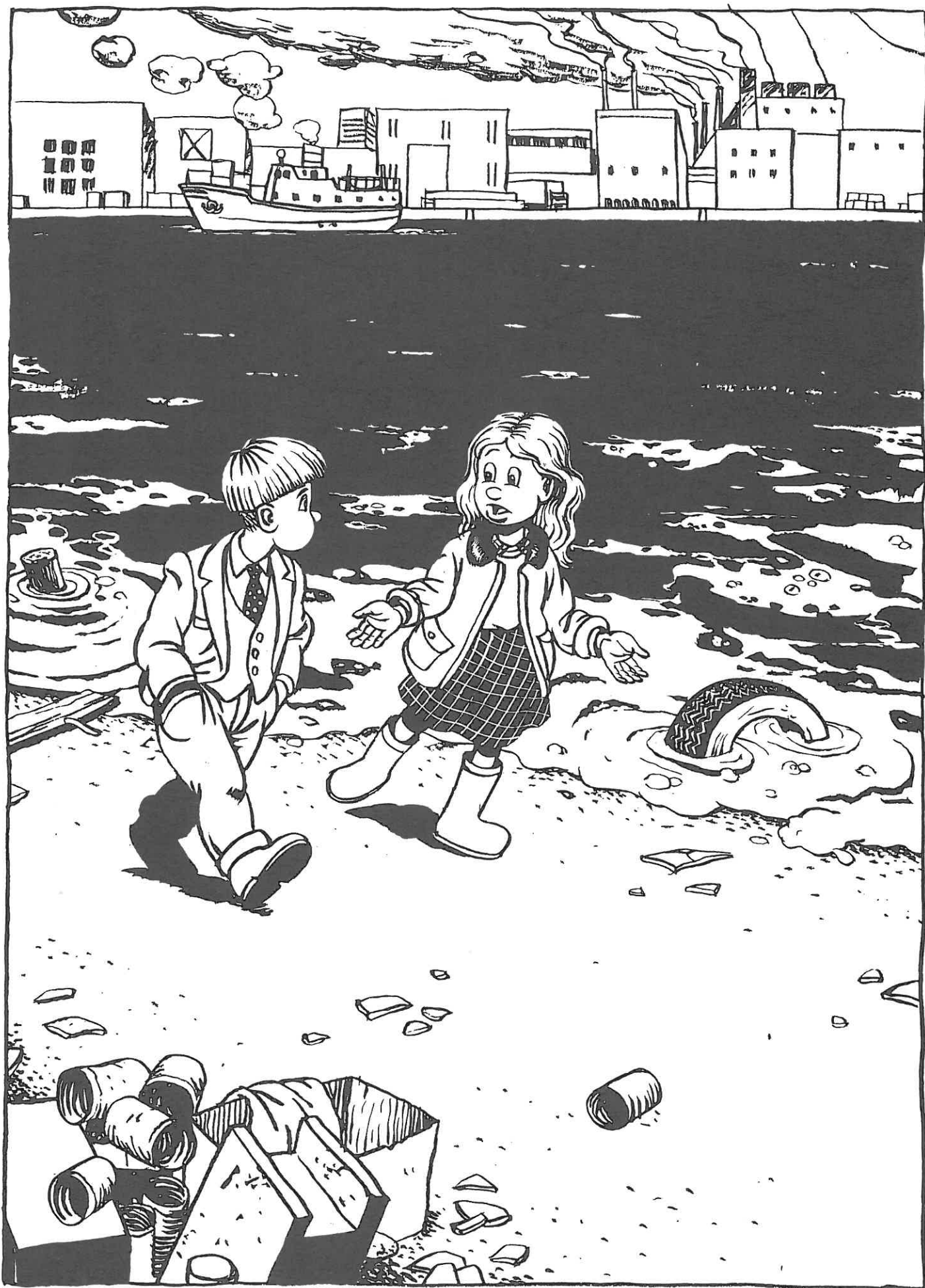
FRED OG FRIDA VED STRANDA.

Se undervisningsbildet på motsatt side. Lag dine egne kommentarer, og bruk tegningen til å drøfte viktige miljøspørsmål med barna. (NB! Miljø sett ut fra skaper- og ansvarstanken!)

Fred og Frida er på vei hjem fra et bursdagsselskap, og tar snarveien langs stranda. De snubler i søppel fra badegjester og biler, vannet er uklart pga utslipp fra fabrikk og båter, luften er sur pga fabrikkøyken osv.

Se kritisk på vårt store forbruk. Om alle menneskene på kloden skulle leve slik vi lever, ville kloden svømme over av søppel. Dessuten fins det ikke nok av alt til alle!

Samtal om hvem som har ansvaret. Hva vi kan gjøre, og fremfor alt: Er vi villige til å gjøre noe med det når det rammer oss selv? Hvordan kan det bli mindre avfall? osv.

- Men på en måte er dette vår skyld også da, Fred, fordi vi bruker så mange ting og så mange slags mat og sånt...

AKTIVITETS-FORSLAG

MEITEMARK-KOMPOST

Har du forsøkt å lage en kompost i et stort syltetøy-glass?

Slik går du fram:

Ha ca 5 cm med sand i bunnen av glasset.

Fyll på med småstein og jord i hvert sitt lag. NB! Bruk fuktig jord av ulike farger som legger lagvis. Da er det mye lettere å se hvordan meitemarkene flytter jordsmonnet omkring i glasset.

Øverst drysser du på et lag med gress eller blad-biter.

Nå kan meitemarkene flytte inn!

Sørg for at det er god lufting i glasset gjennom spikerhull i lokket.

Nå kan dere studere det som skjer.

Legg en plastbit og en metallbit oppå jorden, og se hva som skjer.

- Hva gjør meitemarkene med dem?

- Hva gjør de med bladene som de får?

Legg merke til hva som skjer i naturens eget lille øko-system!

Det er viktig at komposten holdes fuktig uten at dere drukner markene.

KUNST-VERKSTED.

Samle sammen noe verdiløst materiale av ulike slag: Melkekartonger, papirposer (fra innledningen!), eggkartonger, korker, tomme bokser, garn, ståltråd, knapper, spiker m.m.

Ta også med deg sakser, lim og maling.

Legg ut tingene på et stort bord og la barna få utfolde seg.

- Hva kan dere lage av alt dette?

Slipp fantasien løs og skap noe nytt!

Etterpå kan dere lage en liten utstilling av "kunstverkene".

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

■ Rot noe skikkelig i rommet og la skrot og gjenstander ligge slengt omkring: Papirposer, epleskrotter, visne blomster, tomflasker m.m.

Ta med deg noen landskaps- og dyrebilder! (Se også tegningene under samling 1)

Klipp ut noen store, tomme, pratebøler.

■ Når barna kommer, ber du om unnskyldning for at du ikke rakk å rydde ordentlig.

- Men dere kan kanskje hjelpe meg før vi fortsetter?

■ Mens barna rydder, går du rundt og viser hvor de kan gjøre av søppelet. Legg en stor, fin duk over et støvete bord. Fei sand under teppet! Dra for gardinene så det blir litt mørkere i rommet. Da syns ikke skitten så godt. Tenn et lys og sett dere godt til rette.

■ Takk barna for hjelpen.

- Det er deilig å få det så rent og fint! Ja, for nå er det ganske rent, ikke sant?

Forsøk å holde deg alvorlig. Da vil du kunne lokke fram fler kommentarer.

- Nei, slik ville vi aldri ha ryddet hjemme hos oss selv! Men hvordan ser det ut utendørs, i naturen?

■ Gi barna anledning til å fortelle.

Ta fram bildene du har med deg.

Tenk dere at naturen kunne snakke slik at dere både hørte og forsto hva den selv mente.

(Det er mulig å lage en enkel dukkescene der dere spiller dette!)

- Hva skulle luften, skogen, vannet, dyrene, plantene si til hverandre om oss menneskene? Om deg?

■ Skriv barnas forslag i talebølene. Bildene og talebølene kan festes på veggen etterpå.

- Hva kan vi gjøre for å vise vårt ansvar for naturen?

■ Se på punktene under samlingsforslaget!

Bestem dere for å gjøre noe som dere kan greie å få til!

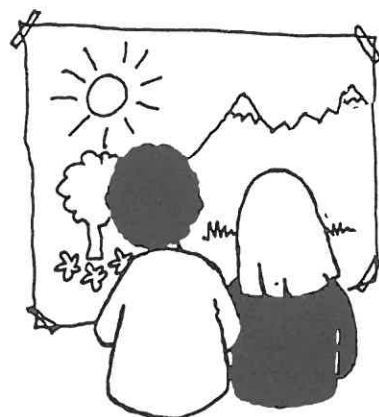
Avslutning:

Still dere i ring og hold hverandre i hendene.

Syng sammen.

Minn om minneordet og takk Gud for alt han har skapt.

Be om at han vil gi dere ideer om hvordan dere kan verne om naturen den tid dere lever på jorden.

OPPDAG BIBELORDET!

1 Mos 3

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Les teksten høyt!

- Kan du huske hvordan du reagerte på denne teksten da du var barn?

- Hvordan reagerer du nå?

LEV I TEKSTEN!

- Hvilke av versene i teksten er de viktigste?

Skriv ned noen stikkord eller nøkkelord som summerer opp det viktigste i dette kapittelet.

- Hva besto ulydigheten i?

- Hvorfor reagerte Adam som han gjorde?

- Hvilke konsekvenser har Adam og Evas ulydighet fått for vårt gudsforhold?

- Hvilke konsekvenser har det fått for livet på jorden?

---

1 Slangen var listigere enn alle ville dyr som Herren Gud hadde skapt. Den sa til kvinnen: «Har Gud virkelig sagt at dere ikke skal spise av noe tre i hagen?» 2 Kvinnen svarte slangen: «Vilkan godt spise av frukten på trærne i hagen 3 Bare om frukten på det treet som står midt i hagen, har Gud sagt: Den må dere ikke spise av og ikke røre, ellers skal dere dø!» 4 Da sa slangen til kvinnen: «Dere kommer slett ikke til å dø! 5 Men Gud vet at den dagen dere spiser av frukten, vil deres øyne bli åpnet, dere vil bli som Gud og kjenne godt og ondt.» 6 Nå fikk kvinnen se at treet var godt å spise av og herlig å se på - et prektig tre, siden det kunne gi forstand. Så tok hun av frukten og spiste. Hun gav også mannen sin, som var med henne, og han spiste. 7 Da ble deres øyne åpnet, og de merket at de var nakne. Så fløt de sammen fikenblad og bandt dem om livet.

8 Da hørte de Herren Gud som vandret i hagen i den svale kveldsvinden. Og Adam og hans hustru gjemte seg for ham mellom trærne i hagen. 9 Men Herren Gud ropte på Adam og sa til ham: «Hvor er du?» 10 Han svarte: «Jeg hørte deg i hagen. Da ble jeg redd fordi jeg var naken, og jeg gjemte meg.» 11 Da sa han: «Hvem har sagt deg at du er naken? Har du spist av det treet jeg forbød deg å spise av?» 12 Adam svarte: «Kvinnen som du har satt til å være hos meg, hun gav meg av treet, og jeg spiste.» 13 Herren Gud sa til kvinnen: «Hva er det du har gjort?» Kvinnen svarte: «Slangen lokket meg, og jeg spiste.» 14 Da sa Herren Gud til slangen: «Fordi du gjorde dette, skal du være forbannet framfor sitte og alle ville dyr. På buken skal du kripe, og mold skal du ete alle dine dager. 15 Jeg vil sette fiendskap mellom deg og kvinnen, mellom ditt avkom og hennes ætt. Den skal knuse ditt hode, men du skal hogge den i hælen.»

16 Til kvinnen sa han: «Stor vil jeg gjøre din møye så ofte du er med barn, med smerte skal du føde. Din lyst skal stå til din mann, og han skal råde over deg.» 17 Og til Adam sa han: «Fordi du hørte på din hustru og åt av treet som jeg forbød deg å ete av, skal jorden for din skyld være forbannet. Med møye skal du nære deg av den alle dine levedager. 18 Torn og tistel skal den bære, og du skal ete av markens vekster. 19 Med svette i ansiktet skal du ete ditt brød, inntil du vender tilbake til jorden; for av den er du tatt. Av jord er du, og til jord skal du bli.»

LEV UT TEKSTEN!

- Hvilke konsekvenser har syndefallet fått for ditt gudsforhold?

- Hva er viktigst for deg å gå videre med om ditt gudsforhold skal kunne utvikle seg?

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Har du noen egne barndomsminner som kan være til hjelp for deg når du nå skal møte barna?

- Hva forbinder dine elever med begrepet "synd"?

- Fins det et annet ord eller uttrykk du kunne bruke i stedet?

- Hvilke punkter er de viktigste i fortellingen sett med barnas øyne?

- Hvordan kan du formidle denne fortellingen samtidig som du gir barna framtidshåp?

HØST 3 A:4

Ta vare på livet ADAM GJEMMER SEG

TEKST:

1 Mos 3
Syndefallet

MÅL:

Å forstå at det var menneskene som valgte å gå sin egen vei, og at Gud hadde klar en rekningsplan for å få kontakt med menneskene igjen.

MINNEORD:

“ Her er det ingen forskjell, for alle har syndet og står uten ære for Gud.”

Rom 3:22b-23

HJELPEMIDLER:

Telefon

Aviser

Bildeserie (fra neste side! Kan forstørres, tegnes på flipoveren eller lages om til overhead-transparenter.)

SANGFORSLAG:

“Adam og Eva”-musikkspill
(Skippervold)

- Den som kommer til meg (10)
- En vei leder til lyset (128)
- Han er herre (40)
- Hansom holder hele verden (207)
- Hvem kan lære meg? (50)
- Jesus elsker meg (75)
- Jesus er en trofast venn (76)
- Jesus kom inn (166)
- Jesus meg elsker (83)
- Mitt valg er gjort (105)
- Måne og sol (107)
- Om jeg er liten eller stor (173)
- Spørsmålet er bare (128)
- Vær meg nær, o Gud (143)

NOTABENE

I Edens hage var det overflod av alt det mennesker og dyr trengte for å leve. Skaperverket var fullkomment og Gud levde i nær kontakt med menneskene.

Adam og Eva fikk bare ett eneste påbud, og det gjaldt et tre som de fikk forbud mot å spise av.

Ved at mennesket ikke fulgte budet, men spiste av kunnskapens tre, måtte Gud overlate dem til sin egen sviktende dømmekraft. Og mennesket ble grepet av frykt og skyldfølelse.

Gud dømte synden, og menneskene måtte forlate Edens hage. Samtidig stilte han seg på menneskets side mot forførelsen, i det han gav løftet om at kvinnens ætt skulle knuse fiendens makt. Syndefallet har forbindelser bakover med ska-

pelsen og fremover med forløsningen. Mennesket var både under Guds dom og Guds løfte om frikjennelse samtidig. Gjennom Guds inngrep, skulle mennesket føres tilbake til utgangspunktet. Guds kjærlighet er nemlig så stor at Han allerede i tidenes morgen planla å sende sin sønn til verden.

Gjennom Jesu Kristi forsoning kan mennesket i dag leve i samfunn med Ham.

LITT Å FORBEREDE

Ta med deg et telefonapparat, og plassér det like ved deg. Legg aviser og blader ved siden av apparatet.

Hvis dere er to ledere, kan dere sitte i hvert deres hjørne og bruke to telefoner.

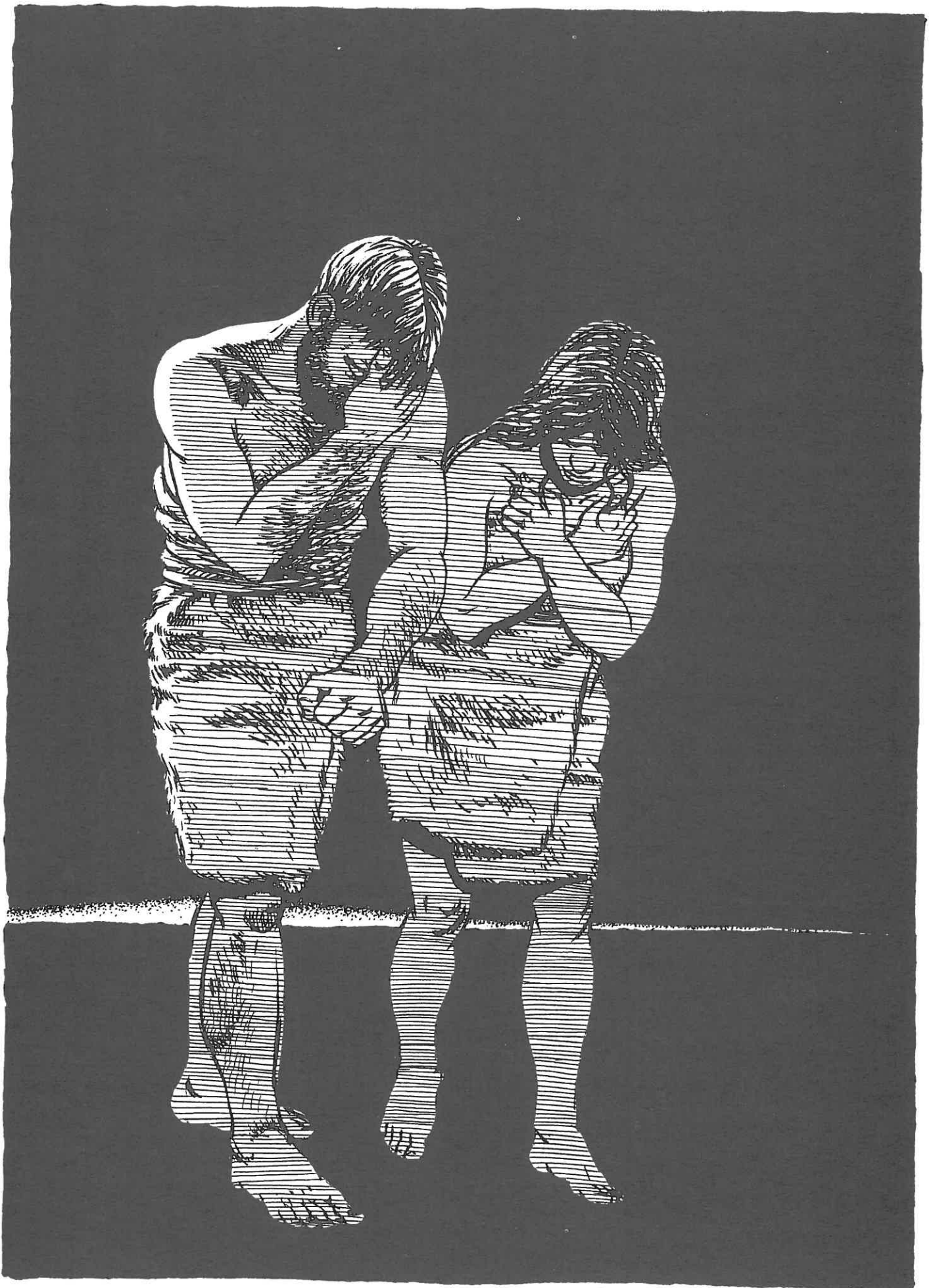
INNLEDNING

Innled samlingen med sang og samtale. Ytre rammer som er de samme fra gang til gang, skaper trygghet. Derfor bør du ikke hoppe over disse.

Mens dere sitter sammen, “ringer” telefonen. Du beklager deg overfor barna og ber dem vente litt. Det er en oppringning fra en nær venn av deg, og dere snakker fortrolig sammen. Slipp fantasien løs! La det fremgå av samtalen at den som ringer har viktige ting å drøfte med deg.

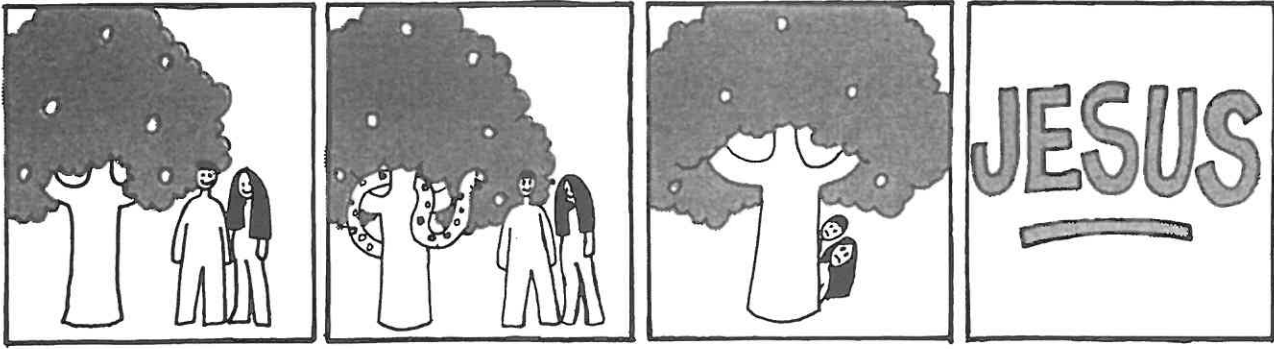
Undersamtalen blir du mer og mer trøtt av all pratingen, og begynner å bla i en avis som ligger der. Du finner plutselig en spennende artikkel og legger fra deg telefonrøret på bordet. Bøy deg ned for å rope noe i røret en gang iblant, helt til du bare sitter der og leser avisa, og telefonforbindelsen blir brutt.

- Så viste Herren Gud dem ut av hagen i Eden!

HVA SIER BIBELEN?

■ Fortell ved hjelp av flanellografbilder. Gjør det med innlevelse, samtidig som du stadig stiller noen spørsmål:

Adam og Eva bodde i hagen som Gud hadde skapt for dem.

Hver dag var Gud sammen med dem i hagen.

Gud fortalte dem hvordan de skulle leve, for å ha det godt.

■ En dag hørte Eva noen som talte til henne, og hun lyttet. Det var slangen.

- Hva sa slangen ?
- Gjengi Evas svar.
- Hva ville slangen ?
- Hvilke tanker hadde Eva ?
- Fortell hva som skjedde.
- Hvorfor ble menneskene redde, når Gud ropte ?
- Hva sa Gud ?
- Adam skyldte på Eva, som ga slangen skylda.

■ Gud ble sint på fienden (slangen), men han elsket fortsatt menneskene. Han gav et løfte om et barn som skulle fødes i fremtiden. Barnet skulle bli sterkere enn fienden og seire over ham.

- Hvilket barn kunne det være ? La barna selv få trekke slutningen.

Om de ikke har forkunnskaper nok, kan du hjelpe dem ved å lede tankene mot Jesus.

HVA BETYR DET FOR OSS?

■ Fang inn barnas spontane reaksjoner.

- Har de hørt denne fortellingen før ?
- Hva tenker de ?
- Hva handler fortellingen om ?
- Hva vil Gud lære oss ?
- Knytt den innledende telefonsamtalen til denne situasjonen.
- Hvem hadde skyld i at samtalen ble brutt ?
- Hadde jeg kunnet gjøre det på en annen måte? Hvordan ?

Lytt til barnas forslag.

Samtal om disse spørsmålene :

- Hva var det som lokket Adam og Eva ?

- Hender det at dere også noen ganger har lyst til å gjøre noe som dere vet er galt ?

- Tror du at det hadde vært mulig for Adam og Eva å gjøre nøyaktig det Gud ville?

- Hva kunne ha skjedd da ? Hvorfor valgte de ikke det ?

Gud ble skuffet over Adam og Eva.

- Kunne Gud ha gjort noe annerledes ?

Gud overgav ikke de ulydige menneskene til seg selv. Allerede der og da planla han en utvei. Han ville ikke miste

kontakten, selv om han ikke likte det de hadde gjort. - Hva planla han ?

Les minneordet sammen.

Avslutt samlingen i en håpefull tone. Syng glade sanger og takk Gud for hans kjærlighet, på tross av. Det er verdifullt at barna får oppleve at hele bibelen henger sammen, og at Jesus var med allerede fra starten av. Adam og Eva fikk begynne å lengte etter det som Gud hadde lovet, mens vi i dag har fått se at det har gått i oppfyllelse gjennom evangeliet om Jesus.

Fortell barna at de i denne terminen skal få bli kjent med flere personer fra bibelen, som ventet og lengtet etter at Jesus skulle bli født.

FRED OG FRIDA

Fred og Frida samtaler om Adam og Eva og krangler om hvem av dem som hadde mest skyld:

Fred: - Det var Eva som fant på det!

Frida: - Langt ifra, det var slangen, skal jeg si deg. Det var slangen som fristet og lurte Eva.

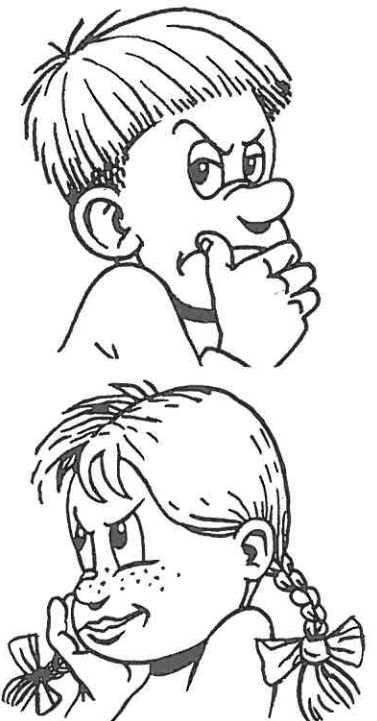
Fred: - Og så lurte Eva Adam!

Frida: - Å, han visste nok hva han gjorde. En kan ikke bare skyldte på andre når en gjør noe en vet er galt.

Fred: - Men det er en ting jeg ikke skjønner. Hvorfor var det så farlig å spise et eneste eple? Epleslang kan da vel ikke være verdens farligste synd?

Lag stykket slik det passer best for din gruppe.

Få klart fram hovedpoenget: Ulydighet: Å gjøre noe Gud har sagt vi ikke skal gjøre. Det er synd!

AKTIVITETS-FORSLAG

HÅNDTRYKK

Her er en lek der teknikken er viktigere enn styrken.

Barna stiller seg parvis rett imot hverandre.

Finne en stø ben-stilling, la armene henge rett ned mens håndflatene berører den andres håndflater.

På et gitt signal, presses håndflatene så hardt mot motstanderens at han/hun mister balansen.

Den som først må flytte på den ene foten, har tapt.

SPISE EPLER

Heng opp noen epler i hyssinger. Du trenger like mange epler som det er barn. Barna får forsøke å spise eple mens de holder hendene på ryggen.

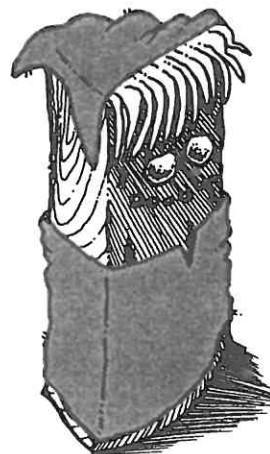
Er dere mange, kan leken gå ut på at man skal forsøke å fange et eple og tygge en 2-3 biter av det, før det klippes ned.

Velg en variant som passer for din gruppe.

DUKKER - STATUER.

Samle sammen noen grener, kvister og andre materialer fra naturen. Finn også fram litt tekstilbiter, garn og lim.

Nå kan dere lage noen dukker og statuer av vedtre. Slike dukker brukte man som leker før i tiden.

EN FORKORTET UTGAVE

■ Samtal litt omkring "skapelses-esken".

Gjør en kort repetisjon fra tidligere samlinger.

Syng noen av sangene dere har brukt og lag dyrelyder til sangen "Vil du vite hvordan det låt" (Børud).

■ Forsøk å få tak i hva barna vet eller husker fra tidligere.

- Hva skjedde i paradisetts hage?

- Fikk Adam og Eva bo der hele livet?

■ Ta fram "Barnas Bibel" og gjengi noe av teksten. Se kapittelet om "Adam og Eva".

■ Du kan anskueliggjøre fortellingen ved å bruke en hånddukke som forestiller slangen. (Kan lages av en avskåret jakke-arm eller ull-strømpe! Bruk noen klistremerker til øyne.) La dukken gjengi slangens ord.

Legg også merke til barnas egne kommentarer.

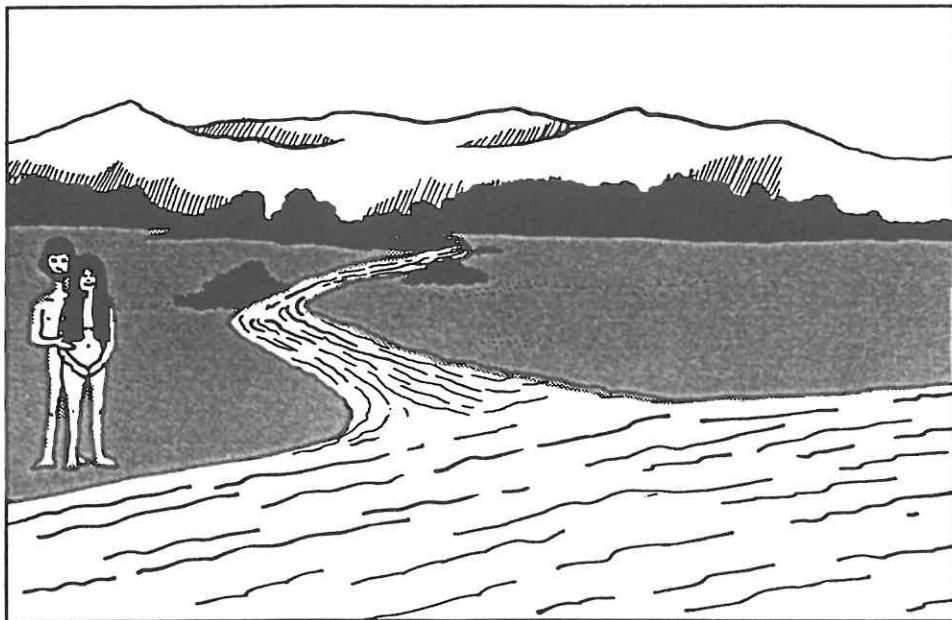
■ Samtal om hva det var som lokket Adam og Eva:

- Hva ble resultatet av det de gjorde?
- Hvordan reagerte Gud?
- Hvilket løfte gav Gud?

■ Forklar ordene i ukens minneord og les det sammen.

■ Om barna har få kunnskaper om hvem Jesus var og hva han gjorde, kan du vekke en positiv nysgjerrighet. Allerede ved skapelsens begynnelse gav Gud løfter om at Jesus skulle komme.

■ I løpet av denne høsten skal dere få høre om andre som ventet og lengtet etter at han skulle komme.

OPPDAG BIBELORDET!

Rom 3:21-25

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Sett deg godt til rette og samle tankene rundt hovedtema A :
“TA VARE PÅ LIVET”.

Gå igjennom notatene du har fra samling 1-4. Les bibelteksten ut fra dette perspektivet.

Les også oversettelsen i “Nytt liv” eller “Den levende bibelen”.

- Hva legger du merke til i teksten?

- Ser du noe som du ikke har lagt merke til før?

LEV I TEKSTEN!

- Hva betyr ordet “Rettferdig”?
Se også i en bibelsk oppslagsbok.

- Hvordan har Gud åpenbart sin rettferdighet? Hvorfor?

- Hvem kan bli rettferdig? Når? Hvordan? Hvorfor?

- Hva vil det si at et menneske er rettferdig?

<Rettferdighet ved troen>

Men nå er Guds rettferdighet blitt åpenbart uavhengig av loven. Om den vitner loven og profetene. [v22 Dette er Guds rettferdighet som gis ved troen på Jesus Kristus, til alle som tror. Her er det ingen forskjell. [v23 for alle har syndet, og de har ingen del i Guds herlighet. [v24 Men uførtjent og av hans nåde blir de erklært rettferdige på grunn av forløsningen i Kristus Jesus. [v25 Han har Gud stilt synlig fram for at han ved sitt eget blod skulle være et sonoffer - for dem som tror. Slik ville Gud vise sin rettferdighet. For tidligere hadde han i sittålmod båret over med de syndene som var begått.

LEV UT TEKSTEN!

- Legger du vekt på å være rettferdig?

- Hvordan kommer det til uttrykk i ditt liv?

Formulér en hilsen/et brev til Ham som gjorde deg rettferdig!

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Hvem har Jesus frikjøpt?

- Er dine elever klar over at de er frikjøpt?

- Hva betyr det helt konkret for dem?

- Hvordan kan du forklare begrepet “Rettferdig” slik at barna forstår det?

- Hvilke spørsmål tror du de vil komme med?

- Hvordan har du tenkt å legge opp samtalen?

- Hva er det viktigste du kan formidle til barna utfra dette bibelavsnittet?

HØST 3

A:5

Ta vare på livet!

GUD KJØPER OSS FRI

TEKST:

Rom 3:21-25a
Rettfærdiggjørelse av tro.

MÅL:

Å forstå at troen på Jesus befri oss fra synden, og gir oss kontakt med Gud.

MINNEORD:

“For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave!”

Ef 2:8

HJELPEMIDLER:

Flipoveren
Penger
Hjerte av stiv kartong
Flanellografbilder av krybben, et tomt kors, den tomme graven.

SANGFORSLAG:

Da Jesus kom til oss (5)
Den som kommer til meg (10)
Det meg gjelder mest (16)
Du omslutter meg
En underfull frelser jeg eier (20)
En vidunderlig gave (21)
Guds rike er her (36)
Han som skapte alle stjernene
Hele vårt liv er en gave
Hvilken venn (53)
Jeg vet ingen (69)
Jeg vil gjerne ha en venn (70)
Jesus er en trofast venn (76)
Jesus er kongen min (77)
Jesus er min aller beste (Børud)
Jesus og jeg (Børud)
Spørsmålet er bare (128)

NOTABENE

Paulus hovedbudskap var “rettfærdighet av tro”. Rom. 3:21- 5:21. Det fins knapt et bibelord som gjengir evangeliet så konsentrert som denne teksten.

Det hebraiske ordet for “rettfærdighet” kan bl.a. oversettes med “sånn som det skal være”. Ordet uttrykker et forhold mellom to parter, og når forholdet er bra, råder “rettfærdigheten”.

Når mennesket valgte ulydighet mot Gud, falt det i synd og forholdet ble ødelagt. De hadde kommet i konflikt med hverandre.

Gud inngikk også en pakt med israelsfolket som de brøt. Likevel hadde Gud tanker om å gjøre menneskene rettfærdige; Han ville stille dem i et rett forhold til seg selv. Ved Jesu død ble det en forsoning mellom Gud og mennesker og en gjenopprettelse av gudsforholdet. (Gal 2:16-17)

Når Jesus kommer tilbake, blir gjenopprettelsen mellom Gud og mennesker gjort synlig.

Fariseerne hadde utviklet en juridisk tolkning av rettfærdighets-begrepet. Det var bare dem som mente seg å oppfylte Guds lov til minste detalj, og kunne anees som rettfærdige for Gud.

Jesus gikk sterkt imot en slik skriftforståelse. Jesus var representant for nåden og “troens rettfærdighet”. Ja, hele Det Nye Testamentet betoner nettopp troen som grunnlaget for rettfærdigheten. Derfor fins det ikke et eneste menneske som kan rettfærdiggjøre seg selv. Det er bare Gud som kan gi en angrende synder rettfærdigheten ved Jesus Kristus. Rom 3:24.

Det er bare troen på Jesus som Guds sønn, (Se Rom 4:25), og hans stedfortredende død for våre synder, som gjør oss rettfærdige for Gud.

INNLEDNING

Øv inn noen av sangene fra forslagslista!

Lag en enkel dramatisering som forestill en bildende kunstner - sånn helt spontant! Du trenger tavle, staffeli og noen mynter som rekvisita.

- Kunstneren har malt mange fine bilder.

- Men ett maleri har forsvunnet!

- Hva har hendt?

La barna komme med mulige forklaringer på hva som har skjedd.

- Kunstneren var ulykkelig og savnet bildet sitt.

- Men en dag da han var ute og gikk, fikk han plutselig se bildet i et utstillingsvindu! Han var helt sikker på at det var det maleriet som han savnet.

- Hva følte og tenkte han nå?

- Hva kunne han gjøre?

- Han går inn i butikken. Og butikksjefen forklarer at han selv har kjøpt maleriet.

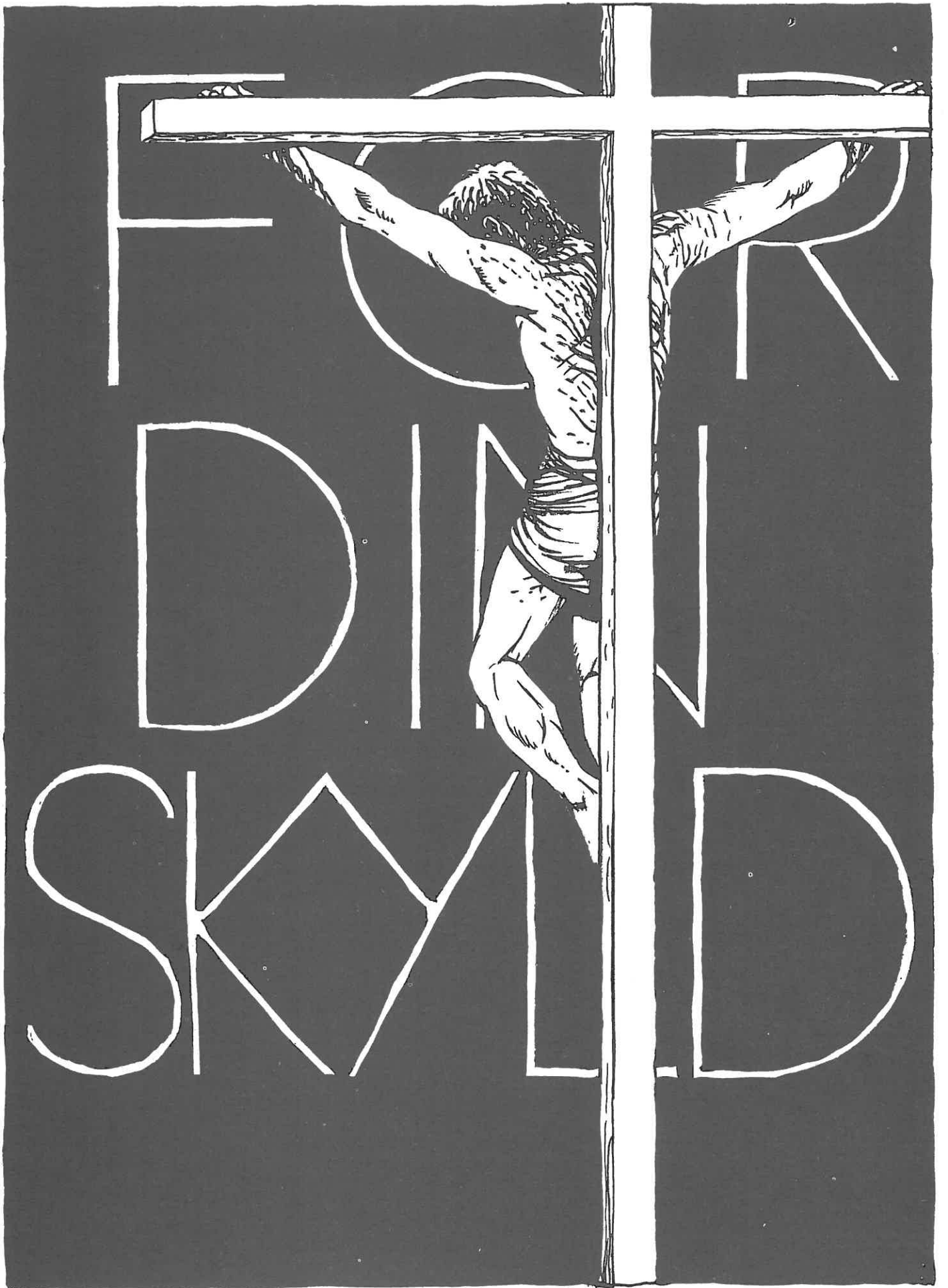
- Hva tror du kunstneren tenker?

- Han går hjem for å hente penger.

- Han kommer tilbake og kjøper maleriet.

- Hvordan føler han det nå?

- Han er glad selv om det føltes urettferdig å måtte kjøpe det han selv hadde laget. Men det viktigste var at han fikk maleriet tilbake, for han var så glad i nettopp dette maleriet.

- Han så bildet og tenkte:

“Det er da rart også: Først malte jeg deg og så har jeg kjøpt deg! Nå er du min for andre gang! Eller kanskje jeg skulle si: Du er to ganger min!”.

Fang opp barnas spontane reaksjoner, og la alle komme til orde.

HVA SIER BIBELEN

■ Gjengi hovedpunktene fra forrige samling.

Minn om frelses-løftet og at Gud hadde lovet å gjøre alt godt igjen.

Samtal om spørsmålene:

- Hvilket løfte gav Gud til Adam og Eva?

- Hvem skulle komme?

- Hva skulle han gjøre?

■ Fortell teksten med ord som barna forstår.

Bruk flanellografbilder eller flipover for å illustrere teksten.

Gud åpnet en ny mulighet for menneskene.

- Husker dere hva han gjorde?

Han sendte Jesus til jorden. Han tok på seg våre overtredelser, og døde på korset.

Han beseiret døden og ble levende igjen. Det onde måtte vike. Han kjøpte menneskene tilbake til Gud akkurat som kunstneren kjøpte bildet sitt tilbake.

Knytt dette sammen med innledningen.

Maleriet gjorde ikke noe selv. Det var kunstneren som måtte betale prisen. Gud har omsorg for det han har skapt.

Menneskene forsøker å komme i kontakt med Gud uten å gjøre opp for seg. Det ser vi av denne teksten.

Skriv på tavla eller flipoveren.

Rom 3:21-22. (Fri oversettelse):

GUDS DOM HVILER OVER MENNESKENE.

VIBLIRIKKE KVITTDENNEDOMMEN

VED Å VÆRE SNILLE OG HOLDE GUDS BUD.

BIBELEN VISER OSS BARE EN VEI SOM VI KAN GÅ:

VEIEN HETER JESUS, DERSOM VI TROR PÅ HAM, VIL GUD TILGI OSS OG SI:

- DINE SYNDER ER TILGITT! DU ER FRI FRA DIN SKYLD FORDI JESUS HAR TATT DIN SKYLD PÅ SEG!

- Les teksten for barna samtidig som du peker på ordene. Gjenta teksten flere ganger og la barna si den sammen med deg.

- Se på teksten og finn ut hva bibelen sier om mennesker som forsøker å unngå Guds dom.

- Hva sier Gud at vi skal gjøre for å bli frikjøpt? Strek under ordene.

Ta frem et hjerte der det er skrevet med store bokstaver: TRO PÅ JESUS.

■ Legg vekt på at troen på Jesus er avgjørende.

- Alle som tror på Jesus er frie og tilhører Gud.

- Det gjelder alle mennesker til alle tider.

- Vi kan ikke komme i kontakt med Gud ved å leve “feilfritt”

- Troen på Jesus redder oss. Bare gjennom den kan Gud gå god for oss.

HVA BETYR DET FOR OSS?

■ Samtal om spørsmålene.

Benytt forberedelses-notatene.

- Hva betyr det å bli frikjøpt?

- Hvem kan bli det? Hvordan?

- Hvorfor er troen på Jesus så viktig?

Når vi har valgt å tro på Jesus, tilhører vi Gud.

Gud er alltid med oss og hjelper oss.

La barna skrive ned minneordet på et hjerte av kartong. Vær forberedt på å hjelpe de minste som ikke kan skrive.

På den andre siden av hjertet, kan dere skrive: “TRO PÅ JESUS”.

Vi får selv bestemme oss for å tro på Jesus og ta imot den frihet han vil gi.

Syng en passende sang til avslutning, f.eks. “Jesus er kongen min!”

Å synge en slik sang, er en bekjennelse og en anledning til å ta stilling til Jesus.

Om det fins barn i gruppa som ønsker å standpukt for Jesus, bør du være forberedt på å gi barnet den veiledning det trenger uten at det føles som et press å overgi seg.

FRED OG FRIDA

Samtaler om hva det betyr å tilhøre Gud. Her kommer noen forslag til replikker som du kan utvikle slik det passer best for dere:

Fred: - Før så trodde jeg at alle mennesker hørte Gud til!

Frida: - Jo, men egentlig er det jo sånn. For det er jo han som har skapt alle sammen.

Fred: - Ja, men alle mennesker er jo ikke kristne for det! Det vet du vel?

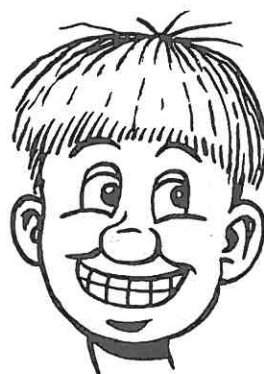
Frida: - Ja, det vet jeg, men likevel så er alle skapt av Gud, og alle ble regnet med da Jesus døde for oss.

Fred: - Så du mener, at egentlig er alle Guds barn hvis de bare ville være det?

Frida: - Nærlig! Hvis bare folk hadde skjont det!

Fred: - Hva da?

Frida: - At de burde si ja, vel!

AKTIVITETS-FORSLAG

GUD HAR SKAPT MEG

Finn fram en pappeske som er passe stor og luftig til å treies over hodet på et av barna.

Lag to hull til øynene og noen ekstra luftehull på sidene.

Over øynene skriver du: GUD HAR SKAPT MEG! Og i munnhøyde, teiper du fast en plastlomme.

Få tak i forskjellige bilder som viser noe av det Gud har skapt; Fisker, planter, dyr, fugler, sol, måne m.m.

Den som skal delta på konkurransen, får pappesken trukket ned over hodet.

Så putter du inn et bilde i plastposen.

Den som haresken på, skal stille spørsmål og forsøke å finne ut hvem han/hun er. Barna får bare lov til å svare på spørsmålene med "Ja" eller "Nei".

Det er en fordel om en av lederne prøver seg først slik at barna raskt forstår hvordan man skal gjøre.

La barna konkurrere etter tur og forsøke å finne ut hvem man er - på kortest mulig tid.

SARDINBOKSEN.

Denne leken passer best utendørs.

Et av barna skal gjemme seg mens alle de andre lukker øynene og teller til hundre.

Den som gjemmer seg, må finne et sted hvor det er plass til flere. Og den som først finner gjemmestedet, må ikke si noe til de andre, men skjule seg på samme sted.

Til slutt blir det trangt som i en sardinboks!

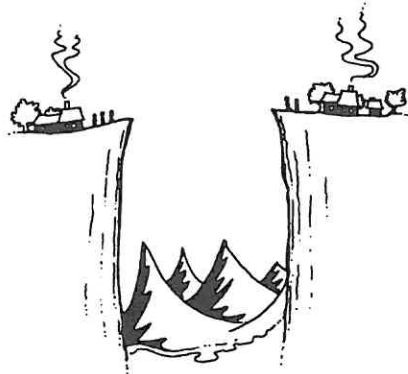
Etterhvert som man begynner å bli mange som sitter tett sammen, er det gjerne lettere å høre hvor man er, fordi det er vanskelig å la være å fnise og le.

Den som først oppdaget gjemmestedet, får gjemme seg neste gang.

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

■ Tegn et dypt fjellpass på flipoveren. La det vokse trær i dalen. På begge sider av fjellkløften, kan du tegne hus og folk.

■ Innled samlingen med å synge noen av de sangene dere har lært dere i høst.

■ Repetér minneordene!

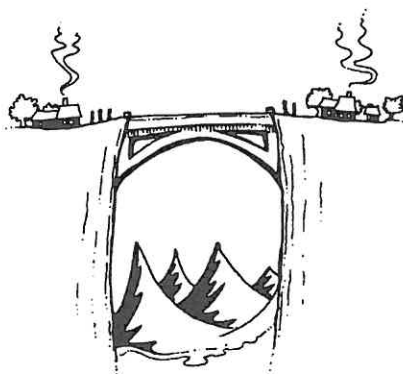
■ Se på tegningen sammen!

- Hvordan kan disse menneskene møtes?

Legg merke til forslagene.

Dine elever vokser opp i "mulighetenes tidsalder" der nesten alt er mulig. Fantasi og virkelighet flyter lett sammen.

Tegn en bro over stupet.
 - Hvordan er mulighetene nå?

■ Når Gud vil ha kontakt med oss mennesker, ordner han selv med en mulighet.

- Hva lovet han Adam og Eva?

- Hvem skulle komme?

- Hva skulle han gjøre?

Samtal omkring spørsmålene.

- Hva vet barna om disse tingene fra før?

■ Gi dem flere fakta om nødvendig: Gud har bygget en bro til oss mennesker. Det er JESUS som er veien til Gud. En bro kan være dårlig og gå i stykker. Om man skal gå over en bro, må man

altså tro at den holder. Jesus er en bro som holder. Men vi må tro på ham!

■ Dersom emnet er helt nytt for barna, trenger dere god tid på samtalen. Det er viktig at barna får komme med sine tanker og spørsmål.

■ Gjør avslutningen slik det passer best for dere eller følg samlingsforslagets siste del.

OPPDAG BIBELORDET!

1 Mos 12

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Bruk litt tid på å innta en helt avspent posisjon der alle forstyrrende momenter er tatt bort. Finn fram til ting som virker samlende på konsentrasjonen:

- * Tenne lys?
- * Spille rolig bakgrunnsmusikk?
- * Avslapningsøvelser? osv.

Skriv ABRAHAM på et blankt ark.

- Hva vet du om Abraham fra før?

Skriv ned noen stikkord for de tanker og minner du har.

Les bibelteksten!

- Hvilke følelser vekker denne bibelteksten i deg?

LEV I TEKSTEN!

- Hvilken oppfordring fikk Abram?
- Hva fik han vite om framtiden?
- Hvilke løfter fikk han?
- Hvilke problemer møtte han?
- Hvordan taklet han problemene?
- Hva var det som drev Abram?

¶1 Herren sa til Abram: «Dra bort fra ditt land og din slekt og din fars hus til det landet som jeg vil vise deg! ¶2 Jeg vil gjøre deg til et stort folk; jeg vil velsigne deg og gjøre ditt navn stort. Du skal bli til velsignelse! ¶3 Jeg vil velsigne dem som velsigner deg, og forbanne den som forbanner deg. I deg skal alle slekter på jorden velsignes.» ¶4 Så drog Abram av sted, som Herren hadde sagt ham, og Lot gikk med ham. Abram var 75 år da han drog ut fra Karan. ¶5 Han tok med seg sin kone Sarai og sin brorsønn Lot og alle eiendelene de hadde samlet, og de tjenestefolkene de hadde fått seg i Karan. De gav seg på vei til Kanaan.

Da de kom til Kanaan, ¶6 drog Abram gjennom landet helt til heiligstedet Sikem, til More-elka. Kanaaneerne bodde den gang i landet. ¶7 Da viste Herren seg for Abram og sa: «Din ætt vil jeg gi dette landet.» Og der bygde Abram et alter for Herren som hadde vist seg for ham. ¶8 Derfra flyttet han opp i fjellet øst for Betel og slo opp sitt telt mellom Betel i vest og Ai i øst. Der bygde han et alter for Herren og påkalte Herrens navn. ¶9 Siden drog Abram videre, fra sted til sted, til Negev.

¶10 Det ble hungersnød i landet. Da drog Abram til Egypt og slo seg ned der som innflytter; for hungersnøden var stor i landet. ¶11 Like før han kom til Egypt, sa han til sin kone Sarai: «Hør på meg! Jeg vet at du er en vakker kvinne. ¶12 Når egypterne får se deg, kommer de til å si: Dette er hans kone. Så slår de meg i hjel og tar deg leve. ¶13 Kjære, si at du er min søster, så det kan gå meg vel for din skyld, og jeg får beholde livet takket være deg!»

¶14 Da nå Abram kom fram til Egypt, så egypterne at kvinnen var meget vakker. ¶15 Og da faraos stormenn fikk se henne, roste de henne for ham. Så ble hun hentet til faraos hus. ¶16 Og farao gjorde vel imot Abram for hennes skyld. Han fikk småfe, storfe og esler, trelles og trellkvinner, eselhopper og kameler. ¶17 Men Herren slo farao og hans hus med svære plager på grunn av Sarai, Abrams kone. ¶18 Da kalte farao Abram til seg og sa: «Hva er det du har gjort imot meg? Hvorfor lot du meg ikke vite at hun er din kone? ¶19 Hvorfor sa du at hun er din søster, så jeg tok henne til kone? Se, her har du din kone! Ta henne og dra din vei!» ¶20 Farao gav noen menn befaling om å følge ham på veien med Sarai og alt det han eide.

LEV UT TEKSTEN!

- Hva kan du lære deg av Abram?
- Er det noe av dette du kan gjøre deg bruk av nettopp nå?
- Hvordan vil du anvende denne kunnskapen? Når?
- Hvilken drivkraft har du?

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Er det noe hos Abram barna kan kjenne seg igjen i?
- Hva vet barna om Abram fra før?
- Hvilke opplysninger kan det være nødvendig å legge til?
- Hvilket bilde vil du tegne av Abram?
- På hvilken måte kan Abram framstå som et forbilde?
- Hvilke punkter i teksten synes du er spesielt viktige for barna å få med seg?

HØST 3

B:6

Abraham

PÅ FLYTTEFOT

TEKST:

1 Mos 12
Abraham flytter

MÅL:

Å forstå at vi kan stole på Gud slik Abraham gjorde.

MINNEORD:

“Herren skal bevare deg fra alt ondt og verne om ditt liv.”
Salme 121:7

HJELPEMIDLER:

Enkel dukke-scene (Se figur!)
Bilder til dukkespillet.
Flanellograf: Betty Lukens, s. 11

SANGFORSLAG:

Alltid freidig når du går (2)
Bare godhet og miskunnhet (187)
Boken om Jesus (151)
En vidunderlig gave er ordet (21)
Gud vet hva jeg heter (38)
Gud, vi takker deg (39)
Hansom holder hele verden (207)
Herre, jeg ber for i dag (49)
Jesus, takk for at solen lyser (85)
Jeg går ikke ensom her (161)
La din Gud bestemme veien (90)
Led oss, vår hyrde (95)
Løftene kan ikke svikte (101)
Min hjelp kommer fra H. (236)
Takk min Gud for at jeg (179)
Velsign alle barn (248)
Vær meg nær, o Gud (143)

NOTABENE

Abraham er den første av Israels stamfedre. Opprinnelig het han Abram, som betyr “opphøyd far”. Det var da Herren sluttet en pakt med ham og gav ham løftet om at han skulle bli mange folks far, at han fikk sitt nye navn. (1 Mos 17) Abraham betyr “far til mange”.

I samlingsforslaget bruker vi bare navnet Abraham for ikke å forvirre.

Abraham ble født i Ur som lå nær den Persiske bukten og var hovedstad i det mektige Kaledonske riket. Der fantes et senter for kultur og utdanning, og levestandarden var høy.

I teksten til denne samlingen fortelles det hvordan Gud kaller Abraham og gir ham sitt løfte: Ett land og ett folk. Abraham stoler på Guds løfte, og er lydlig mot Gud.

Han brøt opp og dro av sted, og det ble starten til en ny nasjon.

Reisen til løfteslandet ble ikke enkel. Han måtte gjøre mange stans underveis. Og på de enkelte stoppestedene, slo han

opp teltet sitt og bygget altere der han påkalte Herrens navn. Og Herren talte til Abraham og minte ham om løftet.

Da han var vel framme i Kanaans land, sa Herren at det var dette landet han hadde i tankene for Abrahams slekt.

Han flyttet omkring i landet og under en hungersnød, dro han også til Egypt. Fortellingen om Abrahams reiser gir oss inntrykk av en rik man, med god utdanning og en sterk lederutrustning. Bare Moses er nevnt oftere enn Abraham i Det nye testamentet.

Abraham står som et symbol/bilde på lydighet overfor Guds vilje. (Johs 8:39 og Jak 2:21-24) Han omtales som “troens far” som levde under Guds ledelse uten å tenke på sitt eget beste.

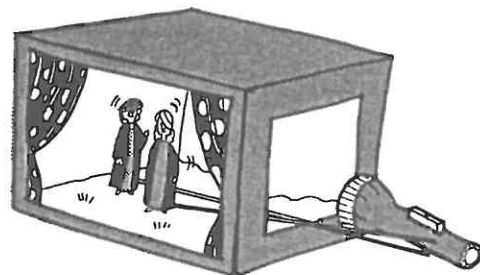
LITT Å FORBEREDE

Les om modellteater (dokkescene) i begynnelsen av heftet. Velg bilder og bakgrunner som passer som illustrasjon til dagens tekst. Som alternativ kan du bruke flanellograf fra Betty Lukens.

INNLEDNING

Lek “hermegåsa” sammen. Start med å oppfordre barna til å herme etter deg. Gjør alle mulige vanskelige bevegelser mens dere står i ring. Hvis dere ikke er altfor mange og har god plass, kan du bevege deg rundt i rommet, og krype under bord o.l.

Etter en stund, utpeker du en ny leder. La flere få prøve seg! Og du vil kanskje oppdage noen ledertalenter blant barna? Lekelederen må naturligvis ta hensyn til deltagerens muligheter for å utføre bevegelsene (mestringsopplevelsen), samtidig som leken gjerne kan inneholde uante vendinger, slik at spenningen opprettholdes. I denne sammenheng bør det understrekes at barn har godt av å få ansvarsoppgaver. Tenk på rekrutteringen av nye barnarbeidere allerede mens barna er små. Oppgaver som har med registrering av barn, utdeling av aktivitetsmaterieell og utplassering av stoler, kan med fordel gå på omgang blant barna.

- Så drog Abram av sted slik Herren hadde sagt ham.

HVA SIER BIBELEN?

■ Fortell bibelteksten ved hjelp av figurene/flanellograf og punktene som du finner under dette avsnittet. Slå av taklampa og la en lommelykt lyse inn i dukke-scenen.

En annen av lederne kan være "Guds stemme" i samtalen med Abraham. Engasjer barna i fortellingen.

- Gud talte direkte til Abraham.
- Han forsikret Abraham om at han skulle bli far til en stor slekt. Gud lovte at han skulle bli til glede for mange mennesker.

■ La barna få leve seg inn i Abrahams situasjon.

- Hvordan tror dere han følte nå?
  - Hva tror dere at han tenkte?
  - Abraham gjorde som Gud sa. (v.4-6)
  - Lev dere inn i hvordan reisen kan ha vært for ..
- Abraham, Sara, Lot, tjenerne og deres barn. Alle dyrene...

HVA BETYR DET FOR OSS

■ Sammenfatt tankene utfra følgende spørsmål:

- Hva innebærer det å flytte?
- Hvordan er det å forlate et sted?
- Hvordan er det å komme til en ny plass?

Barna har kanskje erfaringer som kan trekkes fram?

Når vi flytter, forsøker vi å finne ut så mye som mulig på forhånd om plassen vi skal flytte til. Lytt til barnas opplevelser!

Vend tilbake igjen til teksten.

- Hvordan var det for Abraham?
- Hvor mye visste han om det stedet han skulle flytte til? Hva hadde Gud lovt ham?

■ Lev dere inn i Abrahams tankegang og finn argumenter for og imot en flytting. Abraham valgte å lyde Gud og å stole på ham.

Når trenger vi å stole på at Gud er med oss? Vis respekt for barnas forslag og skriv dem ned på en flip-over.

■ Se på notatene og be konkret for dem. La hver og en få høre sitt eget navn nevnt i forbønn. Lær dere minneordet, og takk Gud for at vi kan sette vår lit til ham i alle situasjoner.

■ Vær obs på barn som har helt spesielle vanskeligheter å fortelle om. Du kan være til støtte og oppmuntring, hvis du følger Herrens ledelse. Ta tid med barnet etter samlingen eller ved en annen anledning.

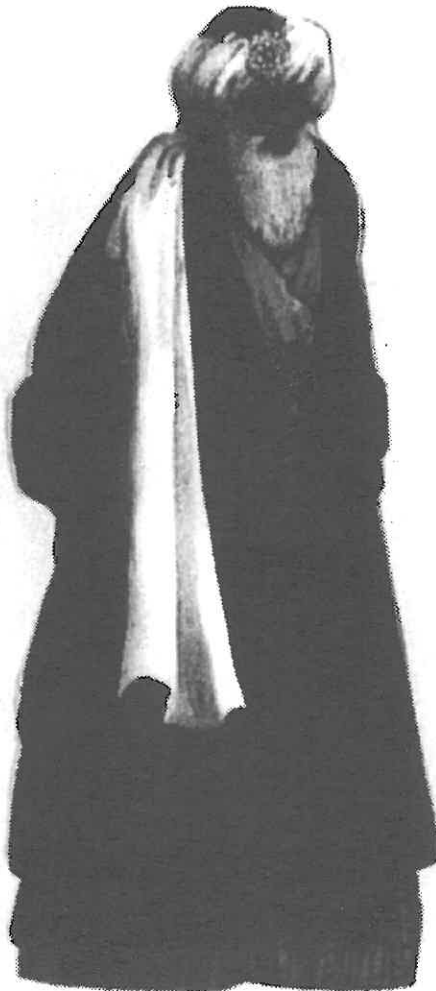
FRED & FRIDA

Lag en liten telefon-dialog for å illustrere kontakt med Gud. Her er forslag på start:

Fred: - Hei, pappa, er det deg? Så fint at du ringte for nå var jeg helt alene... Også var jeg litt redd!

Sier du det? Er jeg det? Nei, jeg er ikke redd når jeg får snakke litt med deg...

Skal jeg legge meg nå med en gang? OK! God natt, da pappa! Du er verdens beste pappa!..

AKTIVITETS-FORSLAG

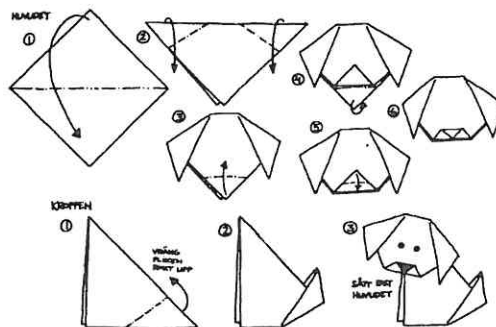
PUSLESPILL!

Sett fram et bord der du strør ut alle bitene fra et stort puslespill. Så kan dere samarbeide om å legge puslespillet over flere uker.

Legg en duk over puslespillet slik at det er intakt til neste gang dere møtes.

BRETT EN HUND!

Har du lyst til å brette en hund av papir, er det bare å følge anvisningene!

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

Ha følgende utstyr klart:

Skjorter,
papirposer,
vesker/kofferter og
tepper.

Det skal bli til både folk og dyr.

■ Fordel rollene om du skal gjenfortelle bibelteksten sammen med barna.

Dersom dere er to ledere, kan den ene lederen uttale ordene som Gud sier. Den andre er fortelleren. Få fram spontanitet og innlevelse hos barna.

- Alt er slik som det pleier å være en vanlig hverdag, både for mennesker og dyr.

- Men en dag hender det noe spesielt:

Abram får høre Gud taler til ham (1-3)

Oppmuntre "Abram" til å gi spontane reaksjoner.

- Abram forteller det videre til sin familie som også reagerer på forskjellige måter.

La Sara og Lot finne på noen tvils-
spørsmål til Abram.

- Abram tenker fram og tilbake. Han tenker høyt, bl.a. på det Sara og Lot har sagt.

- Til slutt bestemmer Abram seg for å være lydige. Alle pakker sakene og gjør seg klar til flyttingen. Bruk fantasien!

- Så drar de av sted, alle sammen, en stor skare av mennesker!...

■ Fantasér litt om...

- * dyr som løper foran,
- * småbarn som blir trette,
- * tjenerene som tviler på Abram,
- * solen som steker,
- * regnet som kommer,
- * Gud som oppmuntrer Abram,
- * Abram som oppmuntrer følget sitt.

- Og langt om lenge kommer de til Kanaans land.

- Abram takker Gud for at han holdt løftet sitt.

Abram våget å stole på at Gud skulle holde det han lovet.

- Hvordan gikk det?

- Trenger vi å våge å stole på Gud? Når da?

■ Lytt til barnas forslag. De viser deg hvordan barnas virkelighet ser ut og om de trenger støtte og hjelp. Vær obs på om det er noen som trenger din støtte og hjelp.

■ Avslutt samlingen i en trygg atmosfære. Takk for Abrams eksempel og for at Gud har hjulpet dere også.

■ Be for de eksemplene som barna har tatt fram fra sin egen hverdag.

OPPDAG BIBELORDET!

1 Mos 13

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Les teksten et par ganger.

- Hva mins du av denne fortellingen fra før?
- Har denne teksten hatt noen betydning for deg personlig?
- Hvilke følelser og tanker vekkes til live hos deg når du leser om Abrams situasjon?

LEV I TEKSTEN!

- Hva var årsaken til motsetningene mellom Abram og Lot?
- Hvilken innstilling hadde Abram? Og Lot?
- Hvilke valgmuligheter hadde Abram? Lot?
- Hvilke løfter fikk Abram av Gud?
- Hvordan reagerte han på Guds løfter?
- Hvordan oppfylte Gud disse løftene?

Så drog Abram fra Egypt opp til Negev sammen med sin kone og med alt han eide. Lot var også med ham. [v2 Abram var nå meget rik, både på fe og på sølv og gull.

«Abram og Lot»

Fra Negev drog Abram stadig videre til Betel, til det sted hvor han før hadde hatt sitt telt, mellom Betel og Ai. [v4 På det stedet hadde han forrige gang bygd et alter, og der påkalte han Herrens navn.

[v5 Lot, som var sammen med Abram, hadde også småfe og storfe og telt. [v6 Men landet kunne ikke fø dem når de bodde på samme sted; de hadde så mye fe at de ikke kunne bo sammen. [v7 Så ble det trette mellom dem som gjette feet for Abram, og dem som gjette for Lot. Kanaaneerne og pensittene bodde den gang i landet. [v8 Da sa Abram til Lot: «Kjære, la det ikke være trette mellom meg og deg og mellom mine gjeter og dine! Vi er jo frender. [v9 Ligger ikke hele landet åpent foran deg? Skill heller lag med meg! Tar du til venstre, skal jeg dra til høyre, og tar du til høyre, skal jeg dra til venstre.»

[v10 Lot så utover landet og la merke til at hele Jordan-sletten, like ned til Soar, var svært rik på vann, likesom Herrens hage, som Egypterlandet. Dette var før Herren hadde lagt Sodoma og Gomorra øde. [v11 Så valgte Lot seg hele Jordan-sletten og drog østover. Slik skiltes de fra hverandre. [v12 Abram ble boende i Kanaan, mens Lot slo seg ned i byene på sletten og flyttet med teltene sine helt ned til Sodoma. [v13 Folk i Sodoma var onde og syndet grovt mot Herren.

[v14 Herren sa til Abram etter at Lot hadde skilt lag med ham: «Løft dine øyne og se deg omkring fra det sted hvor du nå står, mot nord og sør, mot øst og vest!» [v15 For hele det landet du ser, vil jeg gi deg og din ætt for alltid. [v16 Jeg vil la din ætt bli som støvet på jorden. Kan noen telle støvet på jorden, skal også din ætt kunne telles. [v17 Stå opp og dra gjennom landet, så langt og så bredt som det er! For deg vil jeg gi det.» [v18 Så flyttet Abram omkring med sine telt. Han kom til eikelunden i Mamre ved Hebron. Der slo han seg ned og bygde et alter for Herren.

LEV UT TEKSTEN!

- Lærer denne teksten deg noe om konflikt-løsning?
- Ser du noen sammenheng mellom oppdraget og løftene?
- Hvilke løfter har Gud gitt deg?
- Hvordan påvirker Guds løfter ditt liv nettopp nå?
- Hvordan ser du på din framtid i lys av Guds løfter?

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Hvordan gikk det med bibelundervisningen forrige gang?
- Hvordan reagerte barna på fortellingen om Abraham?
- Skjedde det noe som du burde følge opp?
- Hva er det viktigste i dagens bibeltekst?
- Hvilke punkter i teksten er viktigst for barna?
- Hvordan vil du fremstille Guds løfter til Abram?
- Hvilke løfter har Gud gitt oss som også gjelder barna?
- Er disse løftene kjent for dem?
- Hvordan kan du formidle Guds løfter til barna?

HØST 3

B:7

Abraham

LANDET KANAAN

TEKST:

1 Mos 13
Abraham og Lot

MÅL:

Å lære seg å ta Guds løfter på alvor slik Abraham gjorde.

MINNEORD:

“Det Gud har lovet, har han også makt til å gjøre.”
Rom 4:21

HJELPEMIDLER:

Betty Lukens flanellograf, side 11

Dokkespill-scenen m/ bilder.
1 teskje sand
Svart papir
Pinsett eller nål.

SANGFORSLAG:

Alltid freidig (2)
Boken om Jesus (151)
Bygg ikke hus på en sandstrand
Det fins hundrevis av spurver (13)
En vidunderlig gave (21)
Fryk ei, jeg er med deg (27)
Gud vet hva jeg heter (38)
Ingen er så trygg (58)
Jeg er med dere alle dager (214)
Jeg går ikke ensom her (161)
Jesus er en trofast venn (76)
Led oss vår hyrde (95)
Løftene kan ikke svikte (101)
Vær meg nær o Gud (143)

NOTABENE

Etter oppholdet i Egypt, vendte Abraham tilbake til Kanaan. Han hadde med seg Lot, som han var onkel til. Han hadde fulgt ham fra Ur.

Etterhvert hadde de begge blitt store innen fedrift og hadde store flokker med buskap. For å unngå videre problemer, måtte de komme til enighet om fordelingen av beitemarkene. Abraham viste Lot stor omsorg og lot han velge hvilket landområde han ville ha. Lot valgte den mest fruktbare delen av Jordansletta, og slo seg ned ved Sodoma. Abraham bosatte seg ved Mamre i Hebron, og var dermed i Guds plan, slik Gud hadde lovet.

Abrahams kjærlighet til Lot, og hans ydmyke innstilling overfor Gud, styr-

ker det bildet vi får av ham. Når han ved et annet tilfelle fikk vite at Lot og folket i Sodoma var tatt til fange, rykket han ut med 318 menn og befridde Lot, kap 14.

Da Herren kalte Abraham, fikk han også løftet: “Jeg skal gjøre deg til et stort folk” Dette løftet blir gjentatt i et syn som er gjengitt i 1.Mos.15. I dette kapittelet fins det et vers som har en sentral plass i Abrahams liv.” Og han trodde på Herren og ble derfor regnet rettferdig” (v.6). Dette faktum blir sitert på flere steder i NT. (F. eks. Gal.3,6 eller Jak 2,23)

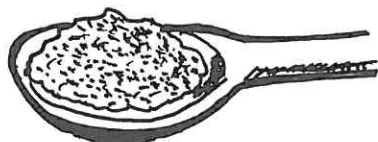
Rom 4 taler om Abraham som et eksempel, og minner oss om at løftet han fikk, gjelder alle som tror. Løftet til Abraham ble stadfestet ved en paktslutning (1.Mos.15,18) En pakt gir plikter og rettigheter mot hverandre.

INNLEDNING

Legg frem et svart ark. La barna sette seg i ring slik at alle kan se.

Ta frem en teskje som er fylt med sand.

Samtal om hvor man kan finne sand.

Begynn i de nære omgivelser og avslutt med all sanden som fins på havets dyp. Spre sanden ut på papiret. Bruk pinsett eller nål når du peker på sandkornene. La barna forsøke å telle sandkornene !

Dere vil oppdage hvor vanskelig det er. Etter noen forsøk, kan du spørre om noen kan klare å telle sandkornene på en badestrand, eller som fins på havets bunn. La tankene fly.

Syng sangen “ Det fins hundrevis av spurver “ (13) eller “Bygg ikke hus på en sandstrand”.

**Bygg ikke hus på en sandstrand!
Bygg ikke hus på grus!**

OG HERREN SA: "JEG HAR SÅ VISST SETT MITT FOLKS NØD I EGYPT. JEG HAR HØRT DERES KLAGEROP OVER SLAVEFOGDENE OG JEG VET HVA DE LIDER." (2.MOS.3.7)

I	II	III	IIII

"MEN JEG VET AT KONGEN I EGYPT IKKE VIL LA DERE FÅ FARE UTEN AT HAN FÅR KJENNE EN STERK HÅND OVER SEG. DERFOR VIL JEG REKKE UT MIN HÅND OG SLÅ EGYPT MED ALLE MINE UNDER, SOM JEG VIL GJØRE MIDT IBLANT DEM. SÅ SKAL HAN LA DERE FARE!" (2.MOS.3.19)

"JEG SKAL FØRE DEM OPP FRA DETTE LANDET TIL ET GODT OG VIDSTRAKT LAND, ET LAND SOM FLYTER MED MELK OG HONNING!" (2.MOS.3.8)

HVA SIER BIBELEN

Fortell teksten ved hjelp av punktene nedenfor.

Bruk dokkescenen og figurene du har valgt ut. Om det er mulig, er det en fordel om du kan gi Abraham, Lot og Gud hver sin voksenstemme. Det gir ytterligere nerve og liv i dramastykket.

Bruk lommelykt mot scenen mens rommet er mørkt. Slipp fortellergleden løs og gjengi stoffet med innlevelse.

■ La barna få bidra med det de vet om Lot og Abraham.

- Etter en tid kom Abraham og hans følge frem til Kanaans land.

- Lot hadde også familie, tjenere og mange dyr. Det førte til vansker (v.6-7)

- Abraham og Lot snakket sammen om saken. (v.8-9)

- Lot så seg omkring (v.10)

- Han gjorde sitt valg (v.11)
- Abraham ble igjen og Gud talte til ham. (v.14-15)

■ Lev dere inn i tankene og følelsene som han fikk når han hørte Herren tale.

- Gud lovt også noe mer. (v.16)

- Abraham lurte på hvordan det kunne være mulig. Han hadde jo ingen barn!

- Tenk tilbake på sandkornene som dere skulle telle opp. Abraham må sikkert ha følt det på samme måten.

- Han bygget et alter for Gud.

Abraham lot Lot velge først. Han tok sjansen på å få det nest beste, og tenkte ikke på seg selv.

- Hvordan ble det etterpå? Hvilke løfter fikk han?

Abraham valgte å sette sin lit til Gud. Han dro inn i landet og bosatte seg der.

- Hva skulle han bruke alteret til?

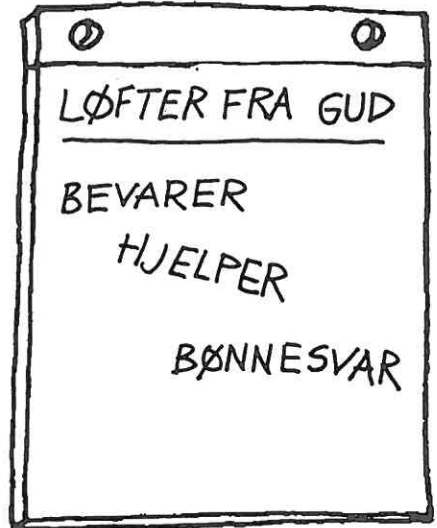
HVA BETYR DET FOR OSS.

■ Snakk sammen utfra spørsmålene :
(Skriv noen av svarene på flipoveren, og spar dem til samling 13.)

- Hvilke løfter har Gud gitt oss ?

- Hvilke løfter trenger vi ?

- På hvilken måte kan vi ta imot dem ?
Samtal videre.

■ Samtal videre:

- Hvor mye tør vi å stole på Gud.

- Hva må til for at vi skal bli avhengige av Gud ?

Gi et praktisk eksempel fra ditt eget liv.

- Uansett hvordan vi føler oss, kan vi bestemme oss for stole på Gud, som Abraham gjorde.

■ Gjengi minneordet.

Syng sammen, f.eks. sangen "Jeg er med dere alle dager".

Gjenta løftene utfra notatene.

■ Still dere i ring og ta hverandres hender.

- Gud er nærmere oss, enn vi er hverandre akkurat nå. Han tar hånd om hver og en av oss, hver dag.

■ Be en takkebønn for alle barna; Nevn dem ved navn og gled dere sammen.

AKTIVITETS-FORSLAG

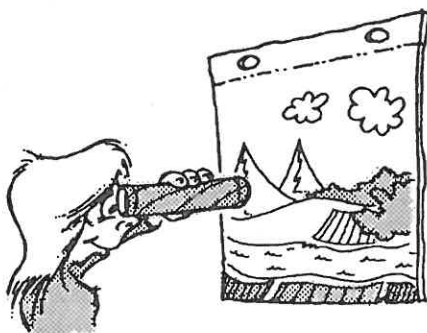
“FLUE-SMEKKEREN”

Barna (fluene) står i en ring med “fluesmekkeren” i midten. Alle “fluene” strekker fram hendene sine samtidig som “fluesmekkeren” går rundt i ringen og forsøker å smekke de utrakte hendene med en brettet avis.

“Fluene” må være raske til å trekke hendene tilbake og legge dem på brystet slik at de ikke blir truffet. Den “flua” som blir truffet, må bytte plass med “flue-smekkeren”.

ET BILDE-EKSPERIMENT.

Dere trenger noen tomme papir-ruller og et stor bilde. Noen av barna kan f.eks. male et bilde som skal forestille

løfteslandet mens de andre dekorerer papirrullene til kikkerter. Etterpå kan dere leke speidere. Når man ser på et bilde gjennom et rør samtidig som man lukker det andre øyet, får man en følelse av dybde i bildet. Prøv selv!

CORNFLAKES-MUFFINS.

14 papirformer

50 gr margarin

?? dl sukker

1 spiseskje hvetemel

1 spiseskje melk

6 dl cornflakes

Margarin, sukker, mel og melk kokes opp. Ha cornflakes oppi og rør forsiktig. Fyll formene og stek dem i 175 grader, i maks 10 minutter.

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

Du trenger:

En tresleiv

Et lommestrikke

Et gummistrikk

Tusjpenner

Garn og lim.

■ Lag en sleiv-dukke som anvist på tegningen.

■ Heng opp et teppe eller sett et bord på høykant.

■ Syng en sang om Abraham sammen. Minn om det dere fortalte sist om Abraham.

■ Gjenfortell bibelteksten. Hovedpunktene finner du under avsnittet “Hva sier Bibelen?” Bruk sleivdukka (Abraham) bak teppet og la en av medarbeiderne få uttrykke Guds røst.

■ La barna få delta med det de kan fra før.

- Gud talte til Abraham.

G: - Se deg omkring i alle retninger!

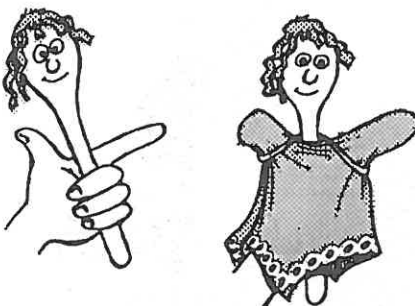
- Abraham snur seg rundt samtidig som han forteller hva han ser.

G: - Alt dette skal bli ditt, Abraham!

A: - Bare mitt?

G: - Ja, og din families! For i framtiden skal du få en stor familie.

Improviseer litt omkring Abrahams tanker og funderinger. Han hadde jo ikke noen barn. Og uten barn blir det jo ikke noen barnebarn...

G: - Gå inn i landet! Det er ditt nå!

A: - Det skjønner jeg ikke noe av, men jeg får vel gjøre som du sier.

■ La Abraham fortelle..... at han skal dra videre.... at han skal bygge et alter for Gud når han har kommet fram.

■ La barna få leve seg inn i Abrahams følelser og tanker, gjerne i samtale med dukken Abraham. Improvisér og still spørsmål!

■ Abraham valgte å stole på det Gud hadde sagt. Samtal videre sammen. Notér ned barnas forslag og spar notatene til saml. 9. - Hvilke løfter har Gud gitt til dere? - Hvordan kan vi ta imot det Gud har lovet oss? - Tør vi å stole på Gud? Kan vi stole på ham?

Spinn videre på de spørsmålene som barna kommer fram med. Disse spørsmålene er viktige fordi de hører hjemme i barnas virkelighet.

■ Repetér minneordet.

■ Takk Gud for hans løfter til dere. Og takk ham for Abrahams eksempel.

■ Be om mot til å våge å stole på Gud.

SAMLING 8

OPPDAG BIBELORDET!

1 Mos 18:16-33

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Les teksten!

- Hvilke tanker får du når du leser denne teksten?
- Ser du nye sider i den?

LEV I TEKSTEN!

- Hvordan var forholdet mellom Abraham og Gud?
- Hvem taler? Hvem lytter?
- Hvilken holdning har Gud til Abraham?
- Hvilken holdning har Abraham til Gud?
- Hva ble resultatet av deres samtale?

LEV UT TEKSTEN!

- Hvilken holdning har du til Gud?
- Hvilken holdning har Gud til deg?
- Hvordan samtaler dere?
- Hvordan kunne du ønske deg at samtalen deres var?
- Hva kan du gjøre for at det skal bli slik?

|v20 Så sa Herren: «Sannelig, det lyder høye klagerop over Sodoma og Gomorra; deres synder er overmåte store. |v21 Nå vil jeg gå ned og se om de har båret seg så ille at som det høres etter den klagen over dem som er nådd opp til meg, og har de ikke det, vil jeg vite det.» |v22 Så snudde mennene seg og gikk av sted til Sodoma. Men Herren ble fremdeles stående hos Abraham. |v23 Abraham trådte nærmere og sa: «Vil du virkelig rive bort de rettferdige sammen med de ugudelige? |v24 Om det nå er femti rettferdige i byen? Vil du rive dem bort da? Vil du ikke spare stedet av hensyn til de femti rettferdige som er der? |v25 Det er da ikke din vis å gjøre slikt, å la rettferdige dø sammen med ugudelige, så det går den rettferdige likedan som den ugudelige. Nei, det er ikke din vis! Han som er hele jordens dommer, skulle ikke han gjøre det som rett er?» |v26 Da sa Herren: «Finner jeg femti rettferdige i Sodoma, vil jeg spare hele byen for deres skyld.» |v27 Abraham tok attil til orde og sa: «Se, jeg har våget meg til å tale til Herren, enda jeg bare er støv og aske. |v28 Enn om det mangler fem på de femti rettferdige? Vil du ødelegge hele byen på grunn av de fem?» Han svarte: «Nei, finner jeg førtifem, skal jeg ikke ødelegge den.» |v29 Abraham fortsatte å tale til ham: «Om det finnes førti?» sa han. Han svarte: «For de førtis skyld skal jeg ikke gjøre det.» |v30 Da sa Abraham: «Herren må ikke bli harm om jeg taler! Enn om det finnes tretti der?» Han svarte: «Jeg skal ikke gjøre det så sant jeg finner tretti.» |v31 Abraham sa: «Se, jeg har våget meg til å tale til Herren. Enn om det finnes tjue der?» Han svarte: «For de tjues skyld skal jeg ikke ødelegge byen.» |v32 Da sa Abraham: «Herren må ikke bli harm om jeg taler en eneste gang til! Enn om det finnes bare ti?» Han svarte: «For de tis skyld skal jeg ikke ødelegge den.» |v33 Da Herren hadde talt ut med Abraham, gikk han bort, og Abraham gikk hjem.

BIBELORDET OG DINE ELEVER!

- Hvilke deler av teksten er viktige for dine barn?
- Hvor mye trenger de å vite om Sodoma?
- Hvordan kan du beskrive Abrahams kontakt med Gud slik at barna forstår det?
- Hva slags Gudskontakt har barna?
- Hvilken Gudskontakt skulle du ønske at de hadde?
- Hvordan kan du hjelpe dem fram til dette?
- Hvilke deler av teksten synes du er viktigst for barna?

HØST 3

B:8

Abraham

SAMTALE

MED GUD

TEKST:

1 Mos 18:1-15
Abraham får løfte om en sønn.
1 Mos 18:16-33
Abraham ber for Sodoma.

MÅL:

Å få vite at vi kan samtale med Gud slik Abraham gjorde.

MINNEORD:

“Vær ikke bekymret for noe, men legg alt fram for Gud i bønn!”
Fil 4:6

HJELPEMIDLER:

Dokkescenen m/bilder
Flanellograf: Betty Lukens, side 11.

SANGFORSLAG:

Alltid freidig (2)
Boken om Jesus (151)
Bygg ikke hus på en sandstrand
Det fins hundrevis av spurver (13)
En vidunderlig gave (21)
Fryk ei, jeg er med deg (27)
Gud vet hva jeg heter (38)
Ingen er så trygg (58)
Jeg er med dere alle dager (214)
Jeg er trygg hos deg (215)
Jeg går ikke ensom her (161)
Jesus er en trofast venn (76)
Led oss vår hyrde (95)
Liten er jeg nok (97)
Løftene kan ikke svikte (101)
Vær meg nær o Gud (143)

NOTABENE

Da Abraham var blitt 99 år, fornyet Herren sitt løfte og opprettet pakt med ham. Og Herren gav dem nye navn: Abram ble til Abraham, “far til mange”. Sarai fikk navnet Sara, “fyrstinne”.

Gud stadfestet dermed løftet om at Abraham skulle bli far til mange folk. Abraham får vite at Sara skal føde en sønn, innen et år. (1. Mos. 17) Herren lovte at hans slekt skulle bli så tallrik som himmelens stjerner.

I kapittel 15 og 17 snakker Gud og Abraham sammen. Samtalen fortsetter siden i kapittel 18. der Abraham ber for Sodoma. Folket i Sodoma levde i synd og Gud så seg nødt til å straffe dem.

Abraham går i forbønn forstedet. Denne bibelfortellingen gir oss nok et eksempel på hvilket fortrolig fellesskap han

hadde med Gud. Hans bønnetjeneste viser også hvilken omsorg han har for Lot, som bor der i byen.

Abrahams forhold til Gud var helt avhengig av tro. Slik er også vår stilling i forhold til Gud. (Gal.3:6)

Sodoma ble ødelagt. Arkeologene kan fortelle om jordskjelv og gass-ekspløsjoner. I dag dekker Dødehavet området.

Lot flyktet til Soar, og takket være Abrahams forbønn, ble den plassenspart, og Lot reddet.

LITT Å FORBEREDE

Tre en ring på et tau eller bånd som du knytter sammen til en ring.

La ringen være så stor at alle kan få et godt tak i snoren når de står i ring.

INNLEDNING

Innled samlingen med leken “Ta den ring og la den vandre”.

Still deg i midten, mens barna holder i snora med begge hendene. Under sangen skal du snu deg rundt i ringen, enten mot venstre eller mot høyre. Du bestemmer selv tempoet. Mens du ser deg rundt, skal barna forflytte ringen uten å avsløre det for deg.

Slik er sangen :
“*Ta den ring og la den vandre, fra den ene til den andre,
Ringene er skjult, den sees ei, nettopp nå er ringen hos deg.*”

*Jeg gikk meg ut i den grønne eng, der gjettet jeg på hvem ringen skulle få.
(Alle knytter never, og beveger armene i takt)*

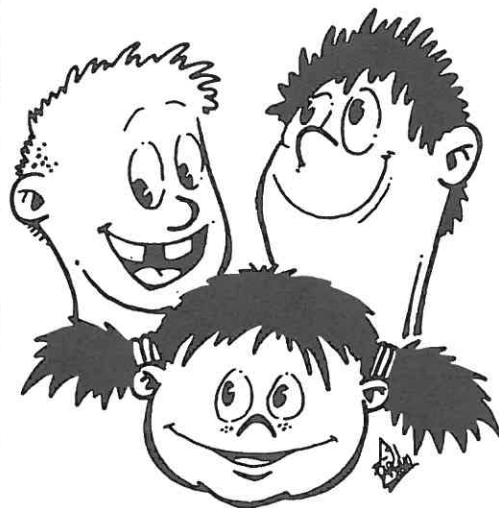
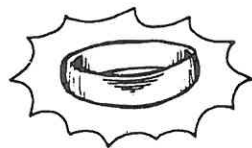
Ser du jeg har fått den, ser du jeg har fått den. Tralalla lalla la.”

Nå er det opp til deg å gjette hvem som har ringen bare ved å studere nevene.

Om du gjetter riktig på tre forsøk, kan du overlate plassen i midten til barnet som hadde ringen. I motsatt fall må du tåle en repetisjon.

Denne leken har mange lokale varianter.

Ta den ring

Abraham ba Herren å spare byen Sodoma for de rettfærdiges skyld.

HVA SIER BIBELEN?

■ Fortell teksten ved hjelp av dokkescenen og bilder. Eller du kan bruke flanellograf! Bruk gjerne grønne planter på scenen. Det er fint om du har en voksen med deg som kan være Guds stemme.

■ Her kommer de viktigste punktene:

- En dag fikk Abraham besøk.

- Han forsto at det var Gud og hans engler.

- Mennene skulle siden gå videre til Sodoma.

Fortell kort om byen der Lot bodde.

- Abraham snakket med Gud og bad Ham om ikke å ødelegge byen for Lots skyld.

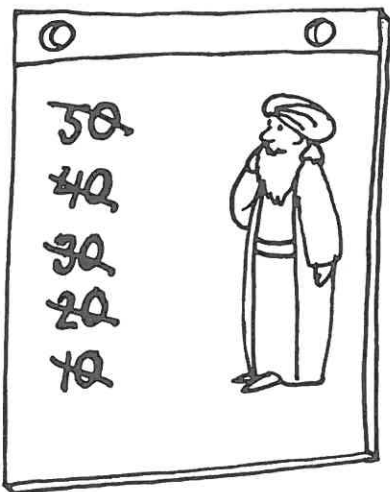
- A : Det er kanskje 50 rettferdige i Sodoma, skal de også dø ?

- G : Om jeg finner 50 rettferdige sparer jeg stedet!

- A : Om det er 40 rettferdige der da, vil du spare byen da?

- G : Ja, jeg skal spare stedet, for de førtis skyld.

- A : Ikke bli sint på meg om jeg forsøker en gang til...

■ Abraham fortsatte å spørre Gud hva han ville gjøre hvis det var tredve,.. tyve eller bare.... ti som trodde på ham.

- Gud gjentok det samme svaret hele tiden. (v. 32b.) - Da de var ferdig med samtalen, skiltes de.

Hør på barnas kommentarer.

Ta utgangspunkt i disse tankene når dere skal fordype dere i Abrahams liv senere. Ved dette tilfellet snakket Abraham og Gud sammen.

Her er noen spørsmål til samtalen:

- Hvordan talte Gud til Abraham?

- Hvordan talte Abraham til Gud?

- På hvilken måte viste Gud at han lyttet til Abraham? - Hvordan viste Abraham at han lyttet til Gud? - Hvor lenge holdt de på å snakke sammen?

HVA BETYR DET FOR OSS?

- Hvordan kan vi få kontakt med Gud? (Bruk gjerne en telefon for å vise hvordan man samtaler mellom to.)

Ta utgangspunkt i barnas forslag og noter stikkord på flipoveren.

Vi kan samtale med Gud når vi :

- Ber til Ham.

- Synger lovsanger.

Bruk fantasien og få alle til å delta i samtalen.

- Gud er alltid nær oss. Når vi trenger Ham, kan vi bare stoppe opp og slippe ham til.

La avslutningen bli en stund der vi praktiserer disse ulike slag samtale med Gud. Snakk til Gud i bønn sammen med barna.

La de som vil få bruke egne ord.

Det kan også være rom for stille bønn. Gud hører oss uansett hvordan vi uttrykker oss.

Syng noen lovsanger sammen. Oppmuntre barna til å fortsette å tale med Gud, uansett hvor og når det gjelder.

Tro at Gud vil hjelpe hver enkelt slik vi trenger det.

HOS DEG

Jeg er trygg hos deg.
Jeg får be til deg.
Jeg får lovsynge ditt navn.
Du har tid for meg,
når jeg søker deg.
Min Herre, min Gud!

Leif Lundberg

SNAKKER MED GUD

Jeg snakker med Gud
om alt som jeg ser og føler.
Og merkelig nok
blir han ikke trett,
men lytter med lydhøre ører.

Ylva Eggehorn

AKTIVITETS-FORSLAG

VEPSEN.

Dere trenger en liten ball som er god å holde i hånden.

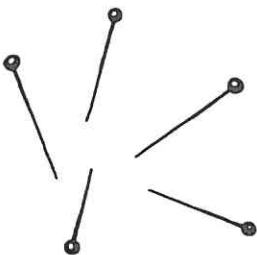
Alle får bevege seg fritt omkring på et avgrenset område.

Ett av barna blir utpekt til å være "VEPS" og får ha ballen i den ene handa. Ballen skal trykkes mot en av de andre kameratene i gruppen. Når det er gjort, mister vepsen brodden (ballen). Den som ble stukket, plukker opp ballen og begynner å jakte på et nytt "offer".

For å gjøre det hele litt mer festlig, kan dere male ballen gul og svart, og oppfordre vepsene til å late som om de er ordentlige veps.

SYNSBEDRAG

Tegn denne nål-illustrasjonen på et A-4 ark eller forstørr den på kopi-maskinen. Når du holder tegningen vannrett foran det ene øyet og lukker det andre, ser det ut som om nålene er stukket gjennom papiret.

FILLEDOKKA

La barna leke at de er gammeldage filledukker som er fylt med sagflis.

De er glade og hopper og danser omkring i rommet.

Men dessverre så er de gamle og dårlige i sømmene, så de revner og sagflisen renner ut.

Først blir armene tomme og slappe. Så hodet. Og litt etter litt greier ikke bena å bære dem heller, så de faller sammen i en haug midt på gulvet.

Da kommer en dokke-reparatør som fikser filledukkene slik at de kan begynne å danse igjen.

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

Lagensleivdokka som forestiller Sara. (Se forrige samling!)

■ Bruk samme sceneløsning som sist. Sleivdokkene "Abraham" og "Sara" får fortelle om sine opplevelser - hvordan Gud gav dem løfte om en sønn.

Slipp fortellergleden løs!

■ Dersom det fungerer i din gruppe, kan du ha en dialog med barna der de får fortelle det de vet:

- Gud kom hjem til Abraham og Sara.

- Hvorfor?

- Hva ville han?

- Hva tenkte Abraham?

- Hva tenkte Sara?

- Hvor lenge ble han hos dem?

- Hvordan kan vi få kontakt med Gud?

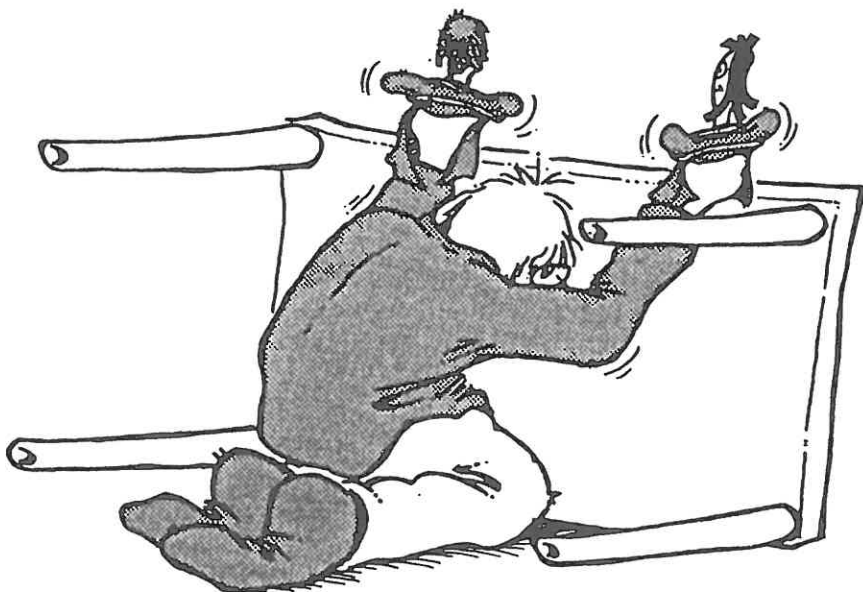
■ Vær personlig og del dine egne opplevelser av Gudskontakt med barna. Ditt eget eksempel kan kanskje være et enda tydeligere forbilde for dine barn enn fortellingen om Abraham?

Og de kan også spørre deg direkte om det er noe de lurer på eller noe mer de vil vite.

■ Avslutt slik det er mest naturlig.

■ Syng lovsanger og be sammen.

Ta gjerne med noen konkrete bønneemner som dere løfter opp til Gud slik Abraham gjorde.

OPPDAG BIBELORDET!

1 Mos 21:1-8

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Les teksten høyt et par ganger.

Tenk deg inn i Abraham og Saras situasjon.

- Hvilke følelser vekker teksten hos deg?

LEV I TEKSTEN!

- Hvilke løfter var knyttet til dette barnet?

- Hva tror du Abraham tenkte? Og Sara?

- Hvordan oppfatter du Saras reaksjon som omtales i vers 6-7?

- Tror du løftene fikk noen betydning for oppdragelsen av Isak?

---

1 Herren tok seg av Sara som han hadde sagt, og gjorde med henne slik som han hadde lovt. 2 Sara ble med barn og fikk en sønn med Abraham på hans gamle dager, på den tid Gud hadde nevnt for ham. 3 Abraham gav sønnen som han hadde fått med Sara, navnet Isak. 4 Og han omskar Isak da han var åtte dager, som Gud hadde pålagt ham. 5 Abraham var hundre år gammel da han fikk sønnen Isak.

6 Da sa Sara: «Gud har laget det slik at jeg må le. Og alle som hører dette, kommer til å le av meg.» 7 Og hun fortsatte: «Hvem skulle ha sagt til Abraham: Sara skal gi småbarn bryst! Og så har jeg født ham en sønn på hans gamle dager.»

Isak vokste opp, og moren vente ham av. Abraham gjorde et stort gjestebud den dagen, gutten ble avvent.

LEV UT TEKSTEN!

- Tror du at Guds løfter vil oppfylles i ditt liv?

- Hvilke løfter er mest aktuelle for deg nettopp nå?

- Samtal med Gud om dine ønsker og lengsler!

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Er det noe i teksten du vil understreke for barna?

- Hvilke løfter fortalte du om forrige gang? Hvordan kan du følge opp disse?

- Kan eksemplene fra Abrahams liv gi deg noen hjelp?

- Hvilke ønsker og mål har du for dagens samling?

- Har du noen forventninger til Gud for dagens samling?

HØST 3

B:9

Abraham

LIVET GÅR VIDERE

TEKST:

1 Mos 21:1-8
Isak blir født

MÅL:

Å få vite litt om sammenhengen mellom framtid og fortid i Bibelen.

MINNEORD:

"For Han som gav løftet, er trofast!"

Hebr 10:23

HJELPEMIDLER:

Dokkescenen med bilder
Papphjerte
Flipover-tegningene fra samling 11.
Betty Lukens flanellograf:
Side 12.

NOTABENE

Da Abraham hadde ventet i 25 år på at Gud skulle oppfylle sitt løfte, så skjer det endelig - Sønnen Isak, blir født.

Det hebraiske navnet Isak betyr "latter". Navnet fikk han fordi både Sara og Abraham lo, da de fikk høre at de skulle få en sønn. (1 Mos. 17:17 og 18:12)

Alle løftene som Abraham fikk, var knyttet til Isak.

Gjennom Isak ble Abraham stamfar til alle jødene. Abraham er en viktig person i den jødiske historie. Han regnes for folkets "far". (Også Islam regner Abraham som "far", gjennom sønnen Ismael, som han hadde med tjenstekvinnen.)

På Jesu tid påberopte jødene seg slektskap med Abraham.

Abraham levde år 1900 før Kristi fødsel. Ved Abraham begynte Gud å konkretisere sin frelsesplan.

Gud hadde jo lovet at Han skulle velsigne alle folk gjennom Abraham. Jesu slektstavle (Matt.1:1-17), begynner med Abraham som var far til Isak, far til Jakob osv.

Gud hadde fra begynnelsen av - allerede på fallets dag - bestemt at Jesus var den som skulle oppfylle løftene om en kommende frelser. (1 Mos 3:15) Løftet ble gjentatt til Abraham (1 Mos 12:3) og senere knyttet til en spesiell stamme, nemlig Juda stamme. (1. Mos 49:10) Løftene ble bekreftet gjennom utgangen av Egypt og pakten på Sinai-fjellet.

Israels folk skulle bli "Et rike av prester og et hellig folk" (2. Mos. 19:6), dvs. et folk med en prestegjerning som skulle formidle Guds velsignelse til alle.

LITT Å FORBEREDE

Spill inn lyden av et spedbarn på kassettså sant du har mulighet til det.

INNLEDNING

Syng noen sanger dere kan. Du kan

utfordre dem som har lyst til å synge solo.

HVA SIER BIBELEN?

■ Fortell teksten utfra hovedpunktene her.

Bruk dokkescenen og bildene. Ha kassettspilleren klar.

- Gud hadde lovet Abraham og Sara mange etterkommere.

- Gud hadde sagt at de skulle få en sønn.

- Det var umulig, menneskelig sett. Sara nesten skammet seg

over det som de satte sin lit til.

- Tiden gikk og Sara oppdaget at hun skulle ha barn.

- Hva tenkte de da? La barna komme med utspill!

- Gutten ble født, akkurat som Gud hadde lovet.

- Han fikk navnet Isak.

- Isak innfridde forhåpningene og gav Abraham muligheten til å få mange etterkommere.

Snakk sammen om følgende spørsmål:

- Hvilke løfter hadde Abraham fått?

- Hva tror dere Abraham følte?

- Hvordan tok Sara det?

- Torde de å stole på Gud?

■ Etter at Isak var født, var løftet om at det skulle bli mange etterkommere, fortsatt ikke innfridd. Gud hadde også lovet at det en dag skulle fødes en helt spesiell person i slekten. En som skulle bli til glede og redning for alle mennesker.

■ Les hva profeten Jesaja skrev.

(Jes 9:2-6) La barna svare på hvem det her er tale om.

Gjennom tidene har menneskene lurt på dette.

HVA BETYR DET FOR OSS?

■ - Har dere blitt lovt noe, noen gang? Gi egne eksempler, og la barna komme med sine erfaringer.

- Hvordan er det å vente på noe?

- Er du alltid sikker på å få det som du har blitt lovet?

- Hvordan blir det når du endelig får det du har ventet på?

Når den som har lovet noe, holder sitt løfte, får man tillit til den personen.

Gud lovet at Jesus skulle komme, og bli til glede og redning for alle mennesker.

- Gjelder det oss også?

- Hvilke andre løfter har Gud gitt oss?

Se notater på flipoveren fra samling 7.

- Kan dere komme på flere løfter? Føy dem til lista.

FRED & FRIDA

Lag en dialog mellom våre venner der de tar for seg sammenhengen mellom framtid og fortid.

Fred: - Du har lovet meg en Cola, Frida!

Frida: - Det kan jeg ikke huske?

Fred: - Men at jeg skylder deg 5 kroner, det husker du?

Frida: - Ja, selvfølgelig!

Fred: - Men det du lover andre, det glemmer du?

Frida: - Når lovte jeg deg Cola da?

Fred: - På lørdag når jeg hjalp deg å rydde rommet ditt!

Frida: - Å, ja! Det var du som sa at du ville ha en Cola!

Fred: - Joda, men du sa ja!

Frida: - OK, da! Hvis du lover å dra bort fra huset når jeg skal ha bursdagselskap til fredag?

.....

Fortsett dialogen og trekk trådene til Gud og Abraham.

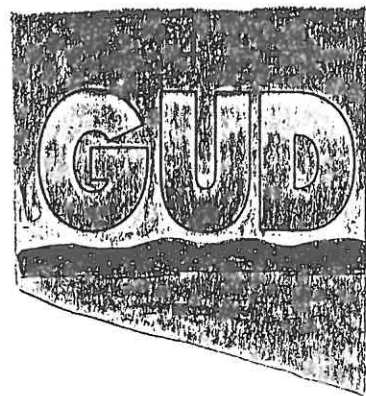
■ Skriv opp noen av løftene som stikkord på hjertes av stiv kartong og fest dem på veggen, til oppmuntring.

Avslutt samlingen med å minne hverandre om at Gud er trofast.

Syng og formuler noen takkebønner til ham.

■ Ta frem et løfte og be konkret over det.

Om dere har tid, kan dere skrive ned løfter som er knyttet til bønn. Skriv det på store hjertes og heng det opp slik at alle som kommer til Guds hus kan se det.

JEG LØFTER MINE ØYNE MOT HIMLEN.

Jeg løfter mine øyne mot himmelen og folder mine hender. Til deg, min Gud, som er barnas venn, Mit sinn og mine tanker jeg vender.

J.L. Runeberg

Abraham og Sara med løftessønnen Isak.

AKTIVITETS-FORSLAG

PATRIARKER PÅ RAD!

Brett et ark med papir slik figuren viser. Skjøl gjerne på med flere arkså du får en passe lengde. Men pass på så figurene ikke blir så små at de er vanskelige å klippe ut.

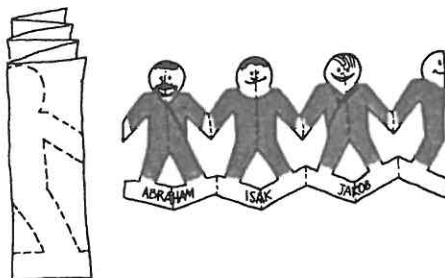
Tegn silhuetten på den fremste delen og klipp ut konturene.

Trekk figur-remsen helt ut og fargelegg dem.

De første figurene kan godt få patriarkenes navn: Abraham, Isak og Jakob. Og den siste kan f.eks. være "Jesus".

Alle disse hører sammen selv om de levde til ulike tider.

Ta fram eksempler fra barnas egen slekt, slik at de forstår sammenhengen.

REVEN I HØNSEGÅRDEN!

Velg ut en "rev" og la resten være "høner".

Revenskal forsøke å fange hønene ved å berøre ("ta") dem.

Alle hønene som blir tatt, må stå helt stille med bred benstilling.

Dersom en fri "høne", kryper mellom bena på dem som er "tatt", blir de befridd.

Etter en stund kan dere velge en ny "rev".

Barna oppdager at det gjelder å samarbeide om ikke alle skal bli tatt.

MOSAIKK.

Finn fram kulørt papir av ulike farger og lag hull med hullmaskin.

"Hullbitene" tømmer du oppi en dyp tallerken. Tegn enkle silhuetbilder som du stryker lim på. Deretter kan du strø bitene over arket Hell av de bitene som ikke har festet seg. La bildene tørke og få til en liten kunstutstilling av mosaikkbildene.

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

Lag en liten babydokke av en teskje eller ispinne. Følg beskrivelsen i samling 7.

Ta med deg dine notater om Guds løfter fra en tidligere samling.

■ Innled samlingen med å leke "Den hemmelige lederen" sammen. Et av barna får være detektiv og gå ut av rommet en stund.

I mellomtiden setter de andre seg på stoler som står i ring og velger en hemmelig leder.

Så kan detektiven komme.

■ Leken går ut på at den hemmelige lederen skal gjøre ulike bevegelser som de andre straks skal herme.

Men det gjelder for lederen å være forsiktig samtidig som de andre må være oppmerksomme og straks gjøre det samme.

Så skal detektiven prøve å finne ut hvem som er "den hemmelige lederen". Når han har greid det, velges en ny detektiv.

■ La barna få møte Abraham og Sara på nytt.

Benytt deg av punktene i samlingsforslaget.

■ Gud holdt det han hadde lovet og de fikk en sønn.

Men Gud hadde også gitt andre løfter til Abraham. Hvilke? Hvilke av disse løftene gikk i oppfyllelse før han døde?

I lange tider hadde folket ventet på den som skulle fødes i Abrahams slekt. En som skulle bli til glede og frelse for alle mennesker. Les profetordet i Jes 9:2-6.

- Hvem er det profeten snakker om?

- Hvilke løfter har Gud gitt oss?

■ Tenk tilbake på samtalen i samling 7!

Bruk dine notater for å gjenoppfriske det dere samtalte om da.

Har barna flere forslag å komme med?

Formulér korte takkebønner i tilknytning til de forslag barna kommer med.

■ Avslutt samlingen med å holde hverandre i hendene.

Be en avslutningsbønn der hver av barna får høre sitt eget navn nevnt.

■ Når du avslutter, kan du sende et håndtrykk til hvert av barna. Start med å trykke forsiktig med din høyre hånd. Den som mottok signalet, sender det videre til den som er på sin høyre side.

■ Når hilsenen har kommet tilbake til deg igjen, takker du for den.

OPPDAG BIBELORDET!

1 Mos 27

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Les teksten i 1 Mos 27 og helst også teksten i 1 Mos 25 slik at sammenhengen blir helt tydelig.

- Hvilke spontane tanker og følelser vekker denne teksten hos deg?

- Har du noen minner av denne teksten fra tidligere?

LEV I TEKSTEN!

- Hvordan vil du beskrive Esau?

- Hvordan vil du beskrive Jakob?

- Hvilken betydning tror du at deres personlige egenskaper spilte i deres liv?

- Hva innebar førstefødselsretten?

- Hvilke konsekvenser fikk det for Jakobs liv at han drev med lureri?

- Hvilke følger fikk det for Esaus liv at han ble lurt av Jakob?

|v1 Da Isak var blitt gammel og så svekket på synet at han nesten var blind, kalte han Esau, den eldste sønnen, til seg og sa: «Min sønn!» Han svarte: «Ja, her er jeg.» |v2 Så sa han: «Du ser jeg er blitt gammel, jeg vet ikke hva dag jeg kan dø. |v3 Ta nå jaktredskapene dine, pilkoggeret og buen, og gå ut i marken og skyt noe vilt til meg!» |v4 Lag så en velsmakende rett, av det slaget jeg liker! Kom hit med den, og la meg spise, så jeg kan gi deg min velsignelse før jeg dør.» |v5 Rebekkas lytter mens Isak talte med Esau, sønnen sin. Så gikk Esau ut i marken for å skyte noe vilt og ha med seg hjem. |v6 Da sa Rebekka til Jakob, sønnen sin: «Hør her! ... |v7 Så gav hun Jakob, gutten sin, den velsmakende retten og brødet som hun hadde gjort i stand. |v8 Han gikk inn til faren med det også: «Far!» «Ja,» sa han, «hvem er du, gutten min?» |v9 Da svarte Jakob: «Jeg er Esau, den eldste sønnen din. Jeg har gjort som du bad meg. Sett deg opp og spis av viltet jeg har skutt, så du kan velsigne meg!» |v10 Isak sa til sønnen sin: «Hvordan kunne du finne det så fort, gutten min?» Han svarte: «Herren din Gud sendte det imot meg.» |v11 Da sa Isak til Jakob: «Kom hit, gutten min, så jeg kan få kjenne på deg om du er min sønn Esau eller ikke!» |v12 Jakob gikk bort til faren, som kjente på ham og sa: «Røsten er Jakobs, men hendene er Esaus.» |v13 Isak kjente ham ikke, fordi hans hender var lodne som brorens. Og han velsignet ham. |v14 Hans spurte: «Er du virkelig Esau, min sønn?» «Ja, det er jeg,» svarte Jakob. |v15 Da sa Isak: «Sett fram for meg, la meg spise av viltet du har skutt, gutten min, så skal jeg velsigne deg!» Nå satte Jakob det fram for faren, og han spiste. Han kom også med vin til ham, og han drakk. |v16 Så sa Isak: «Kom hit og kyss meg, gutten min!» |v17 Han gikk fram og kysset ham. Da kjente faren lukten av klærne hans, og han velsignet ham og sa: «Kjenn, angan av min sønn er lik angan av en eng som Herren har velsignet!» |v18 Måtte Gud gi deg dugg fra himmelen og fruktbarhet på jorden, korn og vin i mengde! |v19 Folkelag skal tjene deg, folk skal falle til fote for deg. Vær herre over dine brødre, din mors sønner skal bøye seg for deg. Forbannet være de som forbanner deg, og velsignet de som velsigner deg!»

LEV UT TEKSTEN!

- Hva kan du lære av denne teksten?

- Hvilke konsekvenser ønsker du at det skal få i ditt eget liv?

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Kan du dra noen nytte av barndomsminner som du har av denne teksten?

- Tror du at dine elever kjenner denne fortellingen fra før?

- Hva er viktigst for dem i denne teksten?

- På hvilken måte kan du gjøre denne teksten forståelig for dine barn?

- Hvordan kan du støtte dine elever slik at de ikke fristes til å jukse eller la seg lure av andre?

- I hvilken sammenheng tror du at de fristes til å gå med på ting som de egentlig ikke vil?

HØST 3

C:10

Ta vare på hverandre!

JAKOB OG ESAU

TEKST:

1 Mos 27
Jakob lurar til seg velsignelsen
1 Mos 25:19-34
Jakob og Esau

MÅL:

Å hjelpe barna til å forstå at lureri og løgn bare fører til problemer.

MINNEORD:

“Hold fred med alle mennesker!”
Rom 12:18

HJELPEMIDLER:

Flanellografbilder som blir til stående figurer med kartong-ring og binders nederst.

Betty Lukens, side 12.
Ett sugerør til hver
Små papirlapper

SANGFORSLAG:

Boken om Jesus (151)
Det betyr langt mer (190)
En del av mitt liv (49)
En du kjenner fra skolen (31)
Fader, du har skapt meg (196)
Gud vet hva jeg heter (38)
Hvem kan lære meg å leve? (50)
Iblant er jeg lei meg (159)
Jeg behøver deg
La oss vandre i lyset (94)
Sangen om en venn (120)
Vær meg nær o Gud (143)

NOTABENE

Da Isak var 60 år, fikk han og Rebekka tvillingene Esau og Jakob. Esau ble født først og i Israel hadde den førstefødte sønnen ekstra rettigheter. Han skulle arve farens verdighet og autoritet som familiens overhode, og han skulle også ha det dobbelte av hva de andre fikk ved arveoppgjøret. Den førstefødte fikk altså en materiell velsignelse. Esau skulle i tillegg få en åndelig velsignelse over sitt liv. Det ville si: Kallet til å bli “mange folks far”, som ble gitt til Abraham, skulle videreføres gjennom Esau. Ifølge løftet skulle også en av hans etterkommere bli en frelser for folket.

Førstefødselsretten kunne imidlertid selges til en yngre bror.

Det var det Esau gjorde (1 Mos 25:31-35). Og etterpå løy og bedro Jakob og Rebekka den gamle Isak, slik at Jakob fikk velsignelsen i stedet for Esau. Men

det ble en høy pris å betale.

Esau var klar til å begå selvmord, og forholdet mellom Isak og Rebekka ble ødelagt.

Jakob drar hjemmefra. Rebekka får aldri se sønnen sin igjen.

I en bibelsk oppslagsbok finner vi følgende opplysning: “Etter sin menneskelige natur er Jakob en bedrager, som gjennom list berøver sin sanselige, men godmodige bror, sin førstefødselsrett. Han bedrar også sin gamle far og Laban. Han er derfor lite egnet til å være bærer av den guddommelige åpenbaring, men gjennom mange trengsler fostres han for sitt høye kall. Han fikk lære at det ikke gikk an å tvinge til seg noe ved verdslig makt, og han ble dermed en Guds kjempe.”

Jakob ble arvtager til Guds løfte og stamfar for Israelsfolket, og hans sønner gav navn til de 12 stammene.

INNLEDNING

■ Innled samlingen med å leke “Sugerørstafetten”.

Del barna i to jevnbyrdige lag og still dem på hver sin rekke.

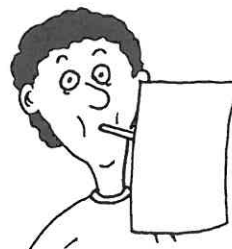
Alle deltagerne får hvert sitt sugerør. Sett ut en markør for hvert av lagene som viser banen som de skal løpe.

■ På et gitt startsignal, suger den første på hvert lag fast et papir til sugerøret. Papiret skal kun berøres med sugerøret. Så gjelder det å løpe av sted rundt markøren uten at en mister papiret. Mister man lappen, må en bøye seg ned for å suge det opp på nytt, slik at lappen kan overbringes til neste deltager i stafetten.

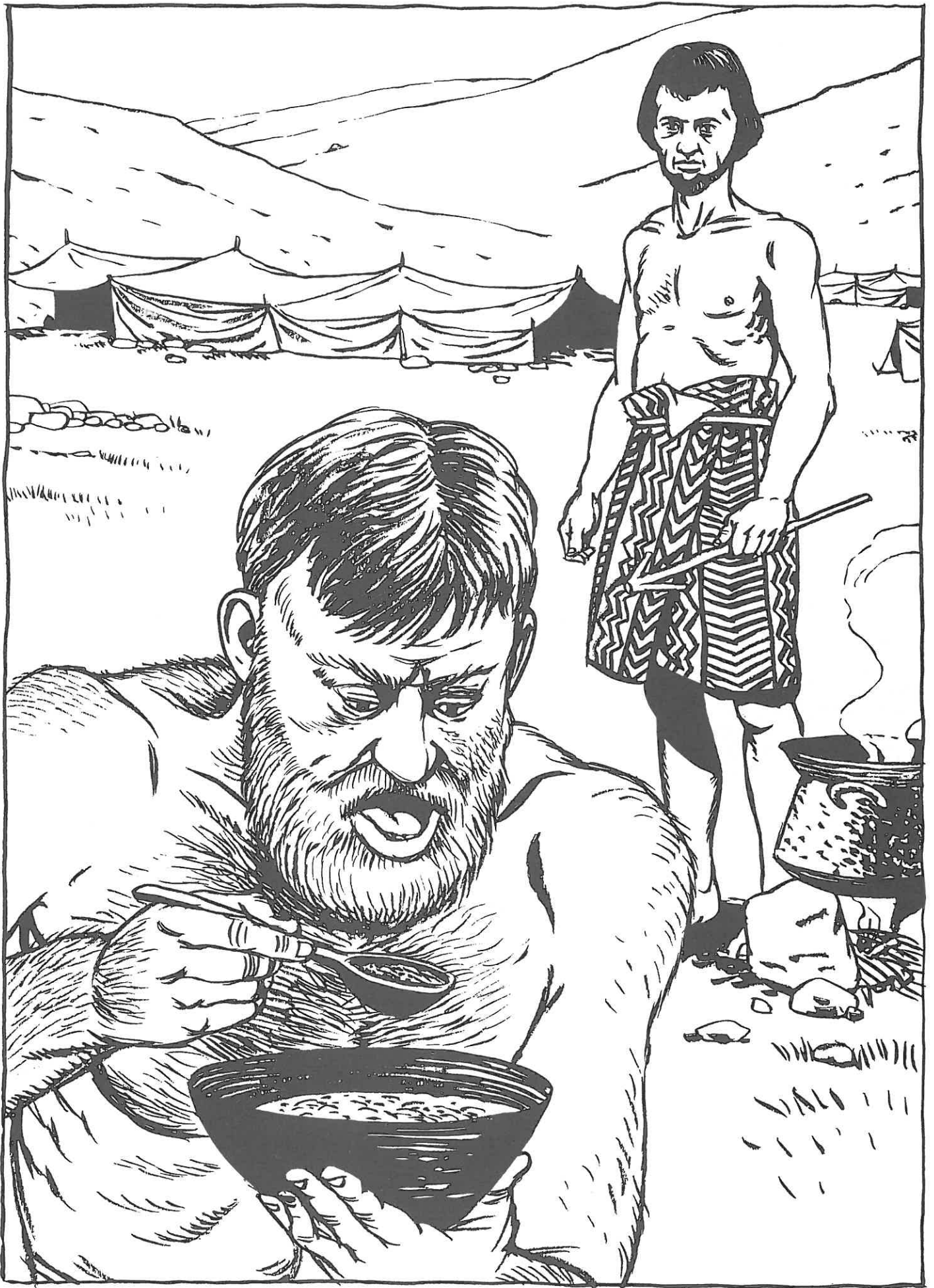
Det laget som blir først ferdig, vinner stafetten.

Leken bør ha en dommer som kan avblåse leken ved juks.

■ Sett dere tett sammen i ringen og syng sammen.

- Jeg holder på å dø av sult. Hva skal jeg da med førstefødselsretten!

HVA SIER BIBELEN?

■ Les bibelfortellingen og bruk flanellografbildene slik det passer best for dere.

Du kan også illustrere fortellingen ved hjelp av egne tegnede figurer.

■ Her er noen "knagger" å henge fortellingen på :

- Esau og Jakob var tvillinger, men de var svært forskjellige.

- Isak og Rebekka var foreldrene.

- Hva tror dere at Esau og Jakob lekte sammen ? Bruk fantasien!

Forklar hva det innebar å være den eldste sønnen.

- Jakob ble bonde, mens Esau ble jeger.

- En dag satt Jakob foran teltet sitt og kokte linsesuppe, og det luktet veldig godt.

- Esau kom hjem fra jakt og var skrubbsulten.

- Hva skjedde ?

- Tiden gikk og guttene ble eldre. Pappaen deres ble gammel og blind. (1 Mos.27:1)

- Fortell versene 2-4 med egne ord.

- Rebekka fortalte Jakob om Isaks planer for Esau. (v.6-10)

- Jakob diskuterte dette med sin mor. (v.11-13)

- Jakob fulgte sin mors råd. (v.14-17)

- Beskriv Isaks reaksjon når Jakob kom inn til ham. (v.18-26 . Isak velsignet Jakob i den tro at det var Esau ,v27)

- Esau kom hjem. Gjengi versene 30-41 med egne ord.

- Jakob ble nødt til å flykte til sin onkel Laban, langt bort i et annet land.

HVA BETYR DET FOR OSS ?

Lytt til barnas spontane reaksjoner.

- Hva syns dere om Jakob ?

- Hva med Esau ?

- Hvordan syns dere pappa Isak er ?

- Hva syns dere om Rebekka ?

Ved å lure og lyve, laget Jakob et problem.

- Hvilket ?

- For hvem / hvilke ?

- Hva ble resultatet ?

- Hva skjer med den som lurer en annen ?

- Hva med den som blir lurt ?

Er det noen av barna som har vært fristet til å lyve for noen? Ikke press noen til å fortelle noe helt personlig, men spør om det er noen som har et eksempel på noe man kan bli lurt til å gjøre. Det er viktig at barna ser hvor lett det er å bli

med på noe som ikke er riktig.

- Hva kan vi gjøre når vi blir fristet til å lyve ?

Ta utgangspunkt i en aktuell fristelsessituasjon, og lag et rollespill. Når dere har spilt situasjonen i to ulike varianter, kan dere gå tilbake til Jakob, og tenke dere et annet handlingsforløp, hvor Jakob møter fristelsen på nytt.

Det er viktig å kunne tenke ut alternative løsninger. Det kan man ha nytte av senere i livet.

Bli kjent med minneordet. Be for konkrete situasjoner som har kommet frem i samtalen.

Jakob bestemte seg til slutt: Han ville gjøre noe med det valget han hadde tatt da hans bror hadde lagt ham for hat.

Skap nysgjerrighet foran neste samling ! Hva kunne han gjøre ?

FRED OG FRIDA

Her kommer to alternativ, der den ene er en opptakt til selve undervisningen. Alternativ 2 kan du bruke som en avslutning, men dialogen trenger å utvikles noe:

Alternativ 1 (Før tekstgjennomgåelsen):

Fred: - Vet du hvorfor jeg ikke vil leke med Rikard mer?

Frida: - Nei, det skjønner jeg ikke. I forrige uke var dere sammen hver ettermiddag.

Fred: - Ja, men så lurte han meg!

Frida: - Hvordan da?

Fred: (viser fram en mikrobil) - Ser du denne bilen? Det er den eneste jeg har igjen, men jeg hadde 10 stykker.

Frida: - Hva var det som skjedde da?

Fred: - Rikard ba meg om å ta med bilene mine hjem til han, men da jeg skulle gå, hadde han gjemt bort ni!

Frida: - Fy, for en luring! Det var lumpent, altså.....

Alternativ 2:

Fred: - Han Jakob var akkurat som Rikard han. En lumpen luring!

Frida: - Jeg tror nok Esau ble så sint som han aldri hadde vært før.

Tror du han kommer til å hevne seg?

Fred: - Kanskje? Tenk om han ble så sint på Jakob at han fant på å drepe han?

Frida: - Og tenk: Mor hans hadde vært med på det også!

Fred: - Jeg tror Jakob prøver å finne på noe som kan gjøre Esau blid igjen!

Frida: - Det blir nok ikke lett, tenker jeg!...

AKTIVITETS-FORSLAG

EPLEBRØD.

(Du sparer tid ved å lage deigen ferdig på forhånd!)

Deigen:

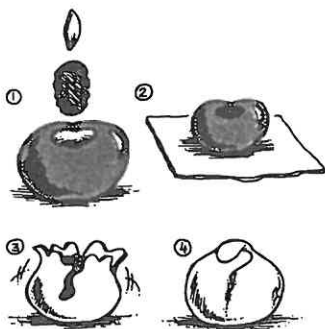
3 dl hvetemel
150 g smør/margarin
4 sskj kaldt vann

Fyll:

6 små epler
6 svsker
6 mandler
6 kryddernellik

Pensling:

1 egg

Ha melet i en stor kasserolle sammen med smøret. Kna dette sammen slik at det blir en grynaktig masse.

Tilsett vann og kna det raskt til en deigklump.

Legges i kjøleskapet 1 time.

Sett stekeovnen på 200 grader.

Kjevle deigen ut på en melbestrødd benk.

Lag en firkant på ca 24 x 36 cm.

Skjær opp deigen i mindre firkanter med sider på 12 cm.

Ta kjernehuset ut av eplene.

Stikk en mandel i hver av sviskene som puttes inn i hvert sitt eple.

Legg eplet på firkanten og brett opp de fire hjørnene.

Bind hjørnene sammen med en kryddernellik.

Legg dem så på en usmurt stekeplate.

Visp egget lett med en gaffel.

Pensle utenpå deigballene.

Sett plata i ovnen og stek den i ca 25 minutter. Kjenn etter med en fyrstikk om eplene er myke.

Når de har stått til avkjøling en stund, kan de serveres sammen med is eller vaniljesaus.

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

Form to figurer av mcdell-leire. De skal forestille Jakob og Esau. Bygg opp et landskap med mose og steiner i en eske. Lag telt av trepinner og tekstilbiter.

■ Sett dere i en ring på gulvet.

Syng sammen.

Plassér esken med landskapet midt i ringen.

Oppdag teltet og fortell om de som bor der.

■ Gjenfortell teksten gjennom å...

Alt 1: ... Lese om Jakob og Esau i "Barnas Bibel".

Alt 2: ... Fortelle ved hjelp av punktene i samlingsforslaget.

- Var det bare den enes feil at Jakob lyktes?

Legg merke til kommentarene.

■ Det oppsto en konflikt mellom brødrene.

- Hvordan? Hvorfor? Hva skjedde etterpå?

- Hva kan vi gjøre når vi fristes til å lyve eller å lure noen?

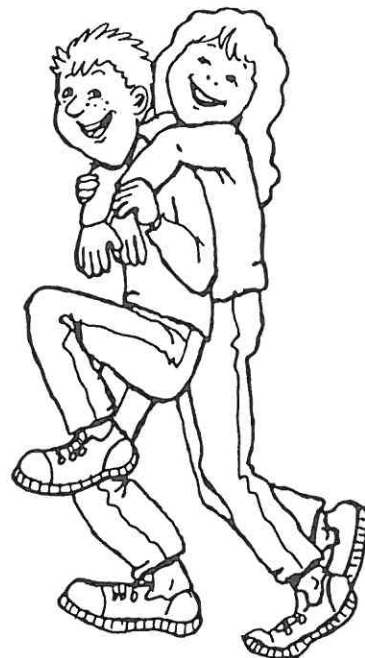
La barna selv komme med forslag til løsninger.

■ Les minneordet sammen!

■ Fortellingen om Jakob og Esau er ikke slutt i og med dette. Skap nysgjerrighet på fortsettelsen som dere kommer til å finne ut av neste gang.

■ Avslutt i en glad atmosfære. Be for de tingene barna selv har nevnt.

■ Ta hverandre i hendene og lokk noen av de mest beskjedne til å røpe sine ønskesanger. Syng disse sammen!

OPPDAG BIBELORDET!

1 Mos 32 og 33

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Tenk en kort stund igjennom teksten fra forrige gang.

Etterpå leser du de to kapitlene i 1 Mos 32 og 33.

- Vekker disse tekstene noen spesielle følelser eller tanker til live hos deg?

- Har du noen minner av disse tekstene?

Skriv ned noen stikkord og hovedpunkter i teksten.

LEV I TEKSTEN!

Tenk deg inn i Esaus situasjon.

- Hvordan vil du beskrive den?

Tenk deg inn i Jakobs situasjon.

- Hvordan var den?

- Hvilke følelser gjorde seg gjeldende foran dette møtet med hverandre?

- Hvorfor?

- Er det noe spesielt du har festet deg ved i møtet mellom Jakob og Gud i Peniel?

- Hva kan du lære av dette?

---

v1 Jakobi drog sin egen vei. Da kom Gudsengler imot ham. v2 Meddetsamme Jakob fikk øye på dem, sa han: «Her er Guds leir.» Og han kalte stedet Mahanajim.

«Jakob gjør seg klar til å møte Esau» Jakob sendte folk foran seg til Se'ir-landet, til Edoms-marken, med bud til sin bror Esau. v4 Han bød dem: «Dere skal si til Esau, min herre: Så sier Jakob, din tjener. Jeg har holdt til hos Laban og har vært der helt til nå. v5 Jeg har fått okser, esler og småfe, trelle og trellekvinner. Nå sender jeg bud om dette til deg, min herre, i håp om å vinne din godvilje.»

Trellene drog i forveien med gaven. Men selv ble Jakob i leiren den natten. v22 Samme natten stod han opp, tok de to konene sine, de to trellekvinnene og de elleve sønnene og gikk over vadet ved Jabbok. v23 Han satte dem over elven, og alt det han eide, førte han også over. v24 Jakob var nå alene tilbake. Da kom det en mann og kjempet med ham, helt til det grydde av dag. v25 Da mannen så at han ikke kunne vinne over Jakob, gav han ham et slag over hofteskålen, så den gikk av ledd mens de kjempet. v26 Og han sa: «Slipp meg, for morgenen gryr!» Men Jakob svarte: «Jeg slipper deg ikke uten at du velsigner meg.» v27 «Hva heter du?» spurte mannen. «Jakob.» svarte han. v28 Da sa mannen: «Du skal ikke lenger hete Jakob, men Israel skal være ditt navn. For du har kjempet med Gud og mennesker og vunnet.» v29 Da bad Jakob: «Kjære, si meg navnet ditt!» Han svarte: «Hvorfor spør du etter navnet mitt?» Så velsignet han ham der. v30 Jakob kalte stedet Peniel. «For jeg har sett Gud ansikt til ansikt og enda berget livet.» v31 Med det samme han kom forbi Peniel, rant solen. Og han haltet på grunn av hofte. v32 Derfor er det så den dag i dag at israelittene aldri spiser muskelen over hofteskålen, fordi Jakob fikk et slag på hofteskålen, over hoftemuskelen.

v1 Da Jakob så opp, fikk han øye på Esau, v3 Selv gikk han foran dem og bøyde seg sju ganger til jorden, inntil han kom bort til sin bror. v4 Men Esau sprang imot ham og slo armene om ham, kastet seg om halsen på ham og kysset ham. Og de gråt.

LEV UT TEKSTEN!

- Hvilke punkter i denne teksten berører deg mest?

- Hvilke konkrete utfordringer innebærer dette for deg?

Be og arbeid! Gud velsigne deg!

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Hvordan gikk det sist?

- Hvordan kan du få barna til å forstå de følelser som Esau og Jakob må ha kjent når de nå skulle treffe hverandre igjen?

- Hvilke sider ved Jakob syns du det er viktigst at barna forstår?

- Hva er det viktigste å forstå av det Gud gjorde?

- Hvem trenger barna å tilgi?

- Er det noen som trenger å tilgi dem?

- Hvilke punkter er viktigst i denne teksten med tanke på barna?

HØST 3

C:11

Ta vare på hverandre!

JAKOB

MØTER ESAU

TEKST:

1 Mos 32 og 33
Jakob og Esau møtes igjen

MÅL:

Å vise at Gud vil hjelpe oss til å finne en god måte å be om tilgivelse på.

MINNEORD:

“Vær gode mot hverandre og tilgi hverandre slik Gud har tilgitt dere!”
Ef 4:32 i utdrag.

HJELPEMIDLER:

Ståfigurene Jakob og Esau
Et bilde av Jakob og hans reisefølge

SANGFORSLAG:

Alle er vi søsken (185)
Det betyr langt mer (190)
Herre, jeg ber for i dag (19)
Iblant er jeg lei meg (159)
Jeg er liten (160)
Jeg er med dere (214)
Jesus kom inn (166)
La oss vandre i lyset (94)
Min hjelp kommer fra Herren (236)
Når Gud er for oss (237)
Når vi samles (239)
Vi folder våre hender (249)
Vær meg nær (143)

NOTABENE

Jakob hadde med list lurt til seg velsignelsen fra sin far, Isak, enda det var hans eldste bror Esau som hadde førstefødselsretten. Forholdet til broren ble derfor meget fiendtlig og spent.

Jakob flyktet til sin onkel Laban. Og Esau flyttet med sin familie til fjellbygda Seir, og bosatte seg der.

Etter tyve år møttes de to brødrene igjen. Men før dette møtet, utkjempet Jakob en brytekamp med Herrens engel ved Jabboks vadested. Gud møtte ham der, og han lærte seg en lekse han aldri kom til å glemme om sin avhengighet av Gud.

Jakob fikk navnet Israel etter denne hendelsen, og han var på mange måter et nytt menneske.

Møtet med Esau ble ikke det vanskelige oppgjøret som Jakob hadde fryktet. På tross av at Jakob hadde forbrutt seg mot Esau, ble han hilst velkommen av sin bror. Brødrene ble forsonet med hverandre. Og forliket ble bekreftet ved at Jakob gav Esau gaver, som Esau tok imot.

På sin reise, kom Jakob til Sikem, og

der reiste han et alter. Det kalte han El-Elohne-Israel som betyr “Gud, Israels Gud.” Alteret var altså ikke tilegnet hans fars Gud, men hans egen.

Jakob ble ikke forkastet av Herren, selv om han ikke fortjente velsignelsen i første omgang. Jakob fikk tilgivelse og ble tatt i lære, for Gud hadde utvalgt ham til å bære velsignelsen og løftet videre. Jakob er et godt eksempel på at Gud utvelger seg hvem han vil, og handler med oss i nåde.

LITT Å FORBEREDE

Dersom du ikke vil bruke ståfigurene fra forrige gang, kan du lage en stor veggplansje.

Heng opp et stort stykke av en tegnerull og tegn Jakob med familien.

Klipp også ut noen bilder av dyr og mennesker fra blader og postordrekataloger.

Du kan også forstørre flanellografbilder ved hjelp av en overheadprojektor. Du fester et stykke tegnepapir på veggen og legger figurene på platen. Tegn etter konturene og utfyll detaljene. Størrelsen på bildet velger du selv ved å regulere avstanden til veggen.

INNLEDNING

Sett dere i ring, slik at alle kan se veggbildet. Presenter Jakob og hans familie og repeter fortellingen fra forrige samling. Ta frem bildene som du har klipt ut og la barna komme fram en etter en for å feste dem på papiret.

Gjenfortell bibelteksten ved hjelp av bildet.

Du kan også legge opp til et enkelt dramastykke som du bygger over momentene i fortellingen. Anvend laken og belter til utkledningen slik at det blir lettere å leve seg inn i forholdene.

Start med å dele inn barna i en stor og en liten gruppe. La gruppene samles i hvert sitt hjørne av rommet. Utpek en Jakob i den største gruppa og en Esau i den minste gruppa. Noen av barna kan også være husdyr. Er dere få, bør alle få personroller. Gi instruksjoner til en gruppe av gangen.

HVA SIER BIBELEN?

■ Her følger punktene i fortellingen :

- Jakob bodde lenge hos sin onkel Laban. Han giftet seg med Lea og Rakei og fikk mange barn. (Forklar at det var vanlig å ha flere koner på denne tiden.)

- Gud talte til Jakob om hjemreisen. Hele familien og buskapen skulle være med.

- Jakob sendte et bud i forveien som skulle gi en beskjed til Esau.

La et barn fra Jakobs gruppe gå ut og speide etter Esau. Budbæreren løper tilbake til gruppen etter å ha snakket lavmælt med Esau.

- Jakob får vite at Esau er på vei mot ham. (1 Mos 32:6)

- Hva tror dere han følte nå? (La Jakob spille ut sine følelser.)

- Jakob delte gruppen sin i to, og så ba han til Gud.

(1 Mos.32:9-12) Noen av tjenerne og dyrene fikk gå først, i noen enda mindre grupper. Fortell vers 16-18.

- Gjengi versene 20-21 med egne ord.

- Dagen etter så Jakob at Esau og hans 400 menn nærmet seg.

- Jakob samlet familien og gikk foran dem mot Esau. Han bøyd seg syv ganger til jorden underveis. (La Jakobs gruppe vise følelser!)

- Esau sprang fram og klemte Jakob av glede. Begge var lykkelige. (Oppmuntre barna til å vise gledesytringer.)

- Fortell versene i 1 Mos33:8-11 med egne ord.

- Jakob kjøpte et stykke land og slo leir (v.18-19)

- Nå var han ikke redd lenger .

Sett dere i ringen igjen, og la Jakobs gruppe fortelle hvordan de opplevde det å være på vei for å møte Esau.

- Hvorfor var Jakob så redd?

- Vet dere hva Esau hadde truet med?

- Hvorfor var han sint på Jakob?

- Hvorfor reiste Jakob tilbake likevel?

La Esaus gruppe fortelle om de følelsene de levde seg inn i.

Analyser Esaus handlinger. Samtal og skriv stikkordene på flipoveren.

- Esau sa ingenting. Hva gjorde han i stedet?

- Hvilke ord kan erstatte en klem?

- Hva var det som drev ham?

- Hvordan kunne Esau vite at Jakob ville be om tilgivelse?

- Hvordan viste Jakob at han angret?

Hva var det som drev ham?

Brødrene forstod hverandre, og ønsket forsoning.

HVA BETYR DET FOR OSS?

■ Knytt fortellingen sammen med barnas virkelighet.

- Har noen gjort noe vondt mot deg og som du har tilgitt? La et barn av gangen fortelle sin historie.

- Ta gjerne fram et eksempel fra ditt eget liv! Fortell om noe som du har bedt om tilgivelse for. Det er nok enda vanskeligere! Derfor er det nødvendig at du som er leder og forbilde, åpner deg. Da blir det lettere for barna. Det må ikke fremstilles som om noen kristne er helt perfekte.

■ Snakk om hvordan det føles å tilgi og hvordan det er å tilgi!

Jakob var redd for å møte bror sin igjen.

- Hvem var det som hjalp Jakob så han fikk mot til å vende hjem igjen?

- Hvordan og hvor fikk han hjelp ?

- Kan vi også få slik hjelp ?

- Hvordan kan vi få det ?

Ta god tid til samtale! Vær ikke redd for å ta tak i barnas egne spørsmål. De avslører deres tankegang som du stadig må ta utgangspunkt i.

■ Som avslutning kan barna formulere sine egne bønner. Kanskje kan dere ha en stille stund hvor alle tenker over om det er noe som må gjøres opp av vonde ting. Er det noe jeg har sagt eller gjort som har skadet et annet menneske ? Oppmuntre barna til personlige beslutninger og forsøk å be konkret. Gjenta minneordet sammen og syng en avslutningssang.

AKTIVITETS-FORSLAG

BARKBÅTER.

Du trenger barkbiter, tannpikere, papirbiter og en syl.

Slipp fantasien løs og la barna bygge barkbåtene slik de selv har lyst.

Om dere har muligheten for det, kan dere jo arrangere et lite kappløp i en bekk e.l.

PUMPE-TENNIS.

Dere trenger en sykkelpumpe, bordtennisballer og en morsom hinderløype. Barna kan med fordel være med på å lage selve løypa. Bruk bøker, bokser m.m. som kan bli til fantasifulle hinder.

Alternativ A:

La barna blåse ballen rundt hinderløypa etter tur mens du tar tida.

Så kan dere arrangere en finale for de tre raskeste mens de andre er heiagjeng. NB! Ballen blåses altså framover ved hjelp av sykkelpumpe.

Alternativ B:

Lag to hinderløyper som er så like som mulig. Gjør en stafett mellom to lag.

LAKKE STEINER.

Samle steiner i ulike former, farger, mønstre og størrelser.

Fantasér litt om hva steinene har vært med på under sin "levetid".

Tenk på alle dem som har tråkket på dem både av dyr og mennesker.

Kanskje noen har plukket dem opp og kastet med dem?

Lakk steinene med klarlakk og legg dem til tørk etterpå.

Pass på at det er god ventilasjon i rommet mens dere holder på med lakkingen.

Det er best å gjøre lakkingen utendørs.

Etterpå kan dere lage en fin utstilling av resultatet.

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

Lag noen flere modelleire-figurer: Koner, barn og tjenestefolk. Som husdyr, kan du bruke lekedyr.

■ Sett dere tett sammen i en ring og syng.

Du kan enten benytte landskaps-esken fra forrige gang eller legge en ensfarget duk på gulvet.

■ Bruk hovedpunktene i samlings-forslaget når du forteller teksten.

Flytt på figurene etterhvert som beretningen går sin gang.

La også barna få leve seg inn i fortellingen ved å delta aktivt med flytting av figurer og gjennom kommentarer.

"Å få tilgivelse,

så godt det er!

Å få tilgivelse,

så godt det er!

Mitt indre falt til ro,

da jeg fikk mot til å be,

ærlig og ydmykt om tilgivelse."

■ Har du en personlig opplevelse av tilgivelse å fortelle om? Både om det å tilgi og det å be om tilgivelse.

Legg nøye merke til barnas kommentarer for de viser deg hvordan de har oppfattet det du har fortalt. Ta utgangspunkt i dem.

- *Jakob gruet seg for å møte sin bror Esau igjen. Hvorfor?*

- *Hvorfor bestemte han seg likevel for å reise hjem igjen?*

- *Hvem var det som gav ham ideen om hvordan han burde oppføre seg?*

- *Hvordan føles det å bli tilgitt?*

- *Hvordan kan vi få hjelp når vi trenger å tilgi noen?*

- *Hvordan må Esau ha følt det?*

- *Hvordan føles det å tilgi noen?*

- *Hvordan viste Esau med handling hva han mente?*

■ Lag en avslutning som føles mest naturlig for gruppa di.

■ Minn om minneordet! Lag deres egne bønner og syng sanger som passer inn i det dere har snakket sammen om i dag.

OPPDAG BIBELORDET!

Matt 18:21-35

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Les teksten høyt et par ganger.

- Hvilke følelser vekker denne teksten hos deg?
- Hvorfor?

LEV I TEKSTEN!

- Hva handler fortellingen om?
- Lag en overskrift eller tema.
- Hva sier bibelteksten om dette temaet?
- Hva var forskjellen mellom kongen og hans tjener?
- Hvordan kom denne forskjellen til uttrykk?
- Hva var drivkraften bak det kongen gjorde? Tjeneren? Medtjeneren?
- Hva sier fortellingen oss om Gud og den måten han handler på?
- Hvordan vil han at vi skal oppføre oss?

<Den ubarmhjertige tjener>

Da gikk Peter til ham og spurte: «Herre, hvor mange ganger skal min bror kunne forgå seg mot meg, og jeg likevel tilgi ham? Så mange som sju?» [v22 «Ikke sju ganger.» svarte Jesus, «men jeg sier deg sytti ganger sju!

[v23 Derfor kan himmelriket lignedes med en konge som ville gjøre opp regnskapet med tjenerne sine. [v24 Han begynte med oppgjøret, og da ble én ført fram som skyldte ham ti tusen talenter. [v25 Han hadde ikke noe å betale med, og herren bød at han skulle selges med kone og barn og alt han eide, og gjelden betales. [v26 Men tjeneren kastet seg ned for ham og bad. Vær nålmodig med meg, så skal jeg betale alt sammen. [v27 Da syntes herren synd på denne tjeneren, ettergav ham gjelden og lot ham gå.

[v28 Utenfor møtte tjeneren en av de andre tjenerne, en som skyldte ham hundre denarer. Han grep fatt i ham, tok strupetak på ham og sa: Betal det du skylder! [v29 Men den andre falt ned for ham og bad: Vær nålmodig med meg, så skal jeg betale deg. [v30 Men han ville ikke. Han gikk av sted og fikk kastet ham i fengsel, der han skulle sitte til han hadde betalt sin gjeld.

[v31 Da de andre tjenerne så hva som skjedde, ble de bedrøvet, gikk til sin herre og fortalte alt sammen. [v32 Da kalte herren ham for seg igjen og sa: Du usle tjener! Hele gjelden ettergav jeg deg fordi du bad meg om det. [v33 Burde ikke også du vært barmhjertig mot din medtjener, som jeg var det mot deg? [v34 Og herren ble harm og overlot tjeneren til harde fangevoktere, inntil han hadde betalt alt han skyldte.

LEV UT TEKSTEN!

- Hvilke konsekvenser får denne teksten i ditt liv?
- Hva trenger du å bearbeide?
- Hvordan kan du gjøre det?

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

Skriv ordet TILGI på et ark.

- Hvordan kan du forklare dette ordet med andre ord? Skriv forslagene omkring ordet.
- Hvordan tror du barna oppfatter denne teksten? Forstår de den?
- Fins det noe annet i denne teksten som det er viktig å løfte fram?
- På hvilken måte kan du gjøre den anskuelig og lettere å forstå?
- Hva betyr å tilgi/ å bli tilgitt for dine elever?

HØST 3

C:12

Ta vare på hverandre! TILGI HVERANDRE!

TEKST:

Matt 18:21-35

Den ubarmhjertige medtjeneren

MÅL:

Å forstå den dypere meningen med tilgivelse.

MINNEORD:

“Forlat oss vår skyld, som vi óg forlater våre skyldnere.”

Matt 6:12 (Fra “Fader Vår”)

HJELPEMIDLER:

Plaster

Kompress

Sårtape

Kartonghjerte med teksten “TILGI”

Bilder av tre menn, f.eks. flanellograf-figurer

SANGFORSLAG:

Alle er vi søsken (185)

Det betyr langt mer (190)

Herre, jeg ber for i dag (49)

Iblant er jeg lei meg (159)

Jeg er liten (160)

Jeg er med dere (214)

Jesus kom inn (166)

La oss vandre i lyset (94)

Min hjelp kommer fra Herren (236)

Når Gud er for oss (237)

Når vi samles (239)

Vi folder våre hender (249)

Vær meg nær (143)

NOTABENE

Peters spørsmål til Jesus gjaldt hvor mange ganger man skulle tilgi en som hadde forbrutt seg. De religiøse lærerne på den tiden, anså at man kunne strekke seg til tre ganger. Det var en tolkning av Amos 3. som lå til grunn for denne holdningen.

Det tallet som Jesus oppgir som svar på spørsmålet, sprenger alle grenser. Det kan bare bety at tilgivelse er noe som vi alltid kan og bør gi, helt ubegrenset. Å tilgi er å handle videre som om det intrufne aldri har hendt.

Tilgivelse er ikke bare en handling, men også en innstilling.

I Jesu lignelse brukes bildet av tjeneren som et gjeldsoffer. Disse som blir omtalt, er på ingen måte noen vanlige slaver, men var høyere tjenestemenn, a laskatteinndrivere, som hadde store summer å forvalte. Den første mannen var skyldig kongen ti tusen talenter, som i dagens valuta er et millionbeløp. I grunnteksten benyttes et ord som betegner den høyeste tallverdien i aritmetikken. Meningen er åpenbart å vise hvor kolossal gjelden var. Kongen ettergir likevel gjelden.

Etter dette møter tjeneren en medtjener, som er skyldig den førstnevnte noen penger. De hundre denarene tilsvarer ca. 70 kr i dag. Dvs en brøkdel av den store summen som han selv hadde fått ettergitt. Selv hadde han blitt kvitt en grenseløs gjeld, og gikk skyldfri hjem. Det ytre var forandret, men i det indre hadde han ikke opplevd noen forandring. Han var hard og ubarmhjertig uten medfølelse for problemene til medtjeneren. Da han krevde pengene tilbake fra sin medtjener, ble beslutningen om ettergivelse av gjelden, opphevet. Den uforsonlige holdningen hans, stengte ham ute fra Kongens nåde. Dette gir oss et godt bilde på vår stilling overfor Gud. Når vi har opplevd hans uendelige store nåde, skylder vi også å tilgi våre medmennesker.

Men tilgivelse må komme fra hjertet, og ikke bare fra munnen der vi stiller visse betingelser. Og et tilgivende hjerte glemmer ikke på det onde, men glemmer det.

LITT Å FORBEREDE

Lag et liksom-“sår” på armen med fargekritt, ketchup eller tusj.

INNLEDNING.

Start samlingen med å dramatisere (“rolle-spille” en tenkt ulykke. Du spiller selv den ulykkelige personen :

Du har falt og skrubbet opp den ene armen. Fortell med innlevelse om det som skjedde. Undersøk såret og klag over at det er så mye skitt i såret.

- Og den eneste måten jeg kan bli kvitt såret på, er å gjemme det under en bandasje eller et stort plaster.

Etter at du har dekket over såret, later du som om alt er bare bra. Legg merke til barnas reaksjoner, men la såret være.

Og mannen fikk slettet sin store gjeld, men da han traff en som skyldte han noen hundre kroner, gikk han løs på ham og sa: Betal!

HVA SIER BIBELEN ?

■ Fortell bibelteksten der du bruker bildene av de tre mennene som blikkfang. Her er noen støttepunkter for deg slik at du får med deg alle momentene som er viktige.

Disiplene samtalte med Jesus om tilgivelse, da Jesus fortalte dette :

- En Konge gikk gjennom regnskapene sine og oppdaget at en mann var skyldig ham 10.000 talenter.

- Mannen kunne ikke betale tilbake gjelden sin. (Fortell vers 25. med egne ord.)

- Mannen ble fortvilet. (v.26)

- Hva kunne Kongen gjøre med ham ? (La barna komme med forslag.) Fortell hva Kongen valgte å gjøre.

- På veien derfra møtte mannen en annen tjener som skyldte ham penger.

Fortell hva som hendte (v.28-30)

- Det var noen som så hva som skjedde, og meldte fra til Kongen. Kongen ble sint og forandret på det han hadde bestemt: Mannen skulle slettes ikke slippe å betale tilbake pengene når han oppførte seg slik!

- Mannen kom i fengsel og måtte tjene pengene gjennom hardt arbeid der, til gjelden var betalt.

HVA BETYR DET FOR OSS ?

■ Sett opp et hjerte med ordet "TILGI". Øv inn minneordet.

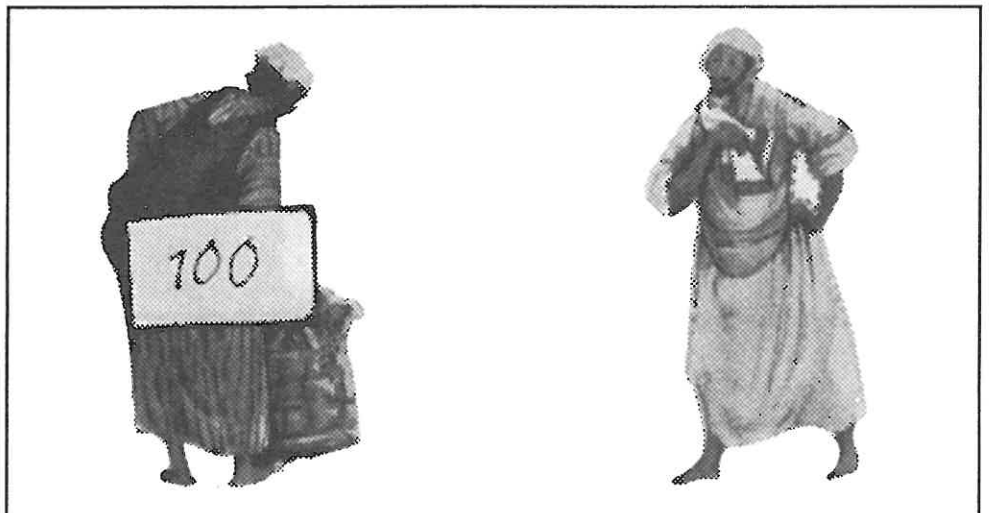
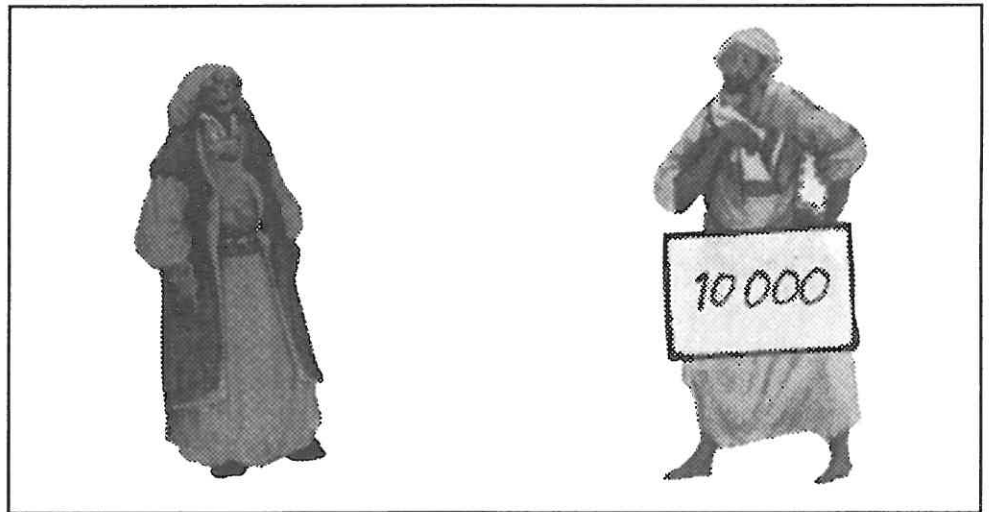
Trekk trådene fra innledningen og den måten du behandlet såret på.

- Hvordan skulle det gå hvis vi gjorde sånn i virkeligheten ?

På hvilken måte skal et sår behandles?

Ta bort plasteret og vask armen. Såret er borte. Så enkelt er det ikke i virkeligheten, men hvis såret holdes rent går det bra.

På samme måte kan vi forklare "tilgivelse". Ordet tilgi må ikke bli som en plasterlapp for å dekke over en feil vi har gjort.

Å gi ▷

Å få ◁

TILGIVELSE

■ Tilgivelse handler om :

- å ville tilgi.

- og tenke på det som om det aldri hadde hendt.

- og la være å minne om det som var galt.

- og forsøke å glemme det!

Å bli tilgitt er :

- å få sårene rensert inni oss.

- å få en ny sjanse

- og selv være villig til å tilgi.

Avslutt samlingen med å takke Gud for at han alltid vil tilgi oss. Be om hjelp til å tilgi dem som har forbrutt seg mot deg. Hvis noen av barna føler at det er noe de vil gjøre opp her og nå, bør du gi rom for det.

Det kan være godt å be sammen når man er blitt klar over noe man bør gjøre opp, og be om styrke til å klare det !

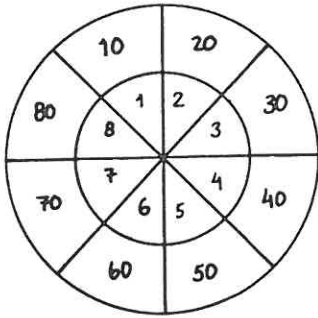
AKTIVITETS-FORSLAG

KNAPPESPILL.

Dere trenger:

Tegnepapir-rull, stor ball, store knapper eller runde steiner.

Tegn en spilleplate med to ringer i hverandre og del det inn i åtte felt slik figuren viser.

Diameteren på sirkelen kan godt være ca 2 meter. Hvert felt får ulike poeng.

I den indre ringen kan du f.eks. skrive fra 1 til 8 poeng, og i den ytre ringen, fra 10 til 80 poeng.

Spillet foregår slik:

Knappene legges i midten av sirkelen. Så gjelder det å treffe knappene med ballen slik at de flytter på seg. Man får de antall poeng som står i rutene der knappene havner.

Man får fortsette å kaste så lenge man får poeng.

Dersom knappene blir liggende på en av strekene, gis det ikke poeng.

GAMMELDAGS EPLEKAKE.

50 g margarin eller smør.
3 dl kavringsmuler
4 dl eplemos
Melissukker og kremfløte

Først smelter du smøret i en stekepanne og rører inn kavringsmulene.

Brunes varmt. Sett stekepanna til side.

Tøm ca 1 dl kavringsmuler i bunnen av en rund form som er ca 20 cm i diameter. Jevn ut 2 dl eplemos og dekk det med 1 dl kavringsmuler.

Resten av eplemosen smøres oppå og dekkes av det som er igjen av kavringsmulene.

La eplekaken stå et par timer. Før du serverer den med is eller vispet kremfløte, kan du sikte litt melissukker over den.

EN FORKORTET UTGAVE

■ Samle barn og minn dem på det som hendte med Jakob og Esau.

■ Repetér minneordene sammen!

■ Om du har tid, kan du gjenfortelle eller lese fortellingen om "Den ubarmhjertige medtjeneren" som handler om betydningen av å tilgi.

Ellers kan du gå direkte på samtalen under neste punkt.

- Har du tilgitt noen en gang?

- Har du selv måttet be om tilgivelse?

■ La barna fortelle mens du gjør notater som du kan benytte deg av i selve gjennomgåelsen.

Kanskje dere kan gjøre noen rollespill av det barna har fortalt?

I så fall er det viktig at barna får vie spontanitet uten å ha øvet på rollen på forhånd.

- Hva var det som skjedde?

- Hvordan ble det etterpå?

■ Gå direkte inn i situasjonene og spør:

- Hvordan følte du det?

- Var det lett/vanskelig?

- Kunne man ha gjort det på en annen måte?

■ Gjør forandringer i rollespillet der avslutningen endres slik barna foreslår. Følg opp med spørsmålene:

- Hva kan skje etterpå?

- Hvilken måte var best?

■ Om dere har mer tid og synes det passer inn, kan dere samtale om punktene:

- Å tilgi, hva betyr det?

- Å bli tilgitt, hva innebærer det?

Benytt deg av punktene i samlingsforslaget.

■ Gjør en avslutning der barna deltar aktivt.

Be om hjelp til å tilgi hverandre.

Legg merke til om det er noen av barna som trenger spesiell støtte i forbønn, når det gjelder å kunne tilgi og be om tilgivelse. Når dette føles vanskelig, kan vi be om Guds hjelp med dette.

■ Vær ikke redd for å utfordre barna til egne, personlige bønner, men gjør det med omtanke og visdom.

OPPDAG BIBELORDET!

Jes 2:1-5 og 11:1-9

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Les teksten høyt et par ganger.

- Hvordan kan du tenke deg å gi uttrykk for det du føler når du har lest denne teksten? Gjør det!

Skriv ned noen av dine tanker og reaksjoner.

LEV I TEKSTEN!

- Finner du noen likhetspunkter mellom disse tekstene? Forskjeller?

- Kan du finne noen stikkord som rommer budskapet i teksten?

Finn flest mulig ordpar i teksten som på en tydelig måte viser forskjellen mellom krig, - fred, - redsel, - ro.

- Hvorfor skal ikke noe ondt kunne hende?

- Hva ligger det i uttrykket "sin munns ris"? (V 4) Og "et pust fra sine lepper"?

- Hvem gir oss dette riket?

Gi en kort beskrivelse av dette riket utfra disse tekstene.

|v1 Det ord som Jesaja, sønn av Amos, fikk i et syn om Juda og Jerusalem:

|v2 I de siste dager skal det skje at Herrens tempelberg skal stå grunnfestet høyt over alle fjell og løfte seg opp over høydene. Dit skal alle folkeslag strømme.

|v3 Mange folk drar av sted og sier: «Kom, la oss gå opp til Herrens fjell, til Jakobs Guds hus,

så han kan lære oss sine veier, og vi kan ferdes på hans stier!»

For Herrens lov skal gå ut fra Sion, Herrens ord fra Jerusalem.

|v4 Han skal skifte rett mellom folkeslag, felle dom for mange folk.

De skal ami sine sverd om til plogskjær og spydene til vingårdskniver.

Folk skal ikke mer løfte sverd mot folk og ikke lenger lære å føre krig.

|v5 Kom, Jakobs ætt, la oss vandre i Herrens lys!

|v1 En kvist skal skyte fra Isaia stubb, et skudd renne opp fra hans røtter.

|v2 Herrens Ånd skal hvile over ham, Ånden med visdom og forstand, Ånden med råd og styrke, Ånden som gir kunnskap om Herren og frykt for ham.

|v3 Han skal ha sin glede i frykten for Herren. Han dømmer ikke bare etter det han ser og skifter ikke rett etter det han hører.

|v4 Han dømmer småkårsfolk med rettferd. Iar de vergeløse i landet få rett dom. Men voldsmenn slår han med sin munns ris, ugudelige dreper han med et pust fra sine lepper.

|v5 Rettferd er beltet han har om livet, troskap er beltet om hoftene.

|v6 Da skal ulven bo sammen med lammet og leoparden legge seg hos kjeet.

Kalv og ungløve beiter sammen, mens en smågutt gjeter dem.

|v7 Ku og bjørn går og beiter, deres unger roer seg i lag, og løven eter halm som oksen.

|v8 Spedbarnet leker ved hoggormens hule, og veslebarnet rekker hånden ut mot hulen der giftslangen holder til.

|v9 Ingen skader og ødelegger noe på hele mitt hellige fjell.

For landet er fylt av kjennskap til Herren, som vannet dekker havets bunn.

LEV UT TEKSTEN.

- Hvordan vil du leve i forventning om dette riket?

- Hvilke forandringer trenges?

- Hvordan kan du arbeide med dette?

Avslutt med å be Gud om hans hjelp!

BIBELORDET OG DINE ELEVER.

- Hvilke punkter i denne teksten vil du fremholde for barna?

- Hvordan vil du gå frem?

- Er det noe i teksten som trenger en spesiell forklaring?

- Vil du vekke drømmen om det nye riket hos dine elever? Hvordan?

- På hvilken måte kan de få kraft til å leve videre i sin hverdag mens denne drømmen holdes levende?

- Trenger noen av barna spesiell støtte?

- Kan drømmen få noen betydning for barnas hverdag?

HØST 3

C:13

Ta vare på hverandre!

DRØMMEN OM FREDSRIKET

TEKST:

Jes 2:1-5
Jes 11:1-9
Profetord om det kommende fredsriket.

MÅL:

Å få vite at Gud har lovet oss et rike der alle skal leve i fred med hverandre.

MINNEORD:

“Du skal elske din neste som deg selv!”
Mark 12:31

HJELPEMIDLER:

Dyrefigurer eller bilder av dyr (ville og tamme.)
Dukker eller bilder av mennesker.
Store tegneark
Vannfarger og pensler
Musikk-kassett.

SANGFORSLAG:

Alle er vi søsken (185)
Bygge Guds rike (189)
Det betyr langt mer (190)
Guds rike er her (36)
Herre, jeg ber for i dag (49)
Hevenu shalom (210)
Jeg er fra landet Kina (60)
Jeg er liten (160)
Jeg er med dere (214)
Jesus kom inn (166)
La oss vandre i lyset (94)
Min hjelp kommer fra Herren (236)
Når Gud er for oss (237)
Når jeg ser din himmel (238)
Når vi samles (239)
Shalom min venn (241)
Spre lys og glede (127)
Vi folder våre hender (249)
Vær meg nær (143)

NOTABENE

Jesajaboken inneholder mange domsord. Men Jesaja opptrer ikke bare som domsprofet. Han forkynner også trøst og frelse.

Jesaja taler om det kommende fredsriket, og han ser frem mot den tid da Jerusalem skal bli Guds by for folk fra alle nasjoner (Jesaja 2:1-5). Jerusalem skal opprettes (4:2-6) og en fredsfyrste skal komme (9:1-7). Den siste teksten bruker vi oftest i adventstiden.

Temaet om fredsriket utdypes nærmere i kapittel 11. Fredsfyrsten skal komme fra Isai's stamme av Davids ætt. Isai var Davids far. Fredsfyrsten skal eie Guds ånd: Være rettferdig, vis og trofast, lik Gud. I hans rike skal det ikke finnes noe ondt eller fiendskap. Der skal alt være forvandlet og Gud skal stå i sentrum. Budskapet om fredsfyrsten, den kommende Messias, kan ses som juleevangeliet i Det gamle testamentet.

I Jesajaboken finner vi også den klarreste og mektigste Messias-profetien i Bibelen. Jesaja har også blitt kalt: “*Det gamle testamentets evangelist*”, “*kongen blant profetene*” og “*troens budbærer*”.

Jesajaboken er den mest siterte boken i Det nye testamentet, med ca. 80 sitater.

Fredsriket eller Tusenårsriket, har vært gjenstand for mange ulike tolkninger opp igjennom tidene, og representerer ikke det endelige gudsrike. Det er først når det siste opprøret er slått ned, at Guds evige rike vil komme; “en ny himmel og en ny jord”.

Medi-alderen egner seg dårlig for slike teologiske for- og imot-avveininger. Vi vil derfor anbefale å forenkle det hele til det som er Guds ønske og plan for oss, uten å belyse forskjellen på “Tusenårsriket” og “Den nye himmel og den nye jord.”

INNLEDNING

■ Innled samlingen med en gøy musikklek.

Sett dere i ring og syng en velkjent sang som f.eks. “Jesus elsker alle barna.”

■ Del inn i tre smågrupper og la hver gruppe bestemme seg for et dyr som de skal herme. Ved hjelp av dyrelyden skal de så forsøke å nynne melodien i sangen. La barna hviske når de velger dyr, slik at det blir en oppgave for de andre gruppene å gjette hvilket dyr de har valgt.

■ Kontrollér at gruppene har valgt forskjellige dyr. Hver gruppe får så nynne melodien, mens de andre oppfordres til å gjette hvilket dyr de er. Når det er gjort, kan dere nynne sangen sammen på likt.

■ Denne leken kan lokke på smilet, men bli ikke fristet til å bruke alt for mye tid på den. Leken forutsetter at barna tør å synge ut med innlevelse.

HVA SIER BIBELEN ?

■ Gjenfortell bibeltekstene med egne ord. Bruk dyrefigurer eller bilder som du har tatt med. Fortell med innlevelse og gi rom for barnas spontane kommentarer. Her er punktene :

- Gud har lovet oss et rike der alle skal leve i fred med hverandre.
- Mennesker har igjennom hele historien ventet og lengtet etter dette riket.
- Jesus skal være konge i dette fredsriket. Ogi Bibelen kalles han "fredsfyrsten".

- Når riket blir en virkelighet, skal også dyrene leve i fred med hverandre. (Gi eksempler på dyr som i dag er fiender.)

- En liten gutt skal kunne passe på en stor saueflokk og en baby kan trygt leke ved huggormens hule.

- Og alle menneskene skal leve i fred med hverandre.

- Våpnene skal smeltes om til redskaper.

- Ingen skal lenger dra ut i krig.

- Alt vil bli fylt av Guds kjærlighet og visdom.

HVA BETYR DET FOR OSS.

■ La barna komme med sine tanker og kommentarer !

Skriv kjennetegnene på det nye riket på flipoveren.

Samtal videre utfra spørsmålene:

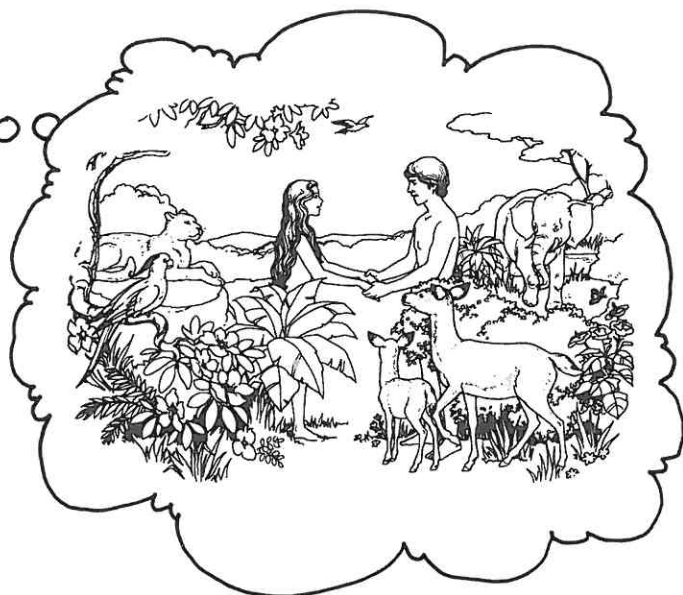
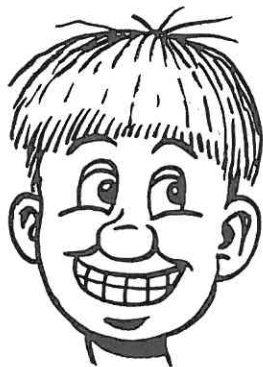
- Hvordan tror du det vil føles, den dagen da dette kommer til å hende?

- Hvordan kan vi arbeide for fred allerede her og nå?

■ La barna få hvert sitt ark og noen malesaker.

La barna lage sine egne bilder med utgangspunkt i sine personlige framtid-drømmer !

Lag en utstilling av bildene med tekster til. Innby foreldre og søsken til å se på utstillingen, ved en passende anledning.

FRED OG FRIDA

samtaler om hvordan det var en gang i Paradisets hage og hvordan det har blitt.

Fred: - *I natt hadde jeg underlig drøm!*

Frida: - *Jeg også! Drømte at jeg kunne fly!*

Fred: - *Og jeg drømte at hele verden ble til ett land der alle hadde det fint og det ikke var noen krig!*

Frida: - *Sånn som i Paradis?*

Fred: - *Nemlig, og alle snakket samme språk.*

Frida: - *Så fint! Drømte du noe mer?*

Fred: - *Ja, om dyra. Det fantes både elefanter og løver og sånt der vi bodde, og elger og bjørner, men ingen av dem drepte hverandre.*

Frida: - *Ble du ikke redd for løvene?*

Fred: - *Nei, de lå på og spiste gress sammen med noen sauer.*

Frida: - *Ha, ha, ha! Det er det sprøeste jeg har hørt!*

Fred: - *Ja, men så var det bare en drøm også!*

Frida: - *Men tenk om det hadde vært sånn? Om jeg var Gud, så skulle jeg ha gjort det sånn!*

Gå rett inn i dagens tema, si litt om Guds drøm og plan i begynnelsen og i framtiden!

■ Avslutt med å ta hverandre i hendene.

- Er det noe vi kan gjøre allerede her og nå ?

Takk Gud for at dere får drømme om og lengte etter hans rike!

Formulér spontane bønner utfra det som barna foreslår.

Den som ikke vil be høyt, kan få be stille inni seg.

Be for barna slik at alle hører navnet sitt nevnt i bønnen.

GUD ?

AKTIVITETS-FORSLAG

BLINDEBUKK.

Barna står i ring og holder hverandre i hendene. Velg ut en til å være blindebuk. Han/hun stiller seg midt i ringen med bind for øynene.

De som står i ringen, beveger seg så stille som mulig omkring blindebukken.

Når blindebukken peker mot noen, stanser ringen.

Den som ble utpekt, skal gjøre seg til i stemmen og pipe noen ganger. Man kan også velge å etterligne noen dyreløyer.

Blindebukken skal da forsøke å gjette hvem det er. Om han gjetter rett, bytter de to barna plass med hverandre og leken fortsetter med den nye blindebukken.

BLEKKSPRUTEN

Ett eller to barn får være "blekksprut". Skipet har gått på grunn og gulvet er et hav som man ikke må falle uti. Den som gjør det, risikerer å bli fanget av "blekkspruten" som smyger seg omkring på alle fire og strekker ut armene så fort noen kommer i berøring av gulvet eller i nærheten av den.

Stoler, bord, puter, madrasser etc. blir til skjær og øyer som de skipbrudne kan redde seg opp på. Den som klarer seg lengst uten å bli tatt av "blekkspruten", har vunnet og får være "blekksprut" neste gang.

FRUKTSALAT.

Barna kan hjelpe til med å skjære og hakke opp frukt og blande det i en bolle slik at det blir fruktsalat. Servér den sammen med iskem.

EN FORKORTET UTGAVE

■ Skap en trygg og rolig atmosfære ved å sitte nær hverandre.

Sett deg nærmest den av barna som har vanskeligst for å konsentrere seg og sitte stille.

■ Syng sammen.

■ Les diktet "I fredsfyrstens rike". Har du et bilde eller en tegning som passer til, så vis den! Dersom barna er lydhøre, kan du godt lese diktet et par ganger.

■ La barna komme med sine spontane reaksjoner på det du har lest. Gjør deg bruk av de punktene i samlingsforslaget som passer best.

■ Formidle DRØMMEN på den måten som føles mest naturlig for deg og dine barn.

- Lev dere inn i hvordan det kommer til å bli!

- Hva kan dere gjøre mens dere venter?

- Bli enige om å støtte hverandre mens dere venter!

■ Syng sammen og takk Gud for det som venter alle som tror på ham.

"I fredsfyrstens rike"

*Ingen steder på mitt hellige fjell
gjør man det onde. Nei, alt er vel!*

*Små lam-unger ligger i fred og ro,
og koser seg i ulvens bo.*

*Panteren slikker på killingens pels
og spiser grønt og frukt til kvelds.*

*Løve og kalv har blitt vennedyr,
bjørnen går og beiter med kyr.*

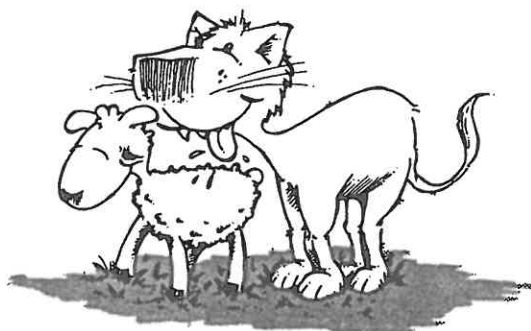
*Og lillegutt han leder dem
når kvelden kommer og de skal hjem.*

*Da skal alle ha det trygt
uten krig og sult og frykt.*

*Redsel, nød og gråt blir glemt
her fins ikke noe slemt.*

*Så trer kongen Kristus fram,
iblant løve, barn og lam.*

Gjendiktet etter Britt G. Hallqvist

OPPDAG BIBELORDET!

Luk 2:22-38

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Tenn et lys og sett gjerne på litt rolig julemusikk som bakgrunn.

Les teksten høyt.

- Hvilke følelser vekker den hos deg?

- Hvilke minner har du av denne teksten fra før?

LEV DEG INN I TEKSTEN!

- Hva ventet Simeon på? Og Anna? Hvorfor?

- Hvorfor kom de til tempelet?

- Hva så og opplevde de som var til stede i tempelet?

- Hva så Simeon og Anna Fanuels datter?

- Hvordan kunne de vite hvem Jesus var?

- Hvem talte Anna til?

- Hvordan tror du tilhørerne reagerte?

- Hva kan du lære av Simeon og Anna?

<Simeon og Anna i templet>

Da renselstiden som Moseloven påla dem, var forbi, tok de ham med opp til Jerusalem for å bære ham fram for Herren. [v23 For det står skrevet i Herrens lov: Alt førstefødt av hankjønn skal være viet Herren. [v24 De skulle også bringe det offer som Herrens lov foreskriver: et par turtelduer eller to duerunger.

[v25 I Jerusalem bodde det den gang en mann som het Simeon; han var rett-schaffen og gudfryktig og ventet på tiden som skulle komme med trøst for Israel. Den Hellige Ånd var over ham. [v26 og Ånden hadde latt ham få vite at han ikke skulle dø før han hadde sett Herrens Salvede. [v27 Nå kom han til templet, ledet av Ånden. Og da Jesu foreldre kom med barnet for å gjøre med ham som skikk var etter loven, [v28 tok Simeon barnet i sine armer, prisste Gud og sa:

[v29 Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred, slik som du har sagt.

[v30 Med egne øyne har jeg sett din frelse,

[v31 som du har beredt i alle folks påsyn,

[v32 et lys som blir til åpenbaring for hedningene og til ære for ditt folk Israel.

[v33 Hans far og mor undret seg over det som ble sagt om ham. [v34 Og Simeon velsignet dem og sa til hans mor Maria: «Se, han er satt til fall og oppreisning for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt. [v35 Slik skal mange hjerters tanker komme for dagen. Men også gjennom din sjet skal det gå et sverd.»

LEV UT TEKSTEN!

- Hvilke visjoner har du?

- Hvilke konsekvenser får disse visjonene for ditt liv nå?

- Kan det tenkes at dine omgivelser vil reagere på deg?

- Hvordan skulle du ønske at det var?

- Hva gjør du nå?

BIBELORDET OG DINE ELEVER

- Hva kan barna lære av Anna og Simeon?

- Har barna noen forventninger når det gjelder Jesus?

- Hvordan kan du formidle en tillitsfull trygghet i troen på Jesus til dine elever?

- Hvordan kan du være dem til støtte og hjelp med tanke på de reaksjonene de vil få i sine omgivelser?

HØST 3

D:14

I forventning

ANNA OG

SIMEON

TEKST:

Luk 2:22-38
Simeon og Anna i templet

MÅL:

Å vise at Jesus var den som Gud hadde lovet å sende til verden for å frelse menneskene.

MINNEORD:

"I dag er det født dere en frelser!"
Luk 2:11a

HJELPEMIDLER:

Levende lys
Julemusikk
Klesklypedukker
(se under "litt å forberede")

SANGFORSLAG:

Hans navn er underfull (206)
Jeg vil at barna skal komme (218)
Lang tid tilbake (92)
Lovet være Herren (233)
Når Gud er for oss (237)
Når vi samles (239)
Vi takker deg Gud i advent (251)
Vi vil gå til Herrens hus (252)
Vårt første lys vi tenner (146)

NOTABENE

Etter Moseloven var kvinnene urene i syv dager etter å ha født et barn. Under de følgende 33 dagene fikk hun ikke røre ved noe hellig, og heller ikke besøke helligdommen. (3 Mos.12:1-3) Etter 40 dager skjedde selve renselsen. Da skulle hun gå til presten med et lam som brennoffer, og en ung due og en turteldue som syndoffer. Dette skulle presten ofre for Herrens ansikt slik at kvinnen fikk forsoning og renselse.

I loven var det også en bestemmelse om å bære frem alt førstefødt for Herren, og i den forbindelse ble det også krevd et offer. (2 Mos 13:2-16) På den måten skulle man minne om de israelske familiene som ble reddet den gang straffedommen gikk over Egypt (4 Mos.18:15).

Simeon var et vanlig navn blant jødene på denne tiden. Han som omtales i denne teksten, var en gudfryktig mann som var meget nøye med sine religiøse plikter, og han levde i en bestemt forventning.

Den som er fylt med forventning, har hele tiden oppmerksomheten rettet mot det som kommer. Det kan man med rette si om Simeon.

Denne dagen kom han "drevet av den Hellige Ånd" til templet. Han var lydige og trodde at Gud ville vise ham noe. Han fikk se barnet og tok det i sin favn.

Så stemte han i en lovsang som ble født der og da: "Med egne øyne har jeg sett din frelse, som du har forberedt...osv."

Simeon hadde sett at frelsen gjaldt alle - ikke bare jødene.

Også Anna så i det lille Jesusbarnet, den Messias som man ventet på. Hun så det som sin oppgave å fortelle om det som hadde blitt åpenbart for dem, til alle som ventet på Messias.

LITT Å FORBEREDE.

Lag fire klesklypedokker slik tegningen viser. Du trenger : Klesklyper, papir, tøybiter, lim, og garnrester.

Lag Jesusbarnet som papirdokke eller som en tøy-dokke.

INNLEDNING

Tenn adventslysene og sett fram noen enkle juledekorasjoner før samlingen. Mens barna finner plassene sine, kan du spille noe rolig julemusikk fra kassettpilleren. Start med å synge en julesang sammen.

HVA SIER BIBELEN?

La klesklypedokkene bruke dokkescenen.

Gjenfortell teksten med støtte i følgende punkter:

- Start med å samtale om Jesu fødsel.

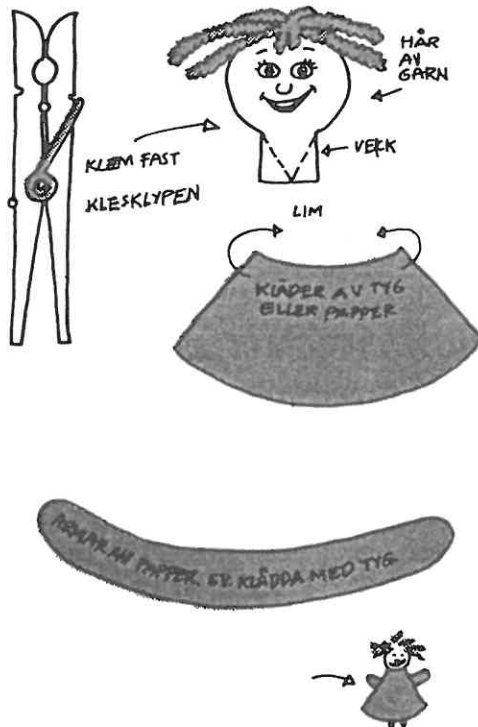
Gå inn i bibel-fortellingen og gi de stilleste barna anledning til å svare på de enkleste spørsmålene.

- Hvor ble Jesus født?

- Hva het foreldrene til Jesusbarnet?

- Hva skjedde når Jesus ble født?

Hvor lang tid du velger å bruke på denne gjennomgangen, avhenger av forkunnskapene til barna.

■ Om det bare skulle være ett av barna som ikke vet hvorfor vi feirer jul, er det grunn nok til å ta god tid til forklaring.

- Da Jesus var drøyt en måned gammel, skulle han bæres frem i tempelet. Forklar hvorfor! Se under "Notabene".
- Presentér gamle Simeon.
- Simeon ventet på at løftet om Messias skulle oppfylles.
- Den Hellige Ånd hadde lovt ham, at han ikke skulle dø før han hadde fått se Guds utsendte.
- På denne spesielle dagen førte Gud Simeon til tempelet.

■ Lev deg inn i hva han kan ha tenkt: Det hadde vært lenge å vente, han var kanskje trett og litt lei, det hadde vært mange mennesker, og mange barn som ble båret fram.

- Maria og Josef kom til tempelet med barnet.
- Simeon gikk fram til dem og tok barnet i favnen.
- Gjengi versene 29-32 med egne ord.
- Hvordan tror du Maria og Josef opplevde dette?
- I tempelet var det også en gammel kvinne, Anna.
- Hun var enke og bodde i tempelet.
- Hun tjente Gud i faste og bønn.
- Anna kom også fram til dem.
- Hun takket Gud for barnet.
- Senere fortalte hun om Jesusbarnet til alle som ventet på Messias.

■ Snakk sammen om følgende spørsmålstillinger :

- Hva så menneskene som kom til tempelet?
  - Hva så Simeon og Anna med sine "øyne"?
  - Hvordan kunne de vite at det var tilfelle?
  - Hva visste de andre?
- Barna trenger litt tid på seg for å bearbeide tankegangen.

■ Vær lydhør for barnas egne tanker og kommentarer. Ta tak i dem og fortsett samtalen. Det er en viktig prosess.

Om dere ikke skulle rekke mer enn dette, er dette nok. La derfor samtalen ta den tid som trengs.

HVA BETYR DET FOR OSS?

Gud hadde helt siden skapelsen lovt å sende en som skulle beseire det onde. I flere tusen år hadde menneskene som trodde og stolte på Guds løfter ventet på Messias.

- Hvordan er det å vente på noen?
- Hvordan er det når det tar lang tid?
- Simeon og Anna hadde ventet i mange, mange år.

- Hvorfor var de så sikre på hvem Jesus var?

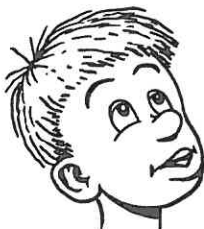
- Hvem fortalte det til dem?
  - Hvordan hadde det seg?
- Menneskene rundt omkring reagerte sikkert.
- Lev dere inn i ulike reaksjoner, som måtte ha kommet der og da.
- *De som trodde.*
  - *De som ikke trodde.*
  - *De som ble betenkte.*
  - *De som var nysgjerrige.*

I dag opplever vi det samme når vi skal fortelle om ham. Folk reagerer ulikt når de får høre om Jesus.

Vi får gjøre som Simeon og Anna: Fortelle det vi vet !

- Hvordan kan vi gå fram ?
- La barna selv komme med forslagene. Dersom dere bruker "Barnas Beste" (eller "VIPS"), kan dere forberede barna på å dele ut et eksemplar til en klassekamerat. Det bør ikke være noe krav, men det er en fin mulighet til å evangelisere. Bli kjent med minneordet !

■ Avslutt samlingen med å synge noen julesanger og takke Gud for gaven han sendte: Jesus Kristus. La barna komme med sangforslag! Gled dere sammen.

FRED OG FRIDA

samtaler om jul og juleforventninger.

FRIDA: - *Du Fred, nå orker jeg ikke å vente lenger!*

FRED: - *På hva da?*

FRIDA: - *Jul, vel! Nå har jeg ventet på jul helt siden bursdagen min!*

FRED: - *Hvorfor venter du så følt da? Det er jo koselig med advent også!*

FRIDA: - *Det sier jeg ikke til deg. Det er noe mamma har lovet meg til jul!*

FRED: - *Jeg tror jeg vet hva jeg får. Men jul er da ikke bare pakker heller!*

FRIDA: - *Hva mener du med det?*

FRED: - *At vi feirer noe fint sammen. En stor fødselsdag for Jesus.*

FRIDA: - *Jo, jeg vet det, da, men jeg kan ikke la være å tenke på det jeg skal få.*

FRED: - *Men det har jo ikke Jesus noe glede av!*

FRIDA: - *Hva mener du med det?*

FRED: - *Jo, at det er Jesus som har bursdag. Han har vel noen ønsker han også?*

FRIDA: - *Sikkert, men det kan ikke vi vite noe om, vel?*

FRED: - *Jo, jeg tror det står noe om det i Bibelen!*

Samtal om hvorfor Jesus kom, og at det viktigste vi kan gi ham er å være glad i ham.

- Hvordan viser vi at vi er glade i ham?

Gjennom bønn, lovsang, å høre og gjøre som han sier osv...

Simeon tok barnet i sine armer og priste Gud for hans frelse.

AKTIVITETS-FORSLAG

PYNT ADVENTSTAKEN!

I stedet for å ha et fat med mose, kan du fylle det med steiner i ulike størrelser og male dem. Plassér inn en stake med fire lys som du dekker til med steiner.

Stikk gjerne ned noen tyttebærkvister mellom steinene.

JULELEKER.

*Reven rasker over isen.
Jeg gikk meg over sjø og land.
Skjære, skjære havre.*

Dette er kjente juleleker en kan ta fram ved disse tider og ha moro med!

STJERNE AV STEARIN.

*Du trenger:
Tre hvite piperensere
Smelt stearin av hvite lysstumper
Hvit sytråd*

Brett to piperensere på midten og del den tredje i to.

Lag to trekanter ved å knytte sammen en hel (brettet) og en halv.

La et hjørne stå åpent. Knyt med sytråd.

Knyt trekantene sammen slik at de danner en stjerne slik figuren viser. Fest det siste hjørnet også.

Fest en sterk sytråd til stjernen som du kan holde i når du dypper den.

Nå kan dere senke stjerna i smeltet stearin til piperenserne er skjult av stearin. La den tørke mellom hver gang du dypper.

Til slutt kan du pynte den med en grankvist, tyttebærris eller en rød rosett.

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

Sett fram julekrybben med Josef, Maria og barnet, men hold tilbake Simeon og Anna.

■ Skap skikkelig julestemning med tente lys, julemusikk og julekrybbe.

Sitt i en halvsirkel foran julekrybben.

Barn som er bråkete av seg, plasserer du nærmest deg. Nærkontakt pleier å ha en beroligende virkning.

■ Samtal om hvorfor vi feirer jul. For mange barn er dette slettes ikke selv-sagt.

Men lytt nøye til det barna har å fortelle.

■ Fortell om Simeon og Anna utfra punktene under samlingsforslaget. Gi plass for barnas egne kommentarer. Ta god tid med de punktene som du synes er viktigst.

■ Folk reagerte svært ulikt på det de så og hørte i templet denne dagen. La barna selv komme med forslag på kommentarer og reaksjoner.

■ Samtal videre:

- Hvordan kunne Simeon og Anna vite hvem Jesus var?

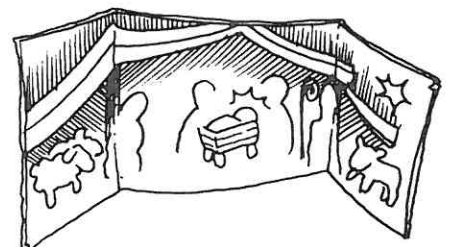
- Hvordan kan vi få vite hvem Jesus er?

- Hvordan kan vi få kontakt med ham?
- Hva tenker de som ikke kjenner Jesus når de får høre om ham?

■ Vær forsiktig om dere har barn i gruppen som ikke kjenner Jesus fra før. Legg vekt på å skape et godt tillitsforhold og fortell om dine egne opplevelser av Jesus.

■ Ditt personlige eksempel kan komme til å veie mer enn Simeon og Anna's i forhold til barna.

■ Syng noen julesanger sammen og skap en fin julestemning.

OPPDAG BIBELORDET!

Luk 3:1-6 og 15-16

LEV DEG INN I TEKSTEN!

Tenn et lys og avskjerm deg selv fra ytre forstyrrelser!

Kanskje du kunne tenke deg å sette på en juleplate?

Les teksten et par ganger.

- Hvilke stemninger vekker denne teksten hos deg?

- Hvilke minner har du av denne teksten fra barndommen?

LEV I TEKSTEN!

- Hvem var Johannes?

- Hvilket oppdrag hadde han?

- Hva var hans budskap?

- Hva var hans drivkraft?

- Hva var det med Johannes som fikk folk til å spørre om han var den som skulle komme?

---

1 Det var i det femtende år av keiser Tiberius' regjering. Pontius Pilatus var på den tiden landshøvding i Judea. Herodes var landsfyrste over Galilea, hans bror Filip over Iturea og Trakomitis, Lysanias over Abilene, 2 og Annas og Kaifas var øversteprester. Da kom Guds ord til Johannes, Sakarjas sønn, ute i ødemarken. 3 Og han drog rundt i hele landet omkring Jordan og forkynte at folk skulle vende om og bli døpt for å få tilgivelse for sine synder, 4 som det står skrevet i boken med ordene av profeten Jesaja:

En røst roper i ødemarken:

Rydd vei for Herren,

gjør hans stier rette!

5 Hver dal skal fylles,

hvert fjell og hver haug skal senkes.

De krokete veier skal rettes ut,

de ujevne stier bli jevne.

6 Og alle mennesker skal se Guds frelse.

15 Folket gikk nå i forventning, og alle tenkte i sitt stille sinn at Johannes kanskje var Messias. 16 Da tok han til orde og sa til dem alle: «Jeg døper dere med vann. Men det kommer én som er sterkere enn jeg. Jeg er ikke engang verdig til å løse sandalremmen hans. Han skal døpe dere med Hellig Ånd og ild.

LEV UT TEKSTEN!

- Er det noe ved Johannes' person eller budskap som berører deg personlig?

- Hva kan du lære av Johannes?

- Hvordan kan dette bli en del av ditt eget liv?

BIBELORDET OG DINE ELEVER

- Hva vet dine elever om Johannes fra før?

- På hvilken måte vil du presenter ham for barna?

- Hvilke sider ved Johannes og hans budskap er spesielt viktig for barna?

- Hva kan de lære av ham?

HØST 3

D:15

I forventning

JOHANNES

VISER VEI

TEKST:

Luk 3:1-6,15-16
Døperen Johannes

MÅL:

Å få vite at Johannes, som fikk i oppdrag å fortelle hvem Jesus var, kan være et forbilde for oss.

MINNEORD:

“Alle mennesker skal se Guds frelse!”

Luk 3:6

HJELPEMIDLER:

Papptallerken-dukke
Lunsj-kurv
Tepper
Kaktus, palmer og andre grønne vekster.
Julemusikk
Lys/Lykter

SANGFORSLAG:

Alle, alle vil vi ha med (184)
Bygge Guds rike (189)
Gud elsker deg (199)
Guds rike er her (36)
Hans navn er underfull (206)
Jeg er så glad hver julekveld (62)
Lang tid tilbake (92)
Lovet være Herren (233)
Når Gud er for oss (237)
Nå tenner tusen julelys (114)
Vi takker deg Gud i advent (251)
Vårt første lys vi tenner (146)

NOTABENE

Johannes døperen ble født seks måneder før Jesus. Av den detaljerte historiske framstillingen i Lukas-evangeliet, kan man tidfeste Johannes' virksomhet til årene mellom 26 og 29.

Da Johannes ble født, hadde det ikke vært noen virksom profet på 400 år. Oppdraget hans hadde Jesaja forutsagt allerede 700 år f. Kr. (Jes 40:3-5), og under årene 460-430 fikk en fornøyd Malakia løfter som bekreftet tjenesten han skulle ha. (Mal.4:5).

Far til Johannes var prest, så det hadde vært naturlig for ham å følge etter i samme fotspor. Men han ble i stedet en profet, og kledde seg slik de gamle profetene hadde gjort: i kamelhår med lærbelte om livet. Han spiste gresshopper og vill honning.

Johannes var den siste og den største av disse profetene.

“Loven og profetene hadde sin tid frem til Johannes, fra da av forkynnes evangeliet om Guds rike” Dette sier Jesus i Luk.16:16.

Atskillelsen, roen og stillheten betyr mye for forberedelsen til å tjene Gud. Vi ser at Johannes oppholdt seg på et øde

sted, inntil han fremsto som profet.

Andre som hadde gjort den samme erfaring var Moses og Jesus. Også Paulus hadde en stille periode i livet sitt, (I Arabia ca. 3 år) før gjennombruddet.

Johannes oppgave var å bane vei for Jesus. Han forkynte omvendelse, og døpte til syndenes forlatelse. Frimodig talte han til de religiøse lederne i landet om dobbeltmoralen deres. Han henvendte seg også til kong Herodes Antipas og framholdt at det var feil av ham å leve sammen med sin brors hustru, Herodias.

(Matt.14:3-5) Johannes virket en tid i Samaria (Joh 3:23). Det er kanskje forklaringen på hvorfor Jesus fikk så sterk oppslutning der. (Joh.4:39-41)

LITT Å FORBEREDE.

Lag en dokke av to papp-asjetter og et brunbeige tøyestykke. Følg anvisningen.

Legg ut tepper på gulvet og sett ut de grønne plantene og lyktene. Lag i stand en nistekurv som du gjemmer bort. Slokk all belysning.

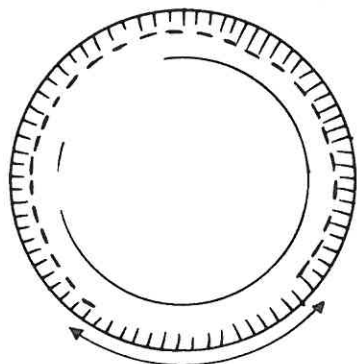
INNLEDNING

Stå ved døra når barna kommer og ønsk dem velkommen.

Los hver av dem fram til en plass på teppene. Bruk gjerne en hviskestemme

slik at det blir en rolig og behagelig atmosfære mens barna får sine sitteplasser.

Når alle er på plass, kan dere synge noen julesanger sammen.

Stift to tallerkener sammen

Spar en åpning, passe stor for å stikke inn en hånd.

Fargelegg ansikt og hår.

Lim på garn som hår.

Klipp til noe tøy og fest det i åpningen eller hold det i handa.

HVA SIER BIBELEN ?

■ La barna fortelle hva de vet hvordan det er i en ørken.

Lev dere inn i hvordan det ser ut på slike plasser.

Hvordan er luften der?

Tenk å ha varm sand mellom tærne osv...

Vis frem dokken Johannes og la den få fortelle om seg selv.

Er dere to ledere, kan den ene formidle stemmen til Johannes.

La Johannes fortelle:

- Jeg liker å være alene. Da har jeg tid til å tenke, og snakke med Gud.

- Jeg bor i ørkenen. Noen ganger kommer det folk ut til meg. Andre ganger tar jeg en tur til byen. Men jeg liker meg best her i stillheten med Gud.

■ Før en dialog med Johannes. Spør om hvordan det er å leve der i ørkenen.

La barna komme med tilleggsspørsmål!

- En dag sa Gud til meg at jeg skulle gå til området rundt Jordanelven.

- Ryktet om at jeg var der, spredte seg, og det kom mye folk hit.

- Jeg talte til dem.

Gjengi versene Luk.3.3-6. med egne ord.

- Jeg ventet på ham som Gud skulle sende, Messias.

- Gud gav meg som tjeneste å fortelle at han snart skulle komme. Alle ventet spent på å få se ham.

- Folk lurte på om det kanskje var jeg som var Messias.

Gjengi vers 16 og la Johannes forklare.

- Han ville nok komme snart - det visste jeg.

Avslutt rollespillet.

Snakk sammen om følgende spørsmål

- Hva sa Johannes?
- Hvorfor sa han det?
- Hvordan kunne han vite det?
- Er dette viktig for oss som lever nå?

HVA BETYR DET FOR OSS ?

■ Jesus var Guds gave til menneskene.

- Hvilket oppdrag hadde han ?

- Hva skulle det komme til å bety for menneskene ?

Johannes hadde bare Guds løfter å stole på da han begynte på sin gjerning. Det holdt for ham.

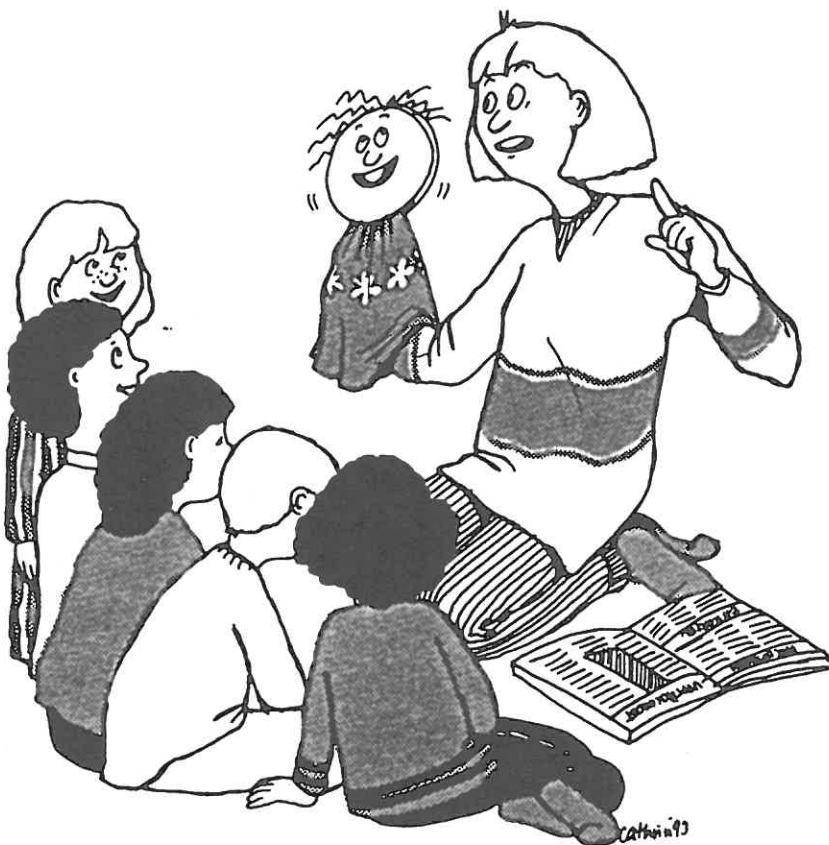
Minn om noe av det dere har snakket om i de tidligere samlinger - om Guds løfter.

Fortsett samtalen.

- Hvilket oppdrag har vi?

- Hva kan vi si?

- Hvem kan vi gi evangeliet til?

Johannes kan være et forbilde for oss. Les minneordet sammen.

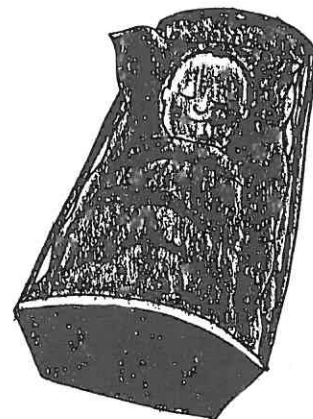
Dette er den siste samlingen før jul. Lag en avslutning som passer for dere. Syng julesanger og kos dere med overraskelsen som du har i nistekurven.

Som leder kan du med fordel sende et julekort til hvert av barna i ferien.

Barn i denne alderen er svært takknemlige for å få egen post.

Skriv og fortell om når dere starter opp igjen, og uttrykk glede over at han/hun er med.

14

**HOSIANNA,
JESUS KOMMER!**

Hosianna, Davids sønn!
Jesus kommer,
Jesus kommer!
Hosianna, Davids sønn!
Og sammen med
ham en evig sommer!

"Jeg doper dere med vann, men han som kommer etter meg er sterkere enn meg."

AKTIVITETS-FORSLAG

ENGLER

Klipp ut engler av gullkartong eller hvit kartong. På den hvite kan barna male som de vil.

Lag hull med syl og fest en tråd på engelen slik at man kan henge den opp.

Eller kanskje dere har lyst til å tegne deres eget julekort, og sende til noen dere kjenner?

Del ut hvite kartongark i passende størrelse.

Lykke til!

DEKORERE LYS

Du trenger:

Lys, silkepapir, smeltet stearin.

Klipp ut enkle julemotiv-figurer i silkepapir: Engler, krybben, stjernen m.m.

Fest silkepapir-figurene til lyset ved å pensle dem på med smeltet stearin.

JULEVERKSTED

Legg fram mose, tyttebærlyng, farge-rikt papir, glitter, cellvattkuler, lim, sakser m.m.

Slipp fantasien og skapergleden løs! Og la barna lage noe som har noe med jul å gjøre!

EN FORKORTET UTGAVE

Litt å forberede:

Du trenger en voksen medhjelper som kan kle seg ut som Johannes.

Legg ut tepper og pynt med kaktuser og palmer slik at det blir en liten "oase".

Ha ferdigblandet saft i en kanne som du bærer med deg og noen engangskrus.

■ Når barna har kommet, og innledningsritualet er ferdig, går dere ut i "ørkenen" sammen.

Lev dere inn i varmen, solen, sanden...støvet trenger inn i nesa og mellom tærne! Dere blir varme og svette og slitne.

Da er det deilig å finne en oase der dere kan slå dere ned. By på forfriskninger fra sekken!

■ Mens dere drikker, kommer Johannes gående til dere.

Tilby han å slå seg ned sammen med dere og få litt å drikke.

Slipp hemninger og improvisér!

■ Teksten formidles ved at Johannes forteller om seg. Du kan også stille spørsmål til ham og oppmuntre barna til å gjøre det samme.

■ Benytt deg av punktene under samlingsforslaget og gi deg god tid! Det er viktig at alle barna blir godt kjent med Johannes før "han går sin vei".

■ Her møtte dere enda en som ventet på at Gud skulle innfri sitt løfte.

-Hvordan kunne Johannes vite det han visste?

-Hva var det som fikk ham til å våge å tro?

-Hva tenkte de andre som så og hørte ham?

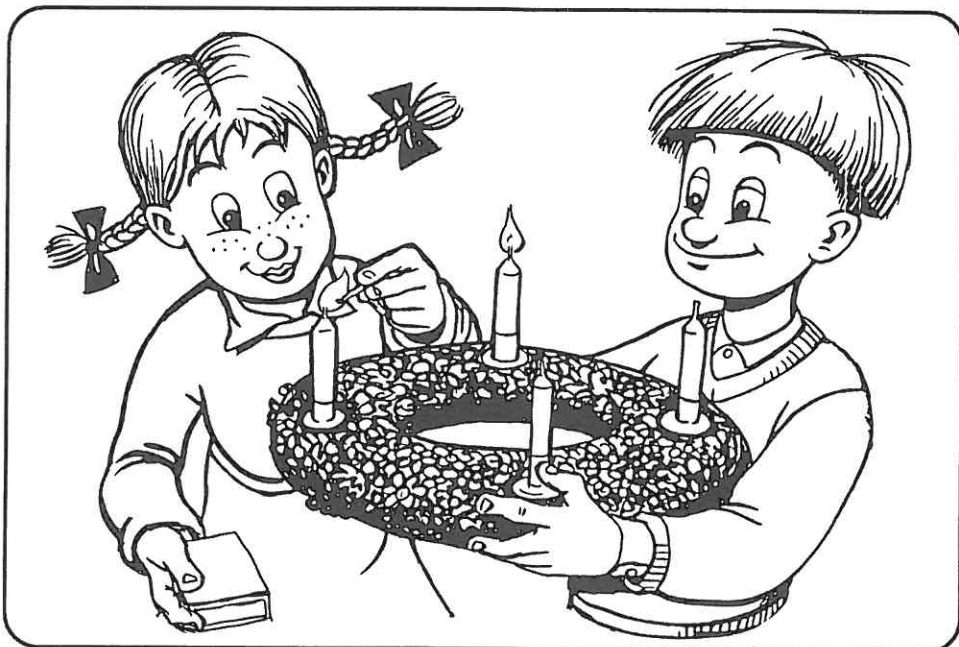
■ Samtal en stund før du avslutter med hovedbudskapet i samlingsforlaget.

■ Syng sammen! Julesanger skulle vel passe bra.

■ Takk Gud sammen for den gaven han gav til menneskene den første julen.

■ Ta farvel med hvert enkelt av barna og ønsk dem "God jul!"

■ Send gjerne et julekort til hver enkelt av dem også. Vær personlig i din julehilsen. I denne alderen setter man stor pris på post som man får.

VENNSKAPSVISA

U.R.

(Kan også framføres i E-dur)

Urban Ringbäck

1 *E♭* *Fm* *B♭7* *Fm* *B♭7* *E♭*

Venn-skap, go-de ven-ner, u-syn-li-ge bånd fra hjer - te til hjer-te.

5 *E♭* *Fm* *B♭7* *E♭*

God-het, kjær-lig om-sorg, ek-te sam - hør-ig-het.

9 *Cm* *Gm* *A♭* *B♭7*

1. Al-le dis-se da-ger som kom-mer og går. Det er ik-ke det som er
2. Al-le vå-re tan-ker, de kom-mer og går. Sjel-dent får vi sagt hva vi

12 *E♭* *Gsus 4* *G7* *Cm*

liv-et. Nei, san-ne go-de ven-ner er det som be-står.
me-ner. Vi døm-mer: så lett det vi ik-ke for-står

15 *F7* *B♭*

Det er jo sel-ve mo- tiv-et til liv-et.
Nei, la oss bru-ke de ord som for-en-er.

© LABAN MUSIC,

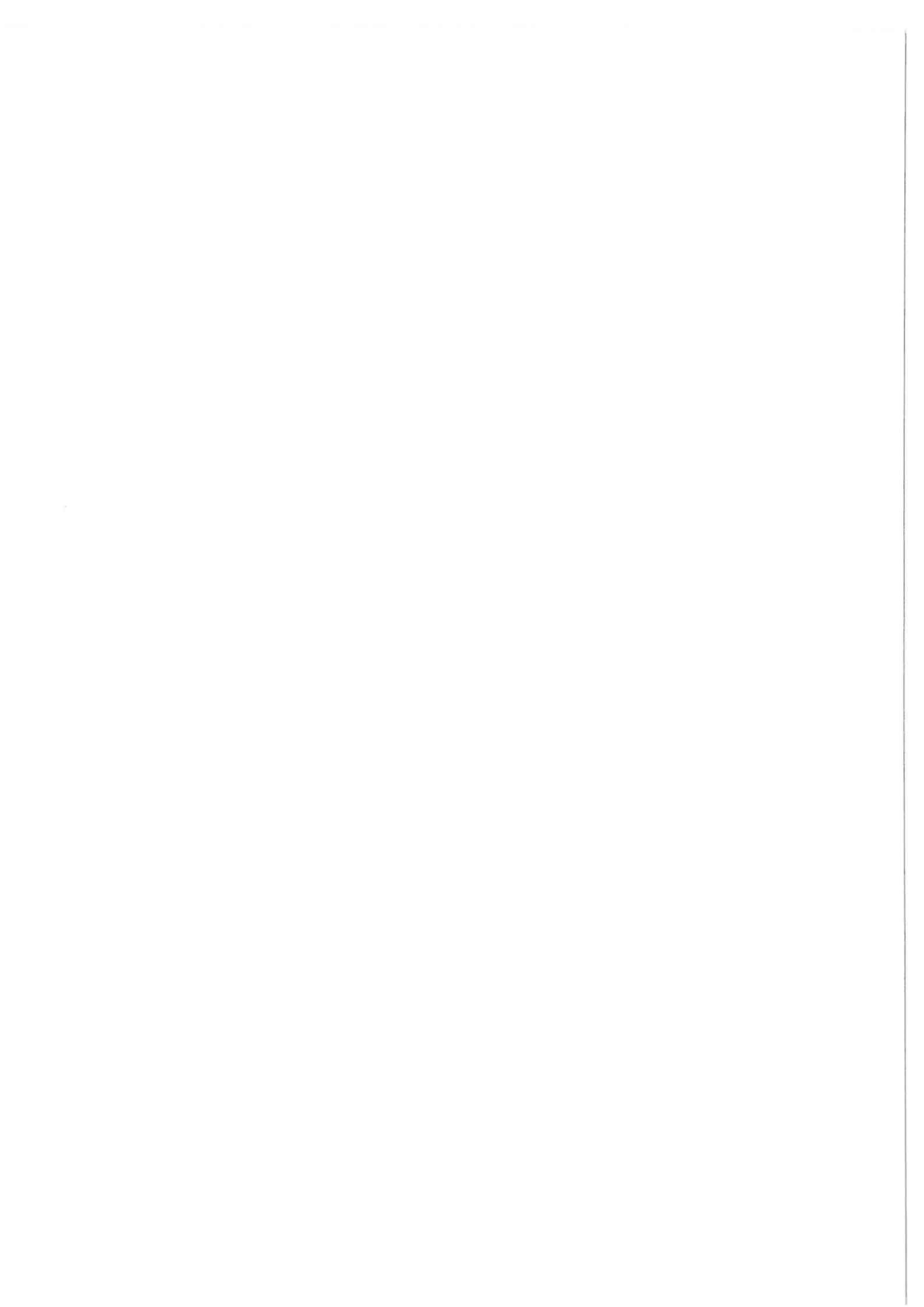
Norsk tekst: Jostein Janøy

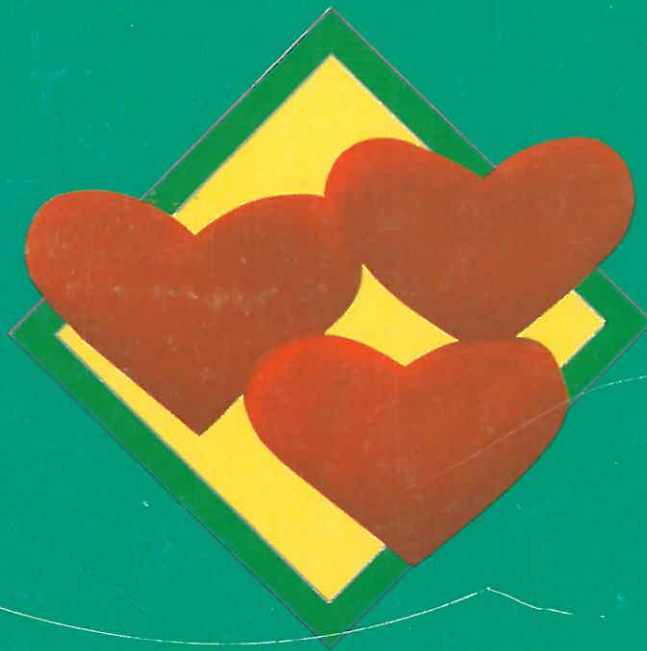

" Fra hjerte til hjerte "
Dagen - Huset / NSSU